

Kőműves Ido

Ha jöttök,

lesztek...

novellák, emléktöredékek, jegyzetek

2017

KŐMŰVES IDA

Ha jöttek, lesztek...

*novellák
emléktöredékek
jegyzetek*

A borítót tervezte:
Kőműves Mór

Szerkesztette:
Kőműves Ida

Lektor:
Kőműves Glória

2017.

TARTALOM:

UFO-t láttam!	6
Hinta-palinta	10
Alkony a tengerparton	14
Gyermeksorsok	16
Apa ígérete	21
Halat, csakis élve...	25
Hétköznapi gyarlóságaink	27
Nincs madaraim között	30
Régi nyár az Isztrián	34
Néni az Otthonból	37
Visszaszámlálás!	39
Gondolatok sütögetés közben	44
Karácsonyi ajándék	52
Fricivel elintézzük	55
Gerlerege	62
Lábadozva	64
A halott fecske	66
Álom és valóság	69
Igazgató lettem!	71
A pofon	74
Adok-kapok	76
Vonaton	80
Vasárnap délután	83
Reggeli séta	87
A nyírfák alatt	91
Egyet mondok...	95
Ha jöttek, lesztek...	97
Amilyen az adjonisten...	99
Madárparadicsom	101
Colonoscopia	104
Ihaj, Csuhaj	110
Mesehős transzformersz	112
Akkor is nyár volt	115

Darabokra tört végtelen	121
Újra a nyírfák alatt	124
Találkozások, reakciók	127
Hull az elsárgult levél	130
Sorscsapás	136
Mint Pinokkió	139
Járatlan út	143
Az én üdülésem	146
Emléktöredékek édesapám igaz meséiből	155
Kétszínű	166
Elveszett mesék	168
Séta az őszben	173
Segítség!	176
Múltbéli látomás	178
A sors fura fintora	181
Számkivetett	185
Egy nap három szemszögből	
I Peti egy napja	190
II Ica néni egy napja	198
III Joli néni egy napja	204
Egy újabb nap három szemszögből	
I Zsandár	210
II Bandika	216
III Judit	220

UFO-t láttam!

Hatalmas parcellák voltak a határban, természetesen mind szövetkezeti tulajdonban lévő földek. Egy ilyen parcellának a sarkából volt levágva öt hektár, az volt a mi birtokunk, közepén állt sok fával körülölelve a tanya. Nagy birodalom volt ez nekem, már amekkora akkor voltam. Rám is parancsoltak a szüleim, hogy a mi birtokunkon kívül nem mehetek. Nagyon korán megtanultam, hogy mi meddig a miénk, s be is tartottam a szabályokat. Szófogadó gyerek voltam.

Egyszer aztán mégis elkóboroltam valahogy. Talán három-négy éves lehettem, úgyhogy abból a korból már vannak emlékeim, az a nap meg különösen emlékezetessé lett.

Ezúttal is virágot szedtem, mint annyiszor. Kószáltam a mezőn, persze csak addig mentem, ameddig a miénk volt. Egy lapály volt előttem, ahol nagy esőzések alkalmával megállt a víz, bár az már nem a mi területünkhöz tartozott. Szép, kora tavaszi nap volt, hétágra sütött a nap, de előzőleg sok eső eshetett, mert ott a lapályban, habár már nem állt a víz, de bizonyára sáros volt amikor szántották a földet, mert azt kikerülték, illetve csak körbe szántották és a legmélyebb része parlagon maradt. Persze, ott nyíltak

a legszebb virágok. Nem is vettem észre, mikor léptem át a „határt”, csak a virágok hívogattak, csalogattak, kellették magukat, s én mentem, hogy szedjek anyának egy csokorra valót. Már egy egész bokrétával megrakottan jöttem visszafelé, amikor ott a domboldalon felfigyeltem valami repülő alkalmatosságra. Azt hihettem, hogy repülőgép, legfeljebb furcsállottam, hogy nem zúg. Akkor, az ötvenes évek végén még ritkaságszámba mentek a repülőgépek is, jó ha elszállt a fejünk felett hetente egy-kettő, amit minden alkalommal megcsodáltunk, hiszen hangos zúgásukkal felhívták magukra a figyelmet. Ez nem zúgott, sőt, ott állt felettem. Csak néztem, ilyen fura repülőgépet még nem láttam. Úgy nézett ki alakra, mint mikor két tányért összeborítunk, két mélytányért... Édesanyám akkor indult a keresésemre, kiabálta a nevemet, s én visszakiáltottam, hogy itt vagyok, de közben nem vettem le a szemem a repülő tárgyról. Újra kiabáltam édesanyámnak, hogy jövök, s elindultam, de néztem a repülő alkalmatosságot, ami akkor szintén elindult, előbb lebegve fel-le, fel-le... majd iszonyú gyorsasággal eltűnt a semmibe. Akkor már futottam, lihegve kérdeztem édesanyámat.

– Anya, láttad? Mi volt ez?

– Mi a csudát láttam volna? – kérdezett vissza.

– Hát a repülőgépet? – s mesélni kezdtem, hogy milyen fura repülőgép volt, és hogy állt a fejem felett a levegőben. Persze nem hitte, hát hiszen a repülőgép zúgását neki is hallania kellett volna, s ő bizony semmit sem hallott. Hiába is mondtam, hogy nem zúgott, hogyan is hittek volna nekem, amikor minden

gép zúg. Így hát szüleim eldöntötték, hogy nem volt ott semmilyen gép sem, biztosan csak képzelődött a gyerek, s többé nem is beszéltünk róla.

Elmúlt bő két évtized, amikor én már városon éltem, s akkor egy napilapban megláttam azt a bizonyos repülő alkalmatosságot egy fotón. Persze, akkor már hallottam mindenféle repülőtányérról, UFO-ról, földönkívüliekről, a szemem mégis megakadt a fotón. Élesen élt bennem a kép gyermekkoromból, és felismertem, hogy pontosan ilyent láttam én is akkor ott a domboldalon. Hát ezért nem zúgott, az nem repülőgép volt, ahogyan azt akkor hittem.

Gondosan eltettem az újságot, és amikor legközelebb hazautaztam, vittem magammal.

Akkor már a szüleim is hallottak repülőtányérokról, sőt édesapámat nagyon érdekelte, s hitte, hogy vannak még valahol nálunk civilizáltabb emberi lények az űrben. Sokszor hangsúlyozta, hogy hát képzeljétek csak el, hány naprendszer van a kozmoszban, ilyen, mint ez, ahol a mi Földünk található, szinte kizárt, hogy egy másik naprendszerben nincs élet, ha ebben a miénkben nincs is másutt. Az ő elmélete szerint, minden naprendszerben található egy bolygó, ahol létezik valami formája az életnek, emberi, vagy más lények, azt ugye nem lehet tudni.

Megmutattam nekik a fotót, pontosan ilyet láttam akkor, gyermekkoromban. Nem emlékeztek semmire. Ez volt számomra megdöbbenő. Erősködtem, de hát én akkor is szóltam, csak nem hittek nekem, mert nem hallották a zúgást, hiába bizonygattam, hogy nem zúgott!...

– Lehetetlen, hogy nem emlékeztek rá!?

Bizony nem emlékeztek. Már-már azt hittem, hogy álmodtam az egészet, de visszagondolva, ma is elevenen él bennem a kép, előttem a domboldal, és felfelé nézve ma is látom a repülőtányért a fejem felett, aztán lebegve elindul, majd hirtelen a semmibe vész. Egy álom nem marad meg egy életen át ilyen elevenen, az kizárt.

Szegény édesanyám, bepánikolt, mert akkor már elhitte, hogy láttam valamit, és csaknem sírva fakadt, hogy Uramisten, mi lett volna, ha akkor elvisznek engem, és sohasem tudják meg, hová lettem? Szegénykém, egészen beleélte magát, alig tudtam megvigasztalni, de hát itt vagyok, nem vittek el, régen volt, most már ne siráncsozzon. Akkor már váltig ragaszkodott az elméletéhez, ha nem indul a keresésemre – mert holtbiztos, hogy meghallották a hangját és talán meg is látták őt – biztosan elvittek volna, s most nem lennék...

Akkor már megbántam, hogy előhozakodtam nekik ezzel a régi történettel. Hogyan is emlékeztek volna valamire, amit nem láttak. Arra viszont, hogy apró csemetéjük mit hablatyolt, évtizedek távlatából miért is emlékeztek volna? Előbb kellett volna végig gondolnom ezt az egészet, fedtem meg magam.

2012. július

Hinta-palinta

Nem volt könnyű kisgyerekekkel hosszú útra indulni, tengerparton nyaralni. Nem sokat pihent az ember mellettük. Útközben belázasodott egyik vagy másik, egész úton borogattam, szenvedtem velük együtt. Ha épp nem lett lázas egyik sem, akkor valamelyikre biztosan rájött a hányhatnék, s nemcsak magát, hanem engem is lehányt, de alaposan. Még őket át is öltöztettem a kocsiban, de ha kiszálltam, akkor engem került mindenki, mint a pestisest, annyira bűzlöttem a hányástól.

Mégsem futamodtam meg soha. Bár a férjem többször is próbálkozott, hogy hagyjuk a gyerekeket a nagymamánál, hogy egyszer végre kipihenhessük magunkat. Azt, hogy nekem percnyi nyugtom nem lett volna, biztosan nem kalkulálta bele. Nem hagyott volna nyugodni a gondolat, mi van, ha valamelyik megbetegedett? Vagy ha a nagymamával történik valami, akkor ki gondoskodik róluk? No, meg hát, hogy még ma sem adhattam jó éjt puszit... ezt nem bírtam volna. Szóval harmadnap már biztosan kikényszerítem a hazaindulást. Tehát, kijelentettem: gyerekekkel, vagy sehogy!

Egy alkalommal teljesen zökkenőmentesen érkezünk az Adria-partra, elfoglaltuk a szállásunkat,

nem betegedett meg senki, már a kislányom is két éves volt, a fiú meg már komoly, iskolás fiatalember. Pula melletti kellemes kisvárosban, Fažanán üdültünk, ami éppen szemben volt Brioni (ma már Brijuni - horvátul) szigetével. Az korábban Tito birtoka volt. Akkor már megnyitották a nagyközönségnek, lehetett látogatni, voltak ott múzeumok, szafari-park, ahol kis vonattal vitték végig a látogatókat, és nagyon sok érdekes állatot lehetett megtekinteni, amiket Tito ajándékba kapott valamikor olyan országok vezetőitől, ahová ellátogatott. Tehát volt ott a zsiráfól, tevétől, elefánttól kezdve, az antilopon, párducson, oroszlánon át a kenguruig mindenféle állatfaj. Meg lehetett nézni Tito egykori rezidenciáját, továbbá a mandarin-ültetvényt, aminek gyümölcsét szüretkor mindig az árvaházak gyermekei kapták. Szóval volt ott látnivaló bőséggel, a gyerekek alig várták, hogy menjünk a szigetre.

Sétálgattunk este a kisvárosban, megnéztük a hajó menetrendjét, és engedtünk a rábeszélésnek: Menjünk holnap! Menjünk holnap! Tehát megvettük másnap reggelre a menetjegyeket.

Azután még kószáltunk tovább, kellemes este volt, éppen alkonyodott, amikor rábukkantunk egy játszótérre, ahol sajnos, hinták is voltak. Csak éppen nem kisgyerekeknek való hinták, csak az a klasszikus, láncon függő vastag deszka, semmi más. Kislányom imádott hintázni. Persze volt otthon neki való hinta, amiből nem tudott kiesni, viszont hajtani még nem tudta, mindig lökdösni kellett valakinek. Most, hogy meglátta a hintát, máris futott, hintázni akart

mindenáron. Fel is kapaszkodott rá, elhelyezkedett kényelmesen, még magam is nyugodt voltam, hogy hála Istennek, hogy nem tudja hajtani, mert erről biztosan leesne. És mit látok? A gyerekek megindul a hinta, előbb csak lassan ide-oda himbálózva, de a másik pillanatban egyre magasabbra repül, és hajtja a hintát és kacag le ránk. Mondom, ennek nem lesz jó vége, ha még magasabbra repül, egyszerűen le fog csúszni róla, ez nem neki való, valamit tenni kell. Mire végiggondoltam, a hinta szállt hátrafelé magasan, s hopp, egyszerre csak lepottyant a legmagasabb pontról az én csöpp lányom.

Ilyenkor az ember nem gondolkodik, ösztönösen cselekszik. Nyomban odaugrottam, hogy felszedjem, lássam, nem sérült-e meg. Tehát ott guggoltam a lányom mellett, amikor a vastag deszkahinta éppen visszaért, és pont telibe találta az orromat. Odarogytam nyomban a lányom mellé.

Amikor magamhoz tértem, egy padon ültem, a férjem mellettem, a nagy fiam kissé távolabb állt, és nagyon aggódva figyelt engem.

– Hol a kicsi? – kérdeztem – hogy van, nem esett baja?

– Ne aggódj már, semmi baja, látod ott futkos! – vigasztalt a férjem, s valóban láttam, hogy ott futkározik, kacarászik, semmi jele annak, hogy megütötte volna magát, hála Istennek, gondoltam, s csak akkor vettem észre, hogy csupa vér vagyok, fáj az orrom... mi történhetett?...

Nos, akkor a férjem felvilágosított, s jobbnak látta, ha orvoshoz visz, mert hátha eltörött az orrom.

– Ha eltörött, majd összenő. Láttál te már orrot gipszben? Na, látod, hogy nem látod, mert az orr az porcogó, azt nem teszik gipszbe... majd összenő és kész – mondtam ellentmondást nem tűrő hangon. A vérzés máris elállt. Hazamegyünk, rendbe szedem magam, kutyabajom!

Másnap már nem mondhattam, hogy kutyabajom, hisz a vak is látta, hogy ökölnyire dagadt az orrom, jó nagy vágás éktelenkedett rajta. Viszont raktam rá ragtapaszt, és indulás a szigetre, hát hiszen erre vártak már oly nagyon a gyerekek, dehogy szegem kedvüket.

Azt hiszem rendkívüli élmény volt mindannyiunknak. Bár lehet, engem túl sokat foglalkoztatott az orrom. Meg is ígértem magamnak, ide még egyszer eljövünk, majd olyankor, amikor nem lesz semmi bajom, hogy én is tudjam élvezni, amiről kedves családom oly elragadtatva mesélt.

Hát igen, ilyen is volt. Fontos, hogy a gyerekek ezúttal nem betegedtek meg. Sőt, a lányom megtanult magasra repülni a hintával. Mennyi új élmény.

Az orrom? Hát, maradandó emlék. Az orrnýergemen egy kis dudor rá a bizonyíték.

2012. július

Alkony a tengerparton

A tengerparton ülök felhúzott térdekkel. Mélyen beszívom a tenger sós illatát, hallgatom a sirályok rikoltozását. Fehér vitorlások közelednek a part felé, ki közelebből, ki távolabbról, ékes színfoltjai a végtelen kékségnek. A nap már lemenőben, a legkitartóbb fürdőzők is szedelőzködnek, lassan magamra maradok a parton. Tulajdonképpen erre várok. Az alkony és én, mi kettesben, csak még ma, mert holnap már utazunk haza. A nap halványuló sugarai játszanak a víz tükrén, egy távoli csónak fodrozza a vizet, megtörik a fény, ugrándozva fut végig az apró fodrokon, mint megannyi manócska táncát idézve. Nincs velem szemben part, sem sziget, semmi, csak a nyílt tenger végeláthatatlan vize. Az izzó vörös napkorong sugarai szokatlan színorgiával festik meg az eget a lemenő nap körül. A színárnyalatok gazdagsága lenyűgöz, majd lassan-lassan ott a távolban egyszerre a vízbe csobban a nap, mintha csak a tenger nyelné el. Hirtelen tűnik el a víz kéksége, nem játszanak már a fények, minden homályba borul. Fénytelen szürkesség uralkodik el a víz felett.

A sirályok is a kikötő felé veszik az irányt, itt minden elcsitul, mélységes a csend. Csak ülök és

élvezem ezt az idillt. Vitorlás közeledik a parthoz, hullámokat ver, mire ideérnek, már csak a víz gyenge locsogása hallatszik. Jól esik most ebben a csendben hallgatni a tenger hullámait, ahogy mossák a partot, és nem marad abba, érkezik a következő hajó, már nagyobb hullámok karikáznak a part felé. Itt állandóan locsog a víz mint egy pletykás vénasszony. Jó hallgatni. Nem mozdulok mindaddig, amíg meg nem jelennek a csillagok az égen. Már koromsötét van, csak a csillagok miriádja ragyogja be az éjszakát, nem tudok megválni ettől a látványtól.

Aztán mégis búcsút intek, nem tudom mikor látom újra, inkább a szívembe zárom és magammal viszem ezt a csodálatos estét, fényeivel, illataival, a víz kellemes csobogásával, locsogásával együtt.

2012. augusztus

Gyermeksorsok

Marci szeme előtt egyszerre fényes csillagok cikáztak. Aztán lassan összefolytak a betűk a szeme előtt, mindjobban, már nem is látta őket. Felegyenésedett, a táblára nézett, de a fénylő apró szikrák még jobban lövelltek a szeméből, a feje is szédült. Nem értette, mit jelenthet ez... Hirtelen iszonyú nagyot kordult a gyomra. Fájt. Most már fájt az éhség. Kénytelen volt az asztalra hajtani a fejét, s így elfektetve, szemét lehunyva, legalább a szédülést nem érezte.

Egyszerre csak Kati néni meleg hangját hallotta, majd kezét érezte, előbb a homlokán, majd végigsiklott a fején, mintegy simogatásként. Olyan jól esett. Nem szokta őt simogatni senki.

– Rosszul érzed magad? – jött a kérdés. Csak a kellemes hang jutott el a füléig, válaszolni nem tudott rá. A legszívesebben elaludt volna így... most... úgy, hogy sose ébredjen fel többé. Most jó így, kellemes volt minden, a simogató kéz, a puha selymes hang... de hirtelen újra fájdalmasat kordult a gyomra, s elillant az álom.

– Kisfiam, te reggeliztél ma? – megrázta a fejét. Hirtelen felberregett a csengő, vége az órának.

A gyerekek felugráltak a helyükről, nagy láрма kerekedett. Máskor Kati néni mindig csitította őket, de

most nem törődött velük, rohantak ki a tanteremből. Már csak kettesben maradtak.

– Gyere, megyünk ebédelni, a többiek már elmentek! – mondta Kati néni csendesesen. Megfogta a kezét, s húzta fel a padból. Összeszedte minden erejét, belekapaszkodott a kézbe, ami erősen fogta, már nem is szédült, egészen jól érezte magát, felkelt a székről, s csak akkor szólalt meg halkán.

– Én nem vagyok befizetve... – a hangja is elcsuklott.

– Nem baj, tudod, Ákos nem jött ma iskolába, majd te kapod az ebédjét, jó lesz? – Igen, nagyon-nagyon jó lesz, csak bólogatott és ment Kati néni után, aki szorosan fogta a kezét és magabiztosan vezette az ebédlőbe. Ott leültette egy székre az asztalhoz, s mondta, hogy várjon, mindjárt hozza.

– Kati néni, a Marcinak nem jár, nincs befizetve! – mondták többen az osztályból, azonban Kati néni leintette őket, hogy ők csak fogyasszák az ebédjüket, és ne üssék bele az orrukat az ő dolgába.

– Kaphatok két szelet kenyeret az ebédhez? – kérdezte a konyhai dolgozót, aki igen kelletlenül, azt mondta, hogy csak egy jár. Rosszallóan nézett rá, mégis kettőt adott.

– Szép lassan egyél kisfiam – mondta gyengéden Kati néni, amikor eléje tette a gőzölgő tányért és a két szelet kenyeret. Kissé hátrább lépett, de ott maradt végig, míg a gyerekek befejezték az ebédet.

Elnézte, hogyan turkálnak az ennivalóban, fintorogva, majd félre lökik a tányért, s már mennek is.

Ha jól megnézi, maga sem enne meg, tudja magáról, hogy válogatós, de egyáltalán nem keltett

benne jó benyomást ez a főzelék és húsegyveleg.

Marcit nézte, jóízűen falatozott. Megevett mindent az utolsó morzsaig, a tányért is kitörölgette a kenyér héjával. Kati néni szemét kicsit elhomályosították a könnyek, vajon mióta nem evett ez a szegény gyerek? Csontsovány, vézna, látszik rajta, hogy alultáplált, pár nappal ezelőtt került ide az iskolába, ő akkor mondta is az anyának, hogy fizessen be, mert három étkezést biztosít az iskola. Akkor azt mondta, hogy jönni fog, de azóta sem történt semmi. Majd most beírja Marci ellenőrzőjébe, hogy jöjjön be az édesanyja, ezt mindenképpen meg kell beszélniük.

Kedvetlenül, mélyen gondolataiba merülve lépett ki az iskolakapun. Nem ment ki a fejéből a kis Marci. Nem merte megkérdezni tőle, hogy mióta nem evett... Ez borzasztó. Neki magának is az. Hiszen még csak huszonöt éves, és napról-napra csak azt látja, hogy iszonyúan kemény sorsuk van ezeknek a gyerekeknek. Hogyan lehet így élni? Nem is csoda, hogy olyanok, amilyenek. Durvák, verekedősek, dührohamosak. Ezt a szegény kis Marcit már kétszer megverték, ez az egy hét alatt. Rárontott a fél osztály, alig tudta egy kolléga segítségével kimenteni a karmaik közül. Agyrázkódást kapott szegény, meg egy jó nagy hasba rúgást. Ez a szerencsétlen gyerek, aki lehet, hogy napok óta nem eszik.

Persze, nem mindegyik éhezik, de mindegyik valami problémával küzd. Szétszakadt családok, apák börtönben, minden gyereknek valami problémája van, még aspergeres és skizofrén is van közöttük. Nem könnyű velük. Most még csak harmadikosok, de mi

lesz, ha majd nagyobbak lesznek, ő, a maga ötven kilójával nem sokra megy velük, az is lehet, hogy még majd őt is megverik?

Most még vele nagyon tisztelettudóan viselkednek..., de mi lesz később?

Nem vár holnapig, most felhívja Marci édesanyját, hogy holnap feltétlenül jöjjön be hozzá, van mit megbeszélniük. Amikor idehozta a gyereket, ő már akkor mondta, hogy ez az iskola nem neki való, ezek a gyerekek durvák, mi lesz itt az apró, véznácska kisfiúval? Azután néhány nap alatt a tudását is felmérte, és látta, hogy jócskán le van maradva a többiektől. Most már nem csodálkozik rajta, nem csak alultáplált, hanem éhezik... szegényke. Az anya megígérte, hogy bejön másnap. Ez megnyugtatta. Már kicsit vidámabban ment hazafelé.

Másnap reggel Marci egyedül jött iskolába, nem kísérte senki, pedig állítólag messze laknak.

Mindjárt megkérdezte a kisfiút, hogy jön-e az édesanyja. Mutatta az ellenőrzőt, hogy aláírta anya, de neki nem mondott semmit.

– Most hoztál ennivalót? – érdeklődött, mert érezte, hogy az anya nem fog bejönni, csak lerázta tegnap, azért ígérte meg. A gyerek a fejét rázta.

– Ilyenkor, hónap végén már nincs pénzünk, sem ennivalónk. Eddig volt három-négy szelet kenyér is naponta.

– Csak kenyér?

– Esetleg vajas kenyér. Kettőt hozok az iskolába, és kettő marad délutánra. De most már semmi sincs.

- Apukád dolgozik?
- Elhagyott bennünket, én nem is ismerem. Van még öt testvérem.
- Anyukád, hol dolgozik?
- Takarít, de csak két napot egy héten. Nincs munkája, csak a családi pótlék, az is egyre kevesebb, anya sokat sír, és egyre gorombább velünk – mondta szomorúan Marci.

Kati néni szétnézett az osztályteremben, látta Ákos is itt van, tehát teljes az osztálylétszám. Egek, most mi a csodát csináljon, nem kaphat plusz adagot, ha nincs befizetve. Ki kell találnia valamit, ennek a gyereknek ma sincs mit ennie.

– Ma jött az Ákos, – szól félszegen Marci – Kati néni, jó lesz nekem a maradék is...

Nem érti, miért lett egyszerre olyan csillogó Kati néni szeme... az megszimogatja a fejét:

– Majd kitalálunk valamit, most fussál gyorsan a helyedre.

Szünetben Kati néni körbe futja a tantermeket, tudakolja az osztályfőnököktől, hogy van-e hiányzó gyerek. Ahol talál, ott elkéri a gyerek aznapi ennivalóját. S ez így megy már hetek óta. Az anya nem jön, hiába üzen, hiába telefonál neki. Egy alkalommal, amikor már sokadszorra hívta, elsírta magát, hogy nem tudja befizetni a gyerek ebédjét. Hiába erősködött a tanárnő, hogy minden kedvezményt megkapnak, csak 3000,- Ft-ot kell fizetnie egy hónapra, és három étkezést kap a gyerek, ennél olcsóbban ő maga sem tudja előállítani.

– De értse meg, hogy nekem hat gyereket kell etetnem... nem bírom... nem...

Persze, érti ő, hogyne értené. Még csak az hiányzik, hogy az anya összeroppanjon. Milyen kiút van ilyen helyzetből? Még szerencse, hogy már közel a tanév vége, addig csak megoldja valahogy.

Vajon mit fog enni ez a gyerek a nyári szünidőben?

2012. július

Apa ígérete

Az utóbbi időben egyre gyakrabban volt hangos a ház. Angéla úgy érezte nem bírja tovább. Szinte mindent ő cipelt a vállán. A gyerekeket is ő hozta, vitte az iskolába, a háztartás is a nyakába szakadt, nem hiányzott még az is, hogy esténként a férje részegen jön haza és zeng a ház.

Olyankor csak kötekedett, mindig és mindenbe belekötött. Nem elég forró a leves, esetleg nem elég sós az étel. Mindegy volt, hogy miért, csak alkalmat keresett a veszekedésre. Egy ideig szó nélkül tűrte, csak éjszakánként nyelte a könnyeit. Egyre mélyültek a sötét karikák a szeme alatt. Fáradt volt, kialvatlan, ideges. Még szerencse, hogy a cégben, ahol dolgozott, elnézték ha olykor kicsit késett. Soha nem

szóltak érte, pedig egyre gyakrabban előfordult. Persze megérti ő, Pali is sokat dolgozik, sokat túlórázik, megragad minden alkalmat, hiszen kell a pénz, minden forintra szükség van, még azt is megérti, ha egy fárasztó, nehéz nap után beül a kollégáival a kocsmába egy italra. Csakhogy egyre gyakrabban későn jön haza, részegen, s olyankor áll a bál. A gyerekeket nem bántotta soha, igaz olyankor már a lányok ágyban voltak, csak a lármára riadtak fel.

Olyankor nem lehetett vele beszélni, de amikor józanon jött haza próbálkozott számtalanszor. Sőt Pali meg is ígérte, hogy többé nem fordul elő. Csakhogy ebből semmi sem lett, már az a ritka alkalom, amikor józanon kerül haza. Olyankor játszik a lányokkal, különösen a kicsit imádja, a nagyobb már gyakran elhúzódik tőle, nyilván érzi a köztük lévő feszültséget.

Most is, éppen lefekvéshez készülődtek a lányok, amikor hazaért, természetesen részegen. Már előre eldöntötte, hogy nem tűri tovább, és a lányokkal is megbeszélte, ha apa részegen jön haza, csomagolnak, és elmennek. Hová? Kérdezték. Maga sem tudta, csak azt tudta, hogy nem bírja tovább, összeroppan.

Már a kapuban elkezdett kiabálni, mert belebotlott valami elhagyott játékba. Angéla azonnal csomagolni kezdett. A kicsi sírva fakadt. Mikor az apa beért a házba, mintha egy pillanatra kijózanodott volna, valahogy felfogta mi készülődik. Nem tartott sokáig, elöntötte agyát a düh, s rátámadt a feleségére.

– Hol a vacsorám? Már megint nem melegítetted meg? – Angéla türtőztette magát, próbált higgadt maradni.

– Ott találsz a tűzhelyen, még meleg.

– És te ugyan hová a francba készülsz, mit akarsz azzal a bőrönddel?

– Elmegyünk Pali, majd ha kijózanodsz és lehet veled beszélni szóljál. – No, ekkor indult el a szitokáradat. Angéla kérte, hogy ne üvöltsön a gyerekek előtt, majd ha kijózanodott, beszélgethetnek. Ekkor Pali karja a magasba lendült, de Angélának sikerült kisiklania az ütés elől. Szólt a lányoknak, hogy azonnal öltözzenek. Mintha mindenki lebénult volna egy pillanatra, csak a kicsi kapaszkodott az anyja szoknyájába sírva, zokogva. Ekkor váratlanul a nagyobbik lány az apja elé állt.

– Apa, nem tudjuk, hogy hová menjünk, nincs hová mennünk, miért csinálod ezt? – Mit miért csinál, egyáltalán mit csinál ő, nem is értette, de a lányát sem igen hallotta, csak a kicsit nézte, amint az anyjába kapaszkodva sír, s valahogy eljutott a tudatáig, hogy miatta, hogy elveszítheti őt, meg az egész családját. A fejéhez kapott, kiment a fürdőszobába, a csap alá tartotta, a tarkójára engedte a hideg vizet. Jó sokáig... akkor úgy érezte már rendben van. Visszarohant a lakásba. Éppen akkor csapódott be a bejárati ajtó. Még az udvaron utolérte őket.

– Ne menjetek sehová! Angéla kérlek. – Az asszony egyik kezében a bőrönd, a másikkal a kicsi kezét fogta, s mintha meg sem hallotta volna, ment a kapu felé. Ekkor a kicsi kirántotta kezét az anyja kezéből és futott az apjához, az felkapta, ő meg

átölelte a nyakát. Még mindig sírt. Az apa szorosan ölelte kislányát, ő is sírva fakadt úgy mondta, mintha csak a lányának mondaná.

– Nem akarlak elveszíteni, ne menjetek el, ígérem, soha többé nem fordul elő.

– Soha többé nem iszol apa? – kérdezte a kicsi szipogva.

– Soha többé, ezt neked megígérem!

Ekkor a kicsi kibontakozott apja karjaiból, az anyjához futott. Az elkapta a kezét.

– Menjünk!

– Anya ne, apa megígérte, hogy nem iszik többé, maradjunk itthon!

– Már sokszor megígérte kicsim... na menjünk! – de a kicsi most nem hagyta magát. Erősködött, hogy bizony apa neki megígérte és az úgy is lesz. Már az egész család sírt, mire nagy nehezen rászánták magukat és visszamentek mindannyian a házba.

Attól a naptól kezdve Pali nem ivott egy kortyot sem. Betartotta kicsi lányának tett ígéretét, s újra nyugalom és béke lett a házban. Angéla még egy ideig kételkedve figyelte a történeteket, azután ő is belevetette magát a boldogságba.

2011. július

Halat, csakis élve...

akarok látni, csakhogy befejezzem a mondatot. Az asztalomon semmiképp, a tányéromon pláne nem. Különben, szeretem őket, tündéri teremtmények. Élve. Egyébként régi történet ez már... mindjárt elmesélem.

Aznap halat sütöttem vacsorára, hozzá krumplipüré és zöldsaláta volt.

Akkor még kicsik voltak a gyerekek. A nagyobbik ovis, a kisebb bölcsis. Azt tudni kell, hogy akkor még Jugoszláviában éltünk, Újvidéken. Hogy magyar nyelvű óvodába jár hassanak a gyerekek, tizenöt kilométert kellett buszoznunk oda is, vissza is.

Rohantam munkába, munka után összeszedtem a gyerekeket, s buszoztunk haza. Éppen már holtfáradtan tálaltam a vacsorát, mire a férjem is megérkezett, tehát együtt vacsorázhattunk.

Kisfiamnak szedtem a tányérjára először, a halból gondosan eltávolítottam a szálkát, hát hiszen kicsi még, nehogy a torkán akadjon.

Azután a kislányomat vettem ölbe, s szépen falatonként eltávolítva a szálkákat etettem. Mikor jóllaktak, mind ment a dolgára, a gyerekek futkároztak, egyedül maradtam az asztalnál.

No gondoltam, beérem néhány falattal. Bekaptam egy falat kenyeret, amíg szedtem a tányéromra a krumplipüréből, halból, le is nyeltem közben, s ó jaj,

torkomon akadt a szálka. No, ez viccnek is rossz, hiszen csak egy falat kenyér volt, a halhoz még hozzá sem nyúltam. Viszont szúrta a torkom erősen. Nem tudtam nyelni. Gyorsan kerítettem egy tükröt, néztem, vizsgálgattam a torkom, s bizony ott volt az az átkozott szálka, a mandulámba ékelődve vigyorgott rám a tükörképemről kárörvendve. Nem vagyok egy gyáva teremtés, na de, ahogy ott elnéztem, megrémültem. Hogy jön az onnan ki?

Nem teketóriáztam, szóltam a férjemnek, hogy szedje össze a gyerekeket, be a kocsiba, és vigyen gyorsan kórházba, az ügyeletre. Értetlenkedett, hogy mi a baj, de nem tudtam magyarázkodni, mert egyre jobban szúrt, egyre kevésbé tudtam már megszólalni is.

Végre megérkeztünk, gyorsan rátaláltam a megfelelő ügyeletre. Bekopogtam, megkérdezték mi a baj, mondtam, de már szörnyen fájt, úgy éreztem bedagadt a torkom, alig bírtam beszélni.

– Na lássuk! – mondta az orvos. Belenézett a torkomba.

– Megvan, csak jó nagyra tátsa el a száját, s pillanatok alatt megszabadul tőle – mondta udvariasan.

Csakhogy nekem tátott szájjal már öklendeznem kellett, már csak azért is, mert a torkomban matattak. Nyugtattgattak, a nővér fogta a fejem, az orvos nyugodt hangon beszélt hozzám: mindjárt megleszünk... még egy csepp türelmet... na, megvan, mondja és mutatja a nem is nagyon apró méretű szálkát.

Ült velem szemben az orvos, a szemembe nézett, s kérdezte:

– Asszonyom, ön először evett halat?

Én még mindig öklendeztem, már a gyomrom is felfordult, szólni sem igen tudtam, hogyan is mondhattam volna el neki, hogy most sem ettem halat... Csak egy halk köszönöm-öt mormoltam, s távoztam.

2012. július

Hétköznapi gyarlóságaink

Akik ismernek, tudják rólam, mennyire utálok fodrászhoz menni. Először is, nem bírom elviselni azt a szagot. Igen, szándékosan nem illatot írtam, mert az a hajfesték, dauer víz, hajlakk, s ki tudja még miféle kemikáliák illategyvelege, olyan undorító szaggá vegyül, és úgy beveszi magát a falakba, textíliákba, hogy az bizony kiszellőztethetetlen. Tehát, csak úgy megyek fodrászhoz, előre megbeszélte időpontban, hogy legalább várakozni ne kelljen.

Hát ezúttal nem így történt. A megbeszélte időpontban érkeztem, de a fodrásznőm még nem fejezte be az előző „fejet”, így a kezembe nyomott három magazint, hogy csak 10 percet kell

várákoznom. Annyit remélem kibírok, gondoltam, a három magazin közül a Storyt választottam, mert a többi még ennél is pocsekább volt. Hát a 10 percből 20 lett, de nem töltöttem ám haszontalanul, hiszen annyit megtudtam a celeb-világról, ennyi idő alatt, hogy egy életre elég lesz. Arról nem is beszélve, hogy nyilván ostobán halok meg, ha nem jutok ezen értékes információk birtokába.

Na, de végre az én fejem került sorra, próbáltam is gyorsan elfelejteni az előző bő negyed órát, de mit tagadjam, nem nagy sikerrel.

Már a hajamat vágta a fodrásznőm, amikor két várakozó vendég egy másik fodrásznő közreműködésével kezdett nagy hanggal beavatni a Való Világ rejtelmeibe. Ekkor már azt éreztem, hogy lassan minden hajam szála az égnek áll. Aggódtam is, hogyan fog tudni így megnyírni az én ügyes fodrásznőm? De úgy tűnt, neki ez nem okoz gondot (lehet, hogy hozzászokott?). Csak az én fejem dagadt egyre nagyobbra és nagyobbra, már-már attól tartottam, mint egy lufi, úgy fog szétdurranni.

Csak azért, hogy ne unatkozzak, arról kezdtem gondolkodni, hogy valójában én hülyültem-e meg, vagy mindenki más rajtam kívül? Biztosan öregszem, s nekem azért nem tetszenek ezek az igen ostoba műsorok. De, ha jobban szétnézek, szinte mindenki idősebb nálam, a fodrásznőmön kívül. Ő egy kedves, fiatal hölgy. Vajon a többiek, mit esznek ezen a Való Világon, morfondíroznak tovább. Hallgatóznom nem kell, mert sajnos anélkül is mindent hallok, ugyanis azt mondja az egyik vendéghölgy.

– Azt a kis fekete csajszit láttátok, az milyen tündéri ugye?

– Hát azt nem mondanám, – toldja meg a másik – nekem ő éppen nem szimpi!

– Nehogy már, – szól kicsit sértődötten az előbbi – hiszen az az unokahúgom!...

És így lassacskán már kezdek én is megvilágosodni. Kiderül számomra, milyen sötét ez a világ.

Úgy döntök, legközelebb olvasnivalóval jövök, s ha lehetséges hajvágás közben is olvasni fogok. Bár lehet, hogy a füldugó még ennél is jobb szolgálatot tenne.

A túlélés érdekében.

2012. július

Nincs madaraim között

(abszurd)

Pirike igazi vörös démon volt. Nagy kanállal falta az életet, no meg a férfiakat. Remekül érezte magát a bőrében, minden ujja akadt udvarló, hiszen csinos volt, karcsú, elegáns, s a lángvörös hajához vörös szeplők is társultak, amitől olyan imádni való lett a kis pofikája. Férjhez menésről nem is álmodott, minek is tette volna, hiszen így édes az élet igazán, nem penészesedni egy suta férj mellett. Én bizony sohasem megyek férjhez, mondogatta barátoknak, barátnőeknek, s úgy tűnt be is tartja ebbéli ígéretét, egészen addig, míg belé nem botlott Ernőbe.

Ernőnek is vörös haja volt, kis vörös kecskeszakállat viselt, hogy ellensúlyozza kissé sápadt bőrét.

Szobafestő, mázoló volt a lelke. Hát amikor Pirike meglátta, hogyan válnak a falak a keze alatt gyönyörű simává, hogyan kever ki szebbnél szebb színeket, és ahogyan a létrával járt kelt a szobában, olyan ellenállhatatlan, olyan michaeljacksonos volt, hogy amikor egy szép nyári estén megkérte a kezét, azonnal igent mondott. Csakhamar megtartották az esküvőt is, s Pirike beköltözött Ernő vadonatúj lakásába.

Ernő dolgozott éjt nappallá téve. Jó szakember volt, sokan megkeresték, és ő nem tudott nemet mondani. Lesznek ennél szűkebb esztendőök is, mondogatta magának, igyekezett pénzt is tartalékolni azokra a szegényebb napokra. Ernő mindig későn és fáradtan ért haza a munkából, de Pirikének minden estére volt terve. Most moziba menjünk, hisz a kedvencem Juliette Binoche a főszereplő; aztán, Shakira ad koncertet, imádom, menjünk el; harmadnap éppen Bruce Willis akarta megmenteni a világot, őt te is nagyon bírod Ernő; menjünk moziba, tudod mennyire imádom George Clonney-t, ezt nem hagyhatjuk ki... Ernő mindenre azt mondta: Nincs madaraim között!

Pirike értetlenül bámult rá, vajon ezzel mit akarhat mondani? Tény, hogy nem mentek se moziba, se koncertre, Pirike így lassan megfejtette, mit is jelenthetnek Ernő szavai, nem ismeri ezeket a világhírű sztárokat, és nem is érdekli egyik sem. Ötletekből továbbra is kifogyhatatlan volt, de amikor meghallotta Ernő megszokott mondását, akkor már sikított, és a falat kaparta. Nem, ezt ő nem tűri tovább. Beadta a válókeresetet. Pikk-pakk elváltak.

Én bizony többé nem megyek férjhez, mondogatta barátoknak, barátnőknek, s úgy tűnt be is tartja ebbéli ígéretét, egészen addig, míg belé nem botlott Viktorba.

Viktornak hosszú fekete haja volt, kis pödört bajuszkája, ami bűvös férfiaságot kölcsönzött arcának. Piktör volt a Viktor. Hát amikor Pirike meglátta, hogyan válnak a falak a keze alatt gyönyörű

simává, hogyan kever ki szebbnél szebb színeket, és ahogyan a létrával járt kelt a szobában, olyan ellenállhatatlan, olyan elvispresleys volt, hogy amikor egy szép nyári estén megkérte a kezét, azonnal igent mondott. Csakhamar megtartották az esküvőt is, s Pirike beköltözött piktor-Viktor vadonatúj lakásába.

Viktor dolgozott éjt nappallá téve. Jó szakember volt, sokan megkeresték, és ő nem tudott nemet mondani. Lesznek ennél szűkebb esztendők is, mondogatta magának, igyekezett pénzt is tartalékolni azokra a szegényebb napokra. Viktor mindig későn és fáradtan ért haza a munkából, de Pirikének minden estére volt terve. Most moziba menjünk, hisz a kedvencem Hugh Grant a főszereplő; aztán, Pitbull ad koncertet, imádom, menjünk el; harmadnap éppen Harrison Ford volt soron, hogy megmentse a világot, őt te is nagyon bírod Viktor; menjünk moziba, tudod mennyire imádom Brad Pittet, ezt nem hagyhatjuk ki... Viktor mindenre azt mondta: Nincs madaraim között!

Pirike értetlenül bámult rá, vajon ezzel mit akarhat mondani? Tény, hogy nem mentek se moziba, se koncertre, Pirike így lassan megfejtette, mit is jelenthetnek Viktor szavai, nem ismeri ezeket a világhírű sztárokat, és nem is érdekli egyik sem. Ötletekből továbbra is kifogyhatatlan volt, de amikor meghallotta Viktor megszokott mondását, akkor már sikított, és a falat kaparta. Nem, ezt ő nem tűri tovább. Beadta a válókeresetet. Pikk-pakk elváltak.

Én bizony többé nem megyek férjhez, mondogatta barátoknak, barátnőknek, s úgy tűnt be is tartja ebbéli ígéretét, egészen addig, míg belé nem botlott Bódogba.

Bódognak szép barna haja volt, az arca mindig borostás, amitől olyan férfias volt a lelkem. Falnyalóclétrahuszar volt Bódog. Hát amikor Pirike meglátta, hogyan válnak a falak a keze alatt gyönyörű simává, hogyan kever ki szebbnél szebb színeket, és ahogyan a létrával járt kelt a szobában, olyan ellenállhatatlan, olyan johnturvoltas volt, hogy amikor egy szép nyári estén megkérte a kezét, azonnal igent mondott. Csakhamar megtartották az esküvőt is, s Pirike beköltözött Bódog vadonatúj lakásába.

Bódog dolgozott éjt nappallá téve. Jó szakember volt, sokan megkeresték, és ő nem tudott nemet mondani. Lesznek ennél szűkebb esztendőik is, mondogatta magának, igyekezett pénzt is tartalékolni azokra a szegényebb napokra. Bódog mindig későn és fáradtan ért haza a munkából, de Pirikének minden estére volt terve. Most moziba menjünk, hisz a kedvencem Julia Roberts a főszereplő; aztán, Lady Gaga ad koncertet, imádom, menjünk el; harmadnap éppen Schwarzenegger volt soron, hogy megmentse a világot, őt te is nagyon bírod Bódog; menjünk moziba, tudod mennyire imádom Jason Stathamet, ezt nem hagyhatjuk ki... Bódog mindenre azt mondta: Nincs madaraim között!

Pirike erre már felkapta a fejét, ezek összebeszéltek, az örületbe akarnak kergetni. Sikított, üvöltött, a falat kaparta, majd falra mászott. Másnap beadta a válókeresetet. Pikk-pakk elváltak.

Most már egészen biztos, hogy többé nem megyek férjhez, mondogatta barátoknak, barátnőknek, s úgy

tűnt be is tartja ebbéli ígéretét, egészen addig, míg belé nem botlott Kenő Jenőbe...

2012. augusztus

Régi nyár az Isztrián

Különös, de abból az időből, amikor még kisebbek voltak a gyerekek, és együtt nyaralt a család, mindig egy komikus jelent ugrik be elsőnek. Ragyogó kék volt az ég. Úgyszintén a tenger. A szél se rebbent, ideális idő a strandolásra. Kislányom kis vödörrel, homokozó készlettel indult el, kamasz fiam egy vaskos könyvet mutatott fel, s kérdezte: ez elég lesz?

Elég lett, sőt azt hiszem ki sem nyitotta. Nagy vehemenciával elsőnek ment neki a víznek. A part köves volt, előbb hatalmas lapos kövek borították, ahol kényelmes fekhelyet lehetett kialakítani a napozáshoz, azután apróbb, éles kövek, és természetesen a tengerfenék is köves volt, de nem olyan mély, hogy csak úgy belevetheti magát az ember, hanem még néhány métert gyalogolni is kellett benne. Nos, az én fiacskám, ahogy belépett a vízbe, hát abban a másodpercben egy tengeri sünnel találkozott a talpa. Fel is szisszent. Azonnal visszamászott, s közben a másik lábán egy lábujját felhasította egy éles szikla, s

mint ahogy később maga mondta, egyből megoldotta egész napi elfoglaltságát.

A zátony okozta vágással, nem is volt olyan nagy baj, gyorsan csillapodott a vérzés, de a sün számtalan tüskével ajándékozta meg emlékül, csakhogy feledhetetlenebbé tegye a nyaralást.

Fiam a tüskéket piszkálgatta ki a talpából, lábfejéből, s másra nem is igazán maradt ideje, legfeljebb csak figyelt, mindenre a környezetében, és mindenből poénokat gyártott, mi meg olykor a hasunkat fogtuk a nevetéstől.

Bizonyos szakaszonként drótkerítéssel volt elkerítve a part, amit nem is értettünk, hogy miért, de csak addig, amíg a gyerek meg nem fejtette. Jött a parkolási díjbeszedő. Egyszer csak szólt, hogy 20 kunát kér a bácsi a parkolásért. Összenéztünk, eddig ilyesmi még nem volt a horvát tengerparton, hát hiszen parkoló sincs, de nyilván nekik is meg kell ragadni minden pénzbeszedési lehetőséget, érthető, háború volt, újjá kell építeni az országot. Fizettünk!

A bácsi továbbment. Olyan 40–50 méterrel arrább egy francia pár strandolt, ruha nélkül. Hogy a horvát bácsi hogyan próbálta nekik megmagyarázni, hogy mit akar, nem tudom, mert nem figyeltem, csak arra figyeltem fel, amikor a gyerek odaszól, csak úgy a nem létező bajusza alatt:

– Nem látja, hogy még ruhájuk sincs, hogy telne autóra?– Erre belőlünk, mint tűzhányóból a láva, úgy tört fel a kacagás, nagy fejtörést okozva a bácsinak, aki nem értette, hogy mi értsük azt amit ő mond, ő

viszont nem értett bennünket, de valahogy csendben elsomfordált és békén hagyta a nudistákat.

Hazafelé menet már csak azon morfondírozott a mi poéngyártónk, hogy mind közül, csak neki sikerült foszlásra sülnie. Ami igaz is volt, hiszen egyedül csak ő tiltakozott a napozókrém ellen.

Estefelé elmentünk Porečre, gondoltuk megvacsorázunk. Étterem étterem hátán, előttük dekkoló pincérek, akik, ha az ember nem elég határozottan utasítja vissza őket, az egész étlapot felmondják akár négy nyelven. És ha egyikre sem reagálunk, még utolsó próbálkozás gyanánt utánunk üvöltik, hogy: hej, madzsari!

A sült galamb itt se repül a szánkba, de egy gombóc fagyí könnyedén. A távolság olyan harminc méter. Az esély nem túl sok, hogy bárkinek is sikerüljön a szájával elkapnia a gombócot, de a közönségnek remek szórakozást nyújt. A vendégek felé tartó eltévedt „lövedékek” becsapódásának elhárítása pedig valószínűleg egy külön hivatás, de itt erre is van ember.

Mindenesetre mindannyian jól szórakoztunk. A foszlásra sült bőrt enyhítő krémmel jól bekentem, s végül mindenki elégedetten tért nyugovóra.

2012. augusztus

Néni az Otthonból

A zöldségesnél találkoztam vele. Kicsinyke, aszottá töpörödött néni. Apró madárszemei bocsánatkérően remegtek: bocsánat, hogy még élek! Két szem krumplit vett, meg egy zöldpaprikát.

Munka után leugrottam megvásárolni a vacsorához valót. Siettem, még el is kell készíteni, meg a gyerekek is türelmetlenül várnak. Feszíti őket a mesélni való. Ilyenkor mindig leültem velük a szőnyegre, s ki-ki elmesélte az élményeit, vagy kudarcait. Örültem, hogy a bizalmasuk lehetek, hogy beavattak a dolgaikba, persze, hogy meghallgattam őket, bármennyire is szorított a sok tenni való. Megvárt, majd éjszaka, ha már ők alszanak. Az élménybeszámoló után még kergetőztünk kicsit, játszottunk, hülyéskedtünk, közben nevtünk nagyokat. Kamasz fiamnak rendkívül jó humorérzéke van, csak úgy dőltek belőle a poénok. A nevetés, kacagás feltöltött, máris pihentebbnek éreztem magam. Azután ki-ki ment a maga dolgára. Ők leckét írni, én a vacsorát készíteni.

Megpakoltam egy nagy zacskót krumplival, aztán a gyümölcsöket nézegetem, hogy miből is vigyek haza vacsora utánra. Ott láttam meg a nénit. Egy szőlőfürtből lecsípett egy parányit, talán ha tíz szem volt rajta. Akkor zúdította rám panaszát. Azzal kezdte,

hogy nagyon szereti a szőlőt, igaz, hogy drága, de talán ennyit megengedhet magának.

Mesélte, hogy itt lakik az Otthonban. Most kiszökött, hogy vásároljon, mert ma az a „rendes nő” van a konyhán, aki megfőzi neki a krumplit. Zöldpaprikával fejedelmi étel!

– Mert amúgy, szörnyű a koszt aranyoskám! Á, ehetetlen... Ide jut az ember. A nyugdíjamból csak ennyi marad nekem – kinyitotta a tenyerét, kevéske aprópénz volt benne.

Néztem a kezét. Ráncos, vézna kezek, duzzadt erekkel. Látszott rajtuk, agyondolgozott kezek.

– Nyolcvanhét vagyok már aranyoskám, dolgoztam eleget. Nem is tudom, hogy még miért élek? – Elment megmérteni a szőlőt. Nem volt elég a pénze. Az eladó durcásan visszadobta a polcra.

A néni sűrűn pislogva, csalódottan, megalázottan somfordált tova. Még motyogott valamit, de nem figyeltem oda. Megmértem egy fűrt szőlőt, s utána futottam.

– Néni, ezt ott felejtette! – mondtam. Felcsillant a szeme.

– Fejedelmi ebédem lesz ma! Ugye meglátogat majd? Engem senki sem látogat... senkim sincs – mondta szomorúan – be lehet ám jönni az Otthonba! – láttam rajta mennyire szeretné. Szakítok rá időt valahogy, hát persze. Megígértem. Néztem utána hosszan, szomorúan.

Mire észbe kaptam, hogy valójában kit is kell meglátogatnom? Hiszen a nevét sem tudom. Hogy lehetek ilyen ostoba, meg sem kérdeztem. Rohantam utána, de már nem volt sehol. Háromszor is

körbefutottam minden háztömböt, elmentem egészen az Otthon kapujáig. Nem volt sehol. Mintha a föld nyelte volna el. Itt kell lennie valahol. Még sokáig kutakodtam, egyszerűen érthetetlen volt számomra... Nem tűnhet el úgy valaki, mint a kámfor.

Ígéret szép szó... Betarthatatlan ígéret. Adósa maradtam. Többé nem láttam...

Míg e sorokat írom, Beethoven Emperor zongoraversenyét hallgatom.

Csakhogy jobban fájjon!

2012. augusztus

Visszaszámlálás!

Hangosan csörgött az ébresztőóra. Kinyújtotta a karját, elhallgattatta, majd felesége felé fordult, csókot nyomott az arcára úgy suttogetta.

– Te még aludj, drágám! – majd visszazuhant a párnára, és az álomba. Hamarosan felriadt, az órára nézett, **tizenkét** perc múlt el a csörgés óta. Villámgyorsan ugrott ki az ágyból. Gyorsan végzett a fürdőszobában, kapkodta magára ruháit, s máris rohant a buszra, majd útközben vesz valamit reggelire, gondolta, csak ne késse le azt az átkozott buszt. Ahogy lihegve elérte a buszmegállót, akkor fordult ki a **tizenegyes**, elment az orra előtt.

Bosszankodott, megint el fog késni, hiszen tudja, hogy a következő jóval távolabb áll meg az irodaháztól, ahol dolgozik. Már nem az első alkalom, hogy késik, pedig nem nézik jó szemmel. Hogy a csodába történhetett, hogy visszaaludt? Hiába dühöng, ezt már nem tudja visszacsinálni.

Amikor leszállt a buszról, útközben betért egy pékségbe, vett **tíz** darab pogácsát, hosszú a nap, majd elrágcsálja, no meg persze Fülest, mert ha akad néhány perce, máris keresztrejtvényt fejt, anélkül nem élet az élet.

Amikor végre beért az irodaházba, újabb bosszúság érte. Ki volt írva a liftajtóra, hogy „nem működik”... Hát ez remek, most mehet gyalog **kilenc** emeletet... ezt direkt az ő bosszantására találták ki, morgolódott, miközben kaptatott felfelé a lépcsőn.

Jócskán elmúlt **nyolc** óra mire elfoglalta helyét az íróasztalánál. Munkatársai közül voltak olyanok, akik rosszállóan néztek rá, persze most is utolsónak érkezett. Már javában kávéztak, cseverésztek, fújták a füstöt, ami viszont Bélát zavarta szörnyen. Nem bírta elviselni a dohányfüstöt, s olyan balszerencséje volt, hogy mind a **hét** munkatársa dohányzott az irodahelyiségben.

Béla felmarkolta az iratcsomót, ami már oda volt készítve az asztalára, belevetette magát a munkába. Ügyesen bánt a számítógéppel, elképesztő gyorsasággal futottak ujjai a billentyűzeten, vitte be az adatokat sorra, nem is figyelt senkire, szünetet sem tartott, csak dolgozott, hogy ne érje szó a ház elejét a késése miatt. Bosszantotta, hogy megfájdult a feje,

hát persze ez is a cigarettafüstnek köszönhető, s egyre jobban gyötörte. Marcsi olyan fejfájós a kolléganői közül, hát megkérdezte, tudna-e adni valami fájdalomcsillapítót? Marcsi bólogatott, majd az asztalára tette a gyógyszert mondván, ez gyorsan **hat**. Valóban, pillanatok alatt megszűnt a fájása, falatozgatott a pogácsából és tette a dolgát.

Dél körül valaki elkiáltotta magát.

– Hé, utalták a fizetést, észrevettétek! – erre Béla is felkapta a fejét, még nem is számított rá, de nagyon jól tették, hiszen annyira pénzsűkében vannak mostanában. Gyorsan ő is megnézte a számláját, s meglepetten látta, hogy **öt** ezret lefoglaltak a késések miatt. A mindennit! Na, már csak ez hiányzott. Igaz, fenyegetőzött a főnök, hogy legközelebb... Ő mondogatta, hogy nem lesz legközelebb... s tessék, ma megint késett. Amúgy is alig jönnek ki a fizetéséből, ilyen bérből, ilyen árak mellett, aztán még fenyegetik az embert. Ameddig fenyegetik csak hagyján, ha már be is tartják akkor van a baj. Na, ez a jövőben nem fog előfordulni, mérget vehetnek rá!

Mindenki elvonult ebédszünetre. Hívták őt is, hogy menjen velük, itt a közeli étteremben fognak ebédelni... Hát csak menjenek, szórják a pénzüket, neki arra nem telik... majd elmajszol még néhány pogácsát, amikor hazaér, akkor meg finom vacsorával várja Miett. Ő beéri azzal, nagyon jól főz a drága, aztán együtt költik el a vacsorájukat... így édes az élet Jó, ha valaki várja otthon.

Négykor mindannyian hazaindultak, lejárt a munkaidő. Béla még elővette a pénztárcáját,

számlálgatta a pénzét... gondban volt, de hát elvégre fizetést is kapott, betér egy virágüzletbe hazafelé, vesz Miettnek egy csokrot. Egyébként is, ma kellett mennie ultrahangra, talán megláthassa ő is a babájukat. Jaj, de izgatott lett. Sietett. A virágüzletben fehér rózsából kért **három** szálát, meg valami zöldséget hozzá... egészen takaros kis csokor lett belőle. Boldogan szállt buszra, alig várta, hogy hazaérjen.

Miatt terített asztallal várta férjét, s boldog mosollyal tette az asztalra a gőzölgő lecsót.

Béla megsimogatta felesége pocakját, s előbb látni szerette volna a babát, Miatt titokzatosan mosolygott, azt mondta, elhűl közben a lecsó s különben is, tudja, hogy éhes, mindig éhes amikor hazaér. Vacsorázzanak meg, aztán lazíthatnak nyugodtan, s majd akkor megnézheti. Valóban farkaséhes volt, hát nem igazán kérette magát, asztalhoz ültek, s jóízűen megvacsoráztak. Azután Miatt éppen csak leszedte az asztalt, majd később elmosogat. Bementek a nappaliba, elhelyezkedtek a kényelmes kanapén, s akkor Miatt ragyogó szemekkel Béla kezébe adta a mobilját.

– Itt a felvétel, nézd! – mondta boldog mosollyal. Béla nézte, nézte, de nem látott semmit. Restellte bevallani, így csak bólogatott, hogy hát milyen aranyos... Miatt rájött a turpisságra, még mennyire, hogy rájött.

– Fogadok drágám, hogy nem látsz semmit, igaz? – szégyen a futás, de hasznos, gondolta Béla, s beismerte, hogy ő bizony tényleg nem lát semmit.

– Na figyelj, megmutatom, ez az egyik, és ez a másik!

– **Két** baba? Uramisten! – kiáltott fel Béla. Miett hozzábújt, megcsókolta, s egyre csak azt hajtogatta: tudtam, tudtam, hogy örülni fogsz!

Miett már az igazak álmát aludta, de Bélának csak nem jött álom a szemére. Ikrek! Hogyan tud ő ekkora családot eltartani, hogyan tudnak **egy** fizetésből megélni? Elmormolt egy fohászt: Áldd meg Uram a szegény embert!... de talán az egyik kezeddél is elég lett volna! – gondolta. Más munka után kell néznie... Nevetséges, ugyan hol találna munkát egyáltalán, örülhet, hogy ez is van, örüljön, hogy nem munkanélküli. Miett sem számíthat arra, hogy pedagógusként munkát kapjon, amikor elbocsátásokról beszélnek... S különben is, lesz elég dolga az ikrekkel, s maradjon is itthon velük amíg lehet. Ki kell találnia valamit... Menjen külföldre? Hagyja itthon Miettet a két kicsivel? Mikor lesz ő együtt a családjával? Választania kell vagy eltartja, vagy látja őket?... Ez borzasztó, van-e kiút ebből a csapdából? Lehet, hogy itt bezárul a kör? Valamit ki kell találnia!... Sokáig forgolódott, ránézett az órára, vajon hány óra lehet már... Csak annyit látott, hogy **nulla** óra, a perceket nem is nézte. Egyszerre kétségbeesett, hogy ha most azonnal el nem alszik, reggel megint nem tud felkelni, s ismét késni fog, a bére meg fogyni, fogatkozni... Hát, fel van adva a lecke! Alaposan!

2012. november

Gondolatok sütögetés közben

Napok óta ki sem mozdulok a konyhából. Sütögetek, kilószámra. Közel az ünnep, jönnek a gyerekek, ki vannak éhezve a hazai ízekre, s karácsonytól újévig rengeteg sütit el tudnak ám pusztítani. No meg gubát is kell sütni, ami nem kis munka meg kell hagyni. Szenteste nálunk bablevés és mákos guba a vacsora. Így volt ez gyermekkoromban is. Nagyon szerettem a mákos gubát. Édesanyám még kemencében sütötte, de ellestem minden fortélyát, megtanultam sütőben is jó gubát sütni.

A gyerekeim is nagyon szeretik, de részükről semmi érdeklődést nem tapasztalok a gubasütés fortélyai iránt. Egyszer már rá is kérdeztem, hogy ők vajon mit fognak enni Szenteste, ha én már nem leszek? Hát olyan szemeket meresztettek rám, mintha az olyan hihetetlen dolog lenne. Vagy úgy gondolhatták, gubát sütni azért csak hazajárok?...

Édesapám mondogatta nekem, amikor már nagyobbacska gyerek voltam: tanulj meg mindent kislányom, tudnod kell hurkát, kolbászt készíteni, kisütni a zsírt, abálni, mert ha én már nem leszek magadnak kell készítened, különben mit eszel? Sőt, még azt is mondta: disznót ölteni is meg kell tanulnod! Amitől én nagyon megijedhettem, mert édesanyám gyorsan leintette apát. Még édesapám életében

(pedig már több mint 20 éve nincs velünk) szakítottam minden disznósággal. Csak csirkét és pulykát eszem, no meg persze a hal is a repertoáron volt, amíg torkomon nem akadt a szálka.

Hogy a disznóölés kérdésében édesanyám a védelmemre kelt, annak is megvan a története. Bizonyára ő sem felejtette el.

Talán tizenkét-tizenhárom éves lehettem, amikor vakáció és aratás idején, nagy hirtelenjében el kellett menniük valahová – valószínű, hogy a cséplőgépet várták. Mindenesetre gyors távozásuk arra készítette édesanyámat, hogy csak úgy odavesse nekem:

– Kislányom, vágj le egy csirkét és főzz belőle paprikást ebédre! – Valószínűleg az én rémült arcomat akkor nem láthatta, mert távoztak íziben. Ekkor vágtam életemben először csirkét, és utoljára is.

Hogy hogyan? Az is megér egy misét, ahogyan mondani szokás.

Megfigyeltem én korábban, édesanyám hogyan csinálja, melyik késsel, hogyan tapos a két lábára, és a két szárnyára, fogja a fejét és... brrr!...

Mindent előkészítettem, a vizet is a forrázáshoz, már rajta tapostam a lábán, ott feküdt szegényke a lábaim alatt, de olyan kedvesen, érdeklődve nézett rám, annyira bízott bennem, s én képes lennék?... Na nem! Elengedtem, azzal a szándékkal, hogy keresek másikat. Már a sokadik áldozat feküdt a talpam alatt, amikor szilárdan elhatároztam, hogy ezúttal nem nézek a szemébe, sőt, befogom a szemét, hogy ő se nézhessen rám. Feküdt békésen, s énekelni kezdett, szó szerint. Azt hihette, ez valami játék, hiszen

ismertek, mert szerettem, szeretgettem őket pici koruktól... s ennek kell elvágnom a nyakát? Kétségbeestem. Mégis döntenem kellett, mit fognak ebédelni a szüleim, ha fáradtan, éhesen hazaérnek? Aztán döntöttem.

Befogtam a szemét, hogy ne láthasson, magam is behunytam a szemem és elfordultam, s a kés tette a dolgát. Reszkettem. Mikor megláttam a vért, sikítva elfutottam, s valahol elbújva kisírtam magam. Mire visszatértem, már nem élt. Akkor jöhetett a forrázás, a felpucolás, boncolás... hogy hogyan? Nagyon ügyetlenül. És a csirkepaprikás is elkészült, az is nagyon ügyetlenül. Fogalmam sincs, hogy milyen volt, mert nem ettem belőle, csak potyogtak a könnyeim, szipogtam.

Azt hiszem édesanyám megértette, és sokáig furdalta miatta a lelkiismeret, mert soha többé nem kellett csirkét vágnom. Amikor már felnőtt voltam, családom volt, s hazalátogattunk, mondta, hogy vág nekem csirkét meg kacsát, ha segítetek felpucolni. Hát persze, hogy segítetek! Mindig hozzátette: de én vágom le, jó?

Tehát, nem tanultam meg disznót ölni, sőt csirkét sem vágtam többé. Jól megvagyok nélküle.

Az biztos, hogy olyan disznótorost nem ettem azóta, amilyent az édesapám szokott készíteni, sem olyan paprikás csirkét, vagy húslevest, amilyent édesanyám szokott főzni, de meggyőződése, hogy annak a szabadban élő, egészséges táplálékon felnövő állathúsnak zamata volt. És a tejnek sincs már

olyan íze mint amilyen akkor volt, s minden bizonnyal már nem is lesz soha.

Jól haladok a munkával. Kisült a tészta egyik a másik után, már mindenütt tepsit látok, ott is ahol nincs, mindennek hűlnie kell, hogy dobozba rakhassam a süteményt. Ilyenkor annyira kicsi a konyhám, hogy magam már be sem férek, minden tele a frissen illatozó forró süteménnyel, tepsi, tepsi hátán. A konyhával szembeni szobában szól a zene, így nem olyan unalmas a magányos sütögetés. A zene elvisz, messzi tájakra, távoli időkre, emlékeket ébreszt, s olyan jó munka közben emlékezni, még akkor is, ha olykor a zene kellemetlen emlékeket idéz vissza a múltból.

*

Már rengeteg aprósüteményt sütöttem, most jöhet a torta. Diótorta.

Csak még előzőleg beállítom a számítógépen a zenét. Mit is válasszak? Valami jó hangulatú muzsika kell, talán még a piskóta is jobban sikerül. Csajkovszkij: Olasz capriccio. Na, ez jó lesz, utána még néhány Csajkovszkij-mű, a Virágkeringő, a Nyitány a Hattyúk tavából – nagyszerű, ez éppen megfelel a hangulatomnak. Indítom a zenét, aztán gépiesen mosom a tojásokat, majd szétválasztom, habot verek... S valahogy máris ott találom magam a gyönyörű Itáliában. Igaz, nem nagyon jártam ott, azaz, csak Triesztig jutottam, azonban az Adria innenső partját bejártam keresztül kasul, hát a szomszédban is

hasonló lehet. Járom a szűk sikátorokat, vagy a tengerparton sétálok mezítláb a homokon, hallgatom a sirályok rikoltozását, csodálom a messzi kékséget... S a zene mégis visz tovább, sodor az olasz partok felé, mintha érezném, hogy mégsem jó helyen járok. Toscana mindig nagyon vonzott, magam sem tudom miért. Soha nem jutottam el oda... Most mégis úgy érzem, mintha ott járnék. Utazom keresztül a dombságokon, a lankás vidéken, aztán meglátogatom Firenzét, Pisát, Szennát... Elandalít a zene, igazi olasz temperamentum, szinte hallom a hangoskodó embereket, látom ahogyan gesztikulálnak beszéd közben, mert nekik nem csak a szájuk jár, hanem az egész testük beszél, rikácsolva, nagy hangon... Jajjj, közben megfélelkeztem a piskótáról, szerencsére nem égett oda, s az is szerencse, hogy véget ért a capriccio, mert különben ki tudhatja?...

Ezt most megúsztam, nekifuthatok a következőnek, mert hát jó nagy torta kell, legalább 14 tojásból sütöm... Már a nyitány megy, a Hattyúk tavából. Ezt is nagyon szeretem, előre várom, hová visz el, közben a lelkemre kötöm, nem szabad megfélelkezni a tésztáról!

Nem lesz gond, nyugtatgatom magam, hiszen más dolgom sincs, mint, hogy rá figyeljek.

Aztán a zenével magam is elindulok... Belépek a Duna-parkba, majd a lépcsőkön megyek lefelé egyenesen a hattyúk tavához. Sokat hoztam ide a gyerekeket kicsi korukban, itt sétálgattunk, meg gyönyörködtünk a szépséges hattyúpárban, vagy amikor kiköltötték a kicsinyeiket akkor figyeltük milyen

gondosan nevelik, tanítják őket... Kacsák is úszkáltak a kis tóban, mindig vittünk valamit magunkkal, amivel etethettük a kacsákat, a gyerekek nagyon élvezték... Most, hogy vissza gondolkodok rá, magam is nagyon élvezem. Eszembe jut hirtelen, hiszen itt van a közelben, az Újvidéki Rádió épülete, egykori munkahelyem... Belefeledkezek az emlékezésbe...

Már véget ért a nyitány, s én is elindulok kifelé a parkból, csak egy másik kijáraton, ami éppen a Duna utcába torkollik. Szeretem a hangulatát ennek a kis utcácskának, üzletek, butikok, cukrászdák váltogatják egymást, itt-ott be lehet menni az udvarokba, szépen parkosítva vannak, sok-sok paddal, ahol meg lehet pihenni, de ott is apró üzletek sokasága veszi körül az arra járókat. Itt mindig jönnek-mennek az emberek, magával ragad ez a forgatag. Ha a másik irányba fordulok, akkor kijutok a Duna partra. Az is közel van. A túlsó parton a Pétervárad Vár... Újra feltörnek bennem az emlékek...

Nem, most inkább nem gondolkodok rá... már szorongatja valami a torkomat... meg kell néznem a piskótát is! Nos, csak egy tűpróba!... Igen, készen van ez is, szép magasra sikeredett.

Hátra van még a finom diókrém. Elég hosszadalmas, ha gőz felett kevergetem, de most már ráérek, ezzel véget vetek a sütögetésnek. Elégedetten nézek körbe, jó néhány doboz megtelt már süteménnyel, jut belőle a téren kéregető idős bácsinak is, meg majd viszek a szomszéd néniéknek, ha ugyan

elfogadják. Idős, kisnyugdíjas házaspár, nincs senkijük, a nyugdíjukat elviszi a rezsi meg a gyógyszerek. Mindketten betegeskednek, negyvenötvenezer kell csak gyógyszerekre, hát ennivalóra már nem igen jut, annyi biztos! Csak hát olyan konokok, nem fogadnak el senkitől semmit, mert már nem tudják viszonzni.

Hm, ismerős dallamok. Elgondolkodom, vajon mi is ez a zene, s honnan olyan ismerős. Ja igen, már tudom, Delibes Coppélia című balettjének zenéje.

Izgalmas előadás volt... Valahogy éppen decemberben lehetett, a fiam még nem töltötte be a negyedik életévét... Akkor adták Újvidéken az új Szerb Nemzeti Színházban. Gondoltam, erre az amúgy is mesészerű bábjátékra el lehet már vinni ekkora gyereket, főleg, ha ilyen okos, komoly kisfiú, és szófogadó gyerek. Hát, próbáljuk meg!

Elmeséltem neki, hogy miről fog szólni az előadás, mit fog látni, érdekli-e, van hozzá kedve? Még mennyire, hogy van – ragyogott fel a szeme. Hát belevágtunk. A második sorba kaptunk jegyet, az fontos, hogy lásson a gyerek, talán a képek lekötik – ez amúgy is látványos darab – és nem lesz nyűgös, reménykedtem!

Aztán, amikor elfoglaltuk a helyünket, a környezetünkben ülők mind bennünket bámultak. Kérdezték, hogy hány éves a kisfiú? Még jobban kezdtem aggódni, ezek mind attól rettegnek, hogy a gyerektől nem nézhetik nyugodtan az előadást, félnek, zavarni fogja őket. Nagyon izgultam magam is.

Elkezdődött a darab. A gyerek felállt, beállt az előtte ülő két néni feje közé, s onnan nézte csendben. Aztán időnként hozzám hajolt, suttogva kérdezett valamit, amit nem értett. Többek között, arra is kíváncsi volt, ugyan miért hadonászik az a bácsi ott, azzal a pálcával...Tágra nyílt szemekkel, érdeklődve nézte csendben az előadást.

A szünetben ő volt a sztár! Mindenki arról beszélt, hogy ez a pici fiúcska milyen csendben, érdeklődve nézi, senkit nem zavar... mindenki őt csodálta. Na, akkor kezdett az izgalmam alábbhagyni, s így a második felvonást már magam is élvezhettem. Még másnap is élvezettel mesélt a darabról, hogy mennyire tetszett neki az öreg Coppéliusz bábműhelye, aki csodálatos bábokat készített, s azután hogyan kelt életre Coppélia... A legeslegjobbban mégis a karmesteri pálca fogta meg. Egész nap egy ceruzával vezényelte a plüssállat-sereget a gyerekszobában.

Akkor már kezdtem sajnálni, hogy az izgalmak miatt nekem kimaradt az első felvonás, viszont kárpótolt mindenért a gyerek, aki ragyogó szemekkel mindent pontról-pontra elmesélt nekem, olyan élvezettel, amit előző nap még magam sem reméltem. Azt hiszem, ez még az előadásnál is feledhetetlenebb élmény maradt számomra.

Közben a tortával is elkészültem. Egészen felvillanyoztak az emlékek, s az ünnepi torta is jól sikerült.

2012. december

Karácsonyi ajándék

(szatíra)

Olyan csodálatos ajándékot kaptam karácsonyra, amit álmomban sem reméltem.

Egy vadiúj számítógépet! Csak akkorka, mint egy fél cipős doboz, csak laposabb.

Az egészben csak az a bosszantó, hogy okosabb nálam. Ja, és főleg az, hogy nem engedelmes. Hogyan fogunk mi kijönni egymással? Ez a kérdés gyötört napokig.

Aztán, egyszer csak szólt a fiam, hogy kezdődhet a főpróba!

Ott ültem előtte. A fiam mondta hogyan kell bekapcsolni. Hm, hát fog ez menni!

Aztán megjelent a kezdőképernyő, ami valami virtuális csempékből állt. Megijedtem. Hát ez meg micsoda? Akkor derült ki számomra, hogy Windows 8-as van rajta. Minden idegen. Sehol a Start menü. Nehogy már, most ezzel mit kezdjek?

Szerencsére ott állt mellettem a nagy fiam. Szépen mindent elmagyarázott. Csináld ezt, csináld azt! Csináltam! Fog ez menni, csak nem fog ki rajtam egy ilyen kis doboz!...

Azért még próbálkoztam, hogy jó volt nekem a Windows 7 is, azt már megszoktam...

– Seбай, megszokod ezt is! Hát egyszerű, nem?

– Hát hogyne, hogyne! – bólogattam bizonytalanul.

Másnap visszautazott a fiam. No, most jön az igazi főpróba, gondoltam. Lássunk neki!

Bekapcsoltam a gépet. Eddig megy, örvendeztem! Kezdőképernyő! Most ezzel mit kezdjek? Úristen, hol a Start menü? Ja persze, nincs, jut eszembe...

Akkor mégis hogyan tovább? Ülök szembe vele. Farkasszemet nézünk! Be kell vallani, fogalmam sincs hová, merre. Minden, de minden kipárolgott a fejemből. Mondtam én, hogy jó nekem a régi... Különben is, mi baja volt? Ja, hogy nem kapcsolt be amikor én akartam? Hát üsse kő, bekapcsolt, amikor ő akart. Azért ha megrugdostam kicsit, akkor még rám is hallgatott. No jó, olykor nagyon megrugdostam, mert egyáltalán nem akart...

Jó, azt felejtjük el! Most ez van itt, és kell kezdeni vele valamit! De mit?

Megmozgatom a kurzort! Hirtelen a képernyő sarkaiból automatikusan különböző funkciók ugranak elő... Csak bámulok! Aztán ahogy jöttek, úgy el is tűnnek gyorsan!... Csak ülök s most már kétségbeesve, sőt, könnyörögve nézek a monitorra...

Aztán nekem is beugrik valami! Talált, sülyyed! Juhé, fenn vagyok a világhálón! Hogy hogyan? Arról fogalmam sincs, viszont itt már elboldogulok valahogy.

Aztán nyomtatnék valamit. Bekapcsolom a nyomtatót, mindent beállítok, egy példányt kérek, s ráklikkelek az OK gombra. Nem történik semmi. No, fussunk neki még egyszer! Leellenőrizek mindent.

Nyomtató bekapcsolva, még papír is van benne, minden rendben, OK-gomb! Semmi.

Azaz, hogy igen, mert parancsolgat, hogy mit tegyek, mit nyomjak meg... Anyád, itt és most én parancsolok. Tessék nyomtatni! Újrakezdem. Ő is! Osztogetja a parancsokat. No ne, így nem leszünk jóban. E-mail megy a fiamnak. Jó, tudom, hogy dolgozik, de ez most életbevágó... Hátha mégis elolvassa. Várok... Hamarosan jön az e-mail: csak tedd mindig azt, amit mond!

Hogyan? No, nehogy már a nyúl vigye a puskát! Nem, nem adom meg magam olyan könnyen. Hihi, nem ismersz még barátocskám, de majd fogsz! Ha azt mondom, hogy nyomtatsz, akkor nyomtatni fogsz! No, fussunk neki még egyszer!

Nyomtatás! OK! Nem nyomtat, viszont ír valamit... No, lássuk csak?

Hopp, eltűnt... Mi van? Önkényesen kikapcsolt ez a féreg!... Nem, mégsem, megint kiírt valamit. No lássuk csak: Megvédte a gépemet! Tőlem? Óriási! Hm, ez valahonnan ismerős. Honnan is?...

A francba, most ne ezzel törődjünk... Bámulok a képernyőre, s nem tudok mit kezdeni vele.

Újabb e-mail megy: Hogyan kell kikapcsolni ezt az átkozott dögöt?

2012. december

Fricivel elintézzük

(krimi)

Fáradtan, álmosan ébredtek. Illetve Nóra ezúttal, le sem hunyta a szemét. Oszkár úgy hajnali fél öt körül, amikor elhallgatott felettük a zene, azonnal elaludt. Tizenegyig húzta a lóbőrt. Nóra egészen összetörten, migrénnel küszködve feküdt mellette mozdulatlanul. Amióta beköltözött ez az új srác a felettük megüresedett lakásba, se éjjelük, se nappaluk. Itt állandóan buliznak, dübörgés, lárma, ricsaj... de nappal sincs nyugtuk, mert megy a zene gőzerővel. Az is csoda, hogy most még csend van. No, kár volt még gondolnia is rá, mert bekapcsolta azt az őrzítő rock zenét...

– Nocsak, felébredt a kölyök? – jegyezte meg Oszkár – még szerencse, hogy eddig is kitartott.

Csak akkor tűnt fel neki, hogy Nórával valami nincs rendben.

– Veled mi van, nem aludtál jól? – kérdezte, de válasza sem várva indult ki a mosdóba.

Nóra is megpróbált felkelni, de rettenetesen szédült, a feje majd szétesett, visszazuhan a párnára. Még szerencse, hogy ma vasárnap van, gondolta, mert most igazán nem tudna munkába menni. Egy hónapja már, hogy alig alszik, csak másfél, két órát... Úgy érezte, hogy nem bírja tovább, összeroppan.

Próbálkoztak már mindennel, szép szóval, fenyegetéssel, sőt, már a rendőrséget is kihívták, több ízben is, de nem csak ők, hanem mások is a házból, mégsem történt semmi. Hogyan lehet így élni? Oszkár lépteit hallotta.

– Na megyek, elintézem ezt a srácot!

– Mit csinálsz? Oszkár, az ég szerelmére!

– Hallgass asszony! Inkább az ebédre legyen gondod. – Nóra kétségbeesve fogta a fejét, ha Oszkár nekimegy... nagy, tagbaszakadt ember ennek a kis nyámnyila legénynek?... Visszazuhan a párnára, képtelen volt lábra állni. Amikor Oszkár visszajött, még mindig ágyban találta. Üvöltözni kezdett vele.

– Ez a kölyök is kicsinál, aztán még ebédet sem kapok. Ha már úgysem alszol mi a francért nem kelsz fel? Enni azért csak kell! Nem elég, hogy aludni nem lehet normálisan, a tetejébe még nem is ehet az ember, mert az asszony lustálkodik egész nap!

– Nem lustálkodom Oszkár, rosszul érzem magam. Kérlek, rendelj magadnak valamit ebédre, én enni sem tudok... – még bátoritanul megkérdezte – mi volt odafönn?

– Mi lett volna, gondolom, hogy húzza a lóbőrt, azt hiszed meghallja a csengetést ilyen dübörgésben?... Mi van? Ha te nem bírsz enni, akkor én se egyek? Azt a fűzfán füttyülő rézangyalát! Remek ötletem van, asszony! Kicsinálom én ezt a suhancot annyi szent...

Nóra már meg sem mert szólalni, de ha mert volna, akkor sem bírta, annyira gyötörte a migrén, annyira ki voltak készülve az idegei, hogy teljesen elhagyta minden erejét. Oszkár telefonon rendelt valamit

magának, aztán oda ült az ágy szélére, úgy suttogetta Nórának.

– Remek ötletem van! Rájöttem, hogyan tudnám elüldözni ezt innen – s felfelé bökött az ujjával – a Fricivel elintézzük ne félj! – Nóra szinte semmit sem értett az egészből, csak a Fricire figyelt fel, s rémülten próbált újra felülni az ágyon, de ismételten visszazuhan.

– Oszkár, neee! Mit tervelsz? – hirtelen öklendezni kezdett. Minden erejét összeszedve kibotorkált a mosdóba. Ott aztán hideg vízzel jól lehűtötte fájón lüktető halántékát, ivott a csapról, s elüldögélt a kényelmes kis széken, amit beszorított ide a múltkoriban. Most annyira örült neki, próbálta ellazítani a végtagjait, kikapcsolni a gondolatait...

Később Oszkár benézett, s megkérdezte, hogy van. Szokatlanul kedves volt, legalábbis tőle kedves az ilyen gesztus. Mondta, hogy már kicsit jobban érzi magát. Aztán csengettek. Meghozták Oszkár ebédjét. Oszkár őt is odacipelte a konyhaasztalhoz, s belediktált néhány falatot a pizzából. Alig tudta letuszkolni a falatokat, mégis úgy érezte, hogy jólesik. Valamennyire visszatért az ereje is, már lábra tudott állni. Felöltözött. Oszkár karon fogta párját, s azt mondta, hogy menjenek le sétálni a közeli térre, parkba, akár el is üldögélhetnek ott, biztosan csendesebb mint itthon.

Igen bizonytalan léptekkel indult el, de Oszkár nem engedte el, segítette, már régen volt vele ilyen gyengéd. A friss levegőn egy fokkal megint javult az állapota. Kicsit sétáltak, aztán kérte Oszkárt, hogy

üljenek le egy padra. Akkor már annyira reszkettek a lábai, félt, hogy összeesik.

Leültek egy kellemes árnyékos padra, madarak csicseregtek körülöttük, ő lassan Oszkár vállára hajtotta a fejét, s pillanatok alatt elaludt.

Már lemenőben volt a nap, amikor felébredt. Alig akarta elhinni, hogy több órát aludt, az még hihetetlenebb volt, hogy Oszkár ilyen türelmesen viselte, hogy a vállán aludjon egész délután.

Aztán elmentek egy presszóba megittak egy kávé, még üdítőt is ittak. Kellemes volt az idő sétáltak kicsit, s akkor kezdte előterjeszteni Oszkár a tervét, hogyan fogja a srácot elüldözni a házból Fricivel. Amikor ezt hallotta, újra a reszketés lett rajta úrrá.

– Nem, ezt nem teheted Oszkár! Nem tudhatod, hol köt ki Frici, nem tudhatod, hogy éppen a srácnál... deee különben is, ezt ne csináld, ezt nem szabad! – Már egész testében reszketett. Oszkár fogta a kezét, érezte, hogy reszket, nyugtatgatta, jó ötletnek tartotta, de ha nem, hát nem, csak nyugodjon meg. Kicsit megnyugodott, hazaindultak.

A lakásban már (vagy még mindig) tombolt a zene. Alig hallották egymás szavát. Már a kapuban belebotlottak néhány lakótársba, akik éppen azon agyaltak, hogy kihívják a rendőrséget. Oszkár is jó ötletnek tartotta, mondta, mindjárt jön, csak felkíséri a feleségét.

Nóra, amikor magára maradt bedugaszolta a fülét, megvacsorázott. Most már igazán éhes volt, s jól esett az evés, aztán a fürdőszobába vonult, lezuhanyozott, s lefeküdt.

A párnát is fejére rakta, még így is elviselhetetlen volt a dübörgés. Aztán megjött Oszkár is, csak benézett a hálóba, látta, hogy nem alszik. Nóra csak a szájáról olvasta, hogy majd mindjárt jön ő is.

Újra elkezdett fájni a feje. Gondolta, jobb lenne kimenniük a parkba aludni, egy padon bizonyára nyugodtabban alhatnának mint itthon. Elmondta Oszkárnak is. Oszkár azt mondta, hogy hamarosan kijön a rendőrség, maradjanak. Nóra felkelt, nem tudott ágyban maradni, úgy érezte megőrl. Azt mondta Oszkárnak, hogy lemegy Janka nénihez, talán ott elviselhetőbb ez a zaj, s tudta, hogy Janka néni mindig későn fekszik le. Felöltözött. Kisvártatva rémülten nyitott be a hálóba, s ijedten kérdezte.

– Hol van Frici? Oszkár, hol van Frici? – Oszkár legyintett, hagyja őt aludni.

– Nem, még meg nem mondod, hol van Frici?

– Biztosan a helyén van, hagyj már aludni!

– Nincs a helyén Oszkár, hallod, nincs a helyén! Megtetted, ugye megtetted? – alighogy kiejtette ezeket a szavakat, az alattuk lévő lakásból velőt rázó sikoltás hallatszott.

– Úristen, Janka néni! Hallod – rázta Oszkárt sírva, zokogva – eredj, menj és nézd meg mit tettél.

– Mi közöm nekem Janka nénihez, hagyjál már békén, hagyj aludni! – Nóra leroskadtt a földre, egész testében reszketett, csak úgy rázta a zokogás. Hirtelen csend lett a felső lakásban is, csak a lábak dobogása hallatszott, mintha össze-vissza futkároztak volna.

Kisvártatva csengettek náluk. Akkor Oszkár felkelt és ajtót nyitott. Három rendőr állt az ajtóban, s néhány szomszéd kissé távolabb mögöttük.

– Uram, önnek van kockás pitonja? – kérdezte az egyik rendőr.

– Igen, van! – mondta Oszkár meglepetten.

– Akkor nézze meg gyorsan, hogy a helyén van-e?

– Hát persze, hogy a helyén van, miért is ne lenne? – morgolódott Oszkár s indult a harmadik szobába, ahol a pitont tartotta. A rendőrök utána. A szoba üres volt!

Akkor már a szomszédok is ott nyüzsögtek, s mondták, hogy Janka néninél a szellőző nyíláson ereszkedett le a kígyó, amikor Janka néni benyitott s meglátta szívrohamot kapott. Most vitte el a mentő. A kígyó meg visszament a szellőző nyílásba, s nem lehet tudni hol jelenik meg újra. Tennie kell valamit.

– Hogyan került a kígyó a szellőző nyílásba?

– Ebből a szobából nem tud kimenni, én már aludtam, csak a feleségem...

– Hol van a felesége?

– Itt a hálósobában, de nem alszik szegénykém már egy hónapja, mióta ide költözött ez az idióta fölénk – s kinyitotta a háló ajtaját. Nóra még mindig a földön ülve zokogott – azóta nem tud aludni, látják, hogy kikészült, teljesen felmondták az idegei a szolgálatot. Hányszor hívtam már magukat, hogy tegyenek valamit, mégsem tettek semmit. Látják, hogy mi lett az eredménye, látják? – mondta, teljesen magából kikelve Oszkár.

– Gondolja, hogy a felesége tette?

– Látják, hogy milyen idegállapotban van, látják? Mondom, én már aludtam. Sosem hittem volna, hogy erre képes lesz, sosem hittem volna – ismételte, s eleredtek a könnyei.

A rendőr elővette a bilincset, s Oszkárhoz fordult.

– Sajnálom, de meg kell tennem! Megengedi, hogy bemenjek. Oszkár félreált az ajtóból, csak hallotta amint mondja a rendőr.

– Asszonyom, gyilkossági kísérlet vádjával, letartóztatom! – és Nóra kezén kattant a bilincs.

Két rendőr vitte el, nem tudott lábra állni, egész testében reszketett, s valami értelmetlen szavakat sikoltzott. A harmadik meg Oszkár felé fordulva szólt.

– Ön meg jöjjön velem, segítsen befogni a kígyót, mielőtt még valaki halálra rémülne.

2012. december

Gerlerege

Fúj, süvít a szél. Ezt csak meleg szobából jó hallgatni. Egyébként utálom a szelet, különösen akkor, ha hideg van. Levegőt is alig kapok, valahogy összenyomja a tüdőmet. Pfuj, olyankor legszívesebben ki sem mozdulnék a lakásból.

Gyermekekoromban mindig az ablakba könyökölve csodáltam a szelet. Édesanyám sokáig emlegette, hogy egyszer azt állítottam, ha nem lennének fák, akkor nem fújna a szél! Ő ezen nagyon jót nevetett akkor, én viszont nem értettem mi van ezen nevetni való. Akkor is a fában gyönyörködtem és elragadtatva néztem ahogyan hajlonganak a szélben.

Most is kitekintek az ablakon. Előttünk egy kis játszótér tele fákkal, de nem kápráztatnak el, mert elvonja a figyelmem a sok szemét, amit ki tudja honnan sodor a szél, kupacokba rakja, vagy tovább sodorja, ki tudja hol áll meg. Ja persze, leginkább az erkélyemen. Az első emeleten lakom, s hihetetlen, mennyi szemetet képes felhalmozni oda egy-egy ilyen dühös szélvihar. Bezzeg gyermekekoromban mennyivel másnak, mennyire szépnek láttam a szelet. Álltam a heverőn, az ablakpárkányra könyökölve s csak bámultam a fákat. Órákon át. Hajlongtak a szélben, ringatta a lombokat, olykor gyengéden, máskor durván tépve őket.

Egy alkalommal egy kora nyári vihar, egy gerlepár fészket dobta le a földre, benne két fiókával. Az egyik kiesett a fészekből, s elpusztult, a másik viszont a fészekben maradt, s túlélte. Bár, megsérült, egyik szárnya eltörött, no meg a csőre. Édesapám azt mondta, hogy így soha nem fog tudni önállóan táplálkozni, s előbb-utóbb úgyis elpusztul, akkor is, ha a szárnyát valahogy helyrehozzuk. Megígértem, hogy etetni fogom, csak próbáljuk meg a szárnyát helyre rakni, hogy legalább repülni meg tudjon tanulni. A gerlepár látva, hogy megsemmisült a fészkük, elköltöztek onnan, rájuk nem lehetett számítani. A kis gerle a csőrét ki tudta nyitni, csak éppen nem tudta felvenni a magot, úgyhogy a nyitott csőrébe kellett rakni. Szorgalmasan etetgettem. A szárnya helyrejött, s ő nőtt, növekedett...

Repülni is megtanult. Úgyhogy, amikor disznópásztorkodtam kinn a tarlón, s ő megéhezett, akkor kirepült hozzám, a vállamra szállt, szedtem neki búzaszemeket, amíg megtelt a kis begyecskéje, azután visszarepült a tanyára. Szerencsére vizet inni önállóan is tudott.

Elérkezett az ősz, iskolába mentem. Hiába etettem meg hajnalban, csak megéhezett előbb, mint ahogy haza értem volna. Eltűnt. Arra gondoltam, hogy kirepült a földekre, ahol látott embereket dolgozni. Valakinek talán a vállára szállt, s rázogatta szárnyait – azzal jelezve, hogy éhes – ahogyan nekem szokta. Csakhogy azt más nem érthette. Sohasem tudtam meg mi lett a sorsa, sokáig, nagyon sokáig sirattam. Nehezen törődtem bele, hogy nincs már többé.

Fúj, süvít a szél. Csak azt látom, hogy felkap egy kupac szemetet, felviszi magasra, ott forgatja, aztán durr, bevágja az erkélyemre. Már látom, lesz mit takarítanom, ha elcsendesül.

2013. január

Lábadozva

Egész nap olyan sírós volt az ég, néha pityergett, máskor csak vonulgattak a felhők, csak az ég kékje sehogyan sem mutatta meg magát, olyan igazi enyhe március eleji idő. Az enyhe fuvallatnak is esőszaga volt, a járdán apró pocsolyák képződtek, a fák ágai még kopáran nyújtóztak, csak a fű zöldült erőteljesen. Neki tetszett ez a bő lére eresztett kora tavaszi enyhe idő, s egyedi zöld színén megakadt a szem, a lábak is gyorsabban kopogtak a járdán, mintha némi remény költözött volna a szívekbe, már ettől a parányi idevarázsolt színfolttól is.

Kedvetlenül, tétován indultam el, az égre néztem, hátha mégsem esik, nincs kedvem visszamenni az esernyőért, pedig sok elintéznivaló szakadt rám hirtelen, nem is csoda, hiszen egy hétre kivont forgalomból az influenza. Még most is erőtlen vagyok, már nem is az esernyő a legnagyobb gondom, azon tűnődöm, elinduljak-e egyáltalán, futja-e az erőmből a sorban állásra, várakozásra a hivatalokban. Még az

egészséges embernek is komoly megpróbáltatást okoz, tudom jól, hát még ilyen legyengült szervezetet milyen hamar kiállít a sorból. Nem veszem magam komolyan, elindulok. Mindig gyalog járok, most elgondolkodom, hogy buszra szálljak-e, aztán mégis a gyalog utat választom. Kell egy kis séta a friss levegőn, mentegetőzőm. Hol látsz te itt friss levegőt? – kérdezem, ugratom magam, ezzel is leplezve kissé bizonytalan lépteimet. Mindig a hosszabb utat választom, csendes kis mellékutcákon suhanok végig, nem számít mennyire kerülő az út, csak kerüljem a szmogot, amennyire lehet, a lábaim jól bírják, nem kímélem őket...

Most ez is gondot okoz, alig teszek meg néhány száz métert, máris leülök az első padra erőt gyűjteni. Szemerkélni kezd az eső, szétnézek az égen, látom a hatalmas fekete felhőgomolyt közeledni. Mi lesz ebből? Mégis csak kellett volna az az esernyő. Vissza kell mennem érte... még tétovázom, aztán eldöntöm, s indulok visszafelé. Zuhogni kezd. Mire elérem a ház kapuját a hajamból is csorog a víz. Az emeletre már alig tudom felvonszolni magam.

A lakásba érve ledobom a kabátom, lerúgom a cipőm, előkapok egy törölközőt, amivel a hajamat törölgetem, fejemre csavarom, s elnyúlok az ágyon...

Már csak egy takaró kellene, de nincs erőm felkelni, még szerencse, hogy jó meleg van a lakásban.

Mit mondjak, jó fejmosás volt... Ezt elintézttem, jól elintézttem!

2013. március

A halott fecske

Gyermekkoromban nagyon szerettem a fecskéket. Így van ez ma is, csak éppen gyerekként az életem részévé váltak, hisz mindig volt fecskefészek az istállóban, ma meg ritka pillanat, ha olykor láthatok egy-egy fecskét.

Kora tavasszal, amikor már jó idő volt, az eget kémleltem, lestem mikor érkeznek az első fecskék. József napra mindig megérkeztek! Olyankor már ragyogó tavaszi idő volt. Kis nyári ruhácskában, mezítláb futkároztam a poros úton. Na de, a fecskék érkezése mindig ünnep volt nekem! Nem is érdekelt rajtuk kívül semmi más. Az udvarunkon átlósan egy drót volt kifeszítve, antennául szolgált. Jobb volt a rádión a vétel. Nos, ez volt az érkező fecskéknek a gyülekezőhely. Végig ültek a dróton, nagy hangon csevegtek, csiviteltek, én meg csak ültem, és hallgatóztam, hogy ők mit mesélnek. A régi pár beröppent az istállóba. Megnézték meg van-e még a régi fészek. Azután visszajöttek és boldogan újságolták a többieknek: egy kis tatarozás ráfér, de jó lesz, nagyon jó lesz! Közben egy-egy pár messze szállt, majd visszatért. Estére mindegyik megtalálta otthonát, fészket. Tehát este, a mi fecskéink is beköltöztek az istállóba, a régi fészekbe, s ott nyugovóra tértek.

Másnap már megkezdődött a munka. Szalmaszálat, sárgolyócskákat hordtak be az istállóba, s úgy kitatarozták a fészket, hogy csak ámultam-bámultam. Alig hittem a szememnek olyan építészeti remekművet alkottak. Pazar kis otthont varázsoltak maguknak. Azután a boldog pár röpködött ki-be, maguk is gyönyörködtek az otthonukban, majd elmentek messzire, csak este tértek haza a fészkükbe aludni.

Később már nem figyeltem minden mozdulatukat, de hangos csivitelésük, ki-be röpködésük a nyitott istállóajtón, csak magukra vonta a figyelmem. Így történt, hogy szemtanúja voltam a tragédiának. Én magam sem láttam a macskát, fogalmam sincs hol állhatott lesben, csak láttam, amint felugrik, és röptében elkapja a befelé röpködő madarat. Azzal már futott is a zsákmánnyal.

Azonnal kiabáltam édesapámért.

– Apa, gyere segíts! – Ő meg futott, ki tudja honnan, azt hihette nekem esett bajom. Amikor oda ért, már csak azt látta, hogy egy husánggal futok zokogva a macska után, majd ütlegelek valami gépet, ami mögött elrejtőzött. Kétségbeesve üvöltök:

– Agyonütöm! Agyonverem!

Akkorra már a másik fecske is hangosan sírt, ki-be röpködött az ajtón, s éktelen hangos, rémült csiviteléséből édesapám megértette mi történt. Oda jött hozzám, átölelt, kivette kezemből a husángot.

– Nyugodj meg! Semmit sem tehetünk, már úgysem él!

Sem a fecske, sem én nem tudtunk megvigasztalódni.

Másnapra már szűnt a jajveszékelés. Az özvegy fecske ült a fészekben némán. Gyakran oda mentem, csak néztem, a szívem majd megszakadt látva a csöpp madár bánatát.

Napok múlva szóltam édesapámnak, hogy nem mozdul a fészekből, egyáltalán nem eszik, így meg fog halni. Apa vigasztalt, hogy biztosan fog legyet az istállóban, én csak ne aggódjak, majd rendbe jön!

Nem jött rendbe. Egyszer, arra figyeltem fel, hogy édesapám viszi az istállóba a létrát. Nem értettem, sőt, csodálkoztam, minek az ott neki? Kifelé jövet a kezében hozta a halott madarat.

– Már nem él! – mondta szomorúan. Éhen halt? Megölte a bánat? Mindegy is mi történt, vigasztalhatatlan voltam. Sírtam, zokogtam, kezemben a hallott fecskével. Mikor már jól kisírtam magam, akkor kerestem egy nyugodt helyet, ahol megástam a kis sírt, dobozkába fektettem a fecskét, s eltemettem. Azután faragtam fából egy apró keresztet, s ráírtam:
Itt nyugszik a hűség maga!

Édesapám távolról figyelt könnyes szemmel, azután odajött, átölelt, s együtt sírtunk... Utána kicsit megkönnyebbültem.

Azon a nyáron nagyon csendes és szomorú volt a házunk, fecskék nélkül.

2013. április

Álom és valóság

Állok a térdig érő selymes fűben, lágyan cirógatja lábszáram. Kezem napellenzőként szemem fölé tartom, szétnézek. Előttem a végeláthatatlan zöld mező, felettem a hihetetlenül kék ég. Az eget imitt-amott fehér bárányszerű felhők tarkítják, a mezőt tarkabarka mezei virágok, amik csak úgy ontják magukból a varázslatos illatot. Egyedül vagyok a végtelen nagy mezőn, ami magával ragad, szinte szárnyal a lelkem. Zöld leveles, piros rózsás, fodros ruhácska van rajtam, s boldogan futok a pajkos szellő után, kergetőzünk, fogócskázunk, csak úgy csilingel a kacagásom. Aztán egy csupa virág réten találom magam. Lehajolok, szedek anyának egy csokorral, már mindkét karom tele van pompás mezei virággal, beleszagolok a bódító illatú csokorba, csak úgy ragyogok a boldogságtól. – Vigyázz, nehogy elcsatangolj! – hallok időnként édesanyám, vagy édesapám hangját, akik óvón, féltőn a fél szemüket mindig rajtam tartják.

Ezeket a hangokat már régen hallottam. Felnyitom a szemem. Rájövök, álom volt csupán. Már-már elhittem, hogy valóság...

Lehunytam a szemem, hogy ne fájjon oly nagyon a csalódás... Újra ott találom magam a réten, szorongatva a hatalmas virágcsokrot. Énekelek. Száll messzire a dalom, majd serdülök-perdülök, csak úgy

röpköd körbe a kis fodros szoknyácska. A távolban hegyek kéklenek, s én futok, hogy elérjem őket... még fülembe csengenek a szavak: – Vigyázz, vigyázz, vigyázz!!!...

Egyre távolabbról hallok a kedves hangokat. Futok, csak futok, elvarázsol az ég kékje, a ragyogó nap, a lélegzetelállítóan szép mező. Futásom hirtelen keringőre vált át. Lenge fehér ruha van rajtam, kezemben a csokorral táncolok a meseszép réten boldogan. Egyszer csak feltűnik alakod a fásorban, már a hangod is hallok, kedves, lágyan simogató. Látlak ahogy futsz felém kitárt karokkal, amikor elérsz, felkapsz a karodba, közben a virágot a fejedre szórom csakhogy átölelhesselek. Kacagunk, boldogok vagyunk... Aztán kézen fogva megyünk, távolodunk, s beleveszünk a messzeségbe...

2013. szeptember

Igazgató lettem!

(szatíra)

Végre! Végre lettem valaki! Igaz, csak helyettes, de mégis jól hangzik, nem? Igazgatóhelyettes.

No, hát ideje volt. Megvallom őszintén, elegendő volt már a kisvárosi pedagóguséletemből. Sosem vágytam én arra, hogy oktassak, tanulni sem szerettem. Nem is vettek fel máshová, csak a tanárképzőbe, mert oda nem nagyon jelentkezett senki. Most már tudom, hogy a bérezés miatt... No, de most vége az unalmas kisvárosi pedagóguséletnek. Ezután már csak parancsolgatok, meg hát az a bizonyos boríték, vagy inkább bankszámla is jobban fog hízni. Hehe, legalább élvezhetem kicsit végre az életet. No, igyunk rá egy kupicával!

Jaj, hol is kezdjem? El kell készíteni az órarendet, meg a délutáni beosztásokat a napközibe, no meg a tanszobába, hát hiszen négyig vannak a nagyok is iskolában. Igaz, Klári, az igazgató azt mondta, hogy közösen csináljuk... de hát annyi dolga van szegénynek, megcsinálom magam. Van két új kolléga is. A lány nem csak hogy szemtelenül fiatal, de roppant csinos is. No, majd gondom lesz rá. Csak úgy röpködnek a szájából az ilyen-olyan szakkifejezések, a felét sem értem, de ő mutatja, milyen okos. Nem is értem miért ragaszkodott Klári annyira hozzá, hogy őt

vegyük fel, annyi jelentkező közül... No, még egy kupicával...

Aztán jött Klári, s mégis együtt csináltuk meg az órarendet. Rám hagyta, a délutáni beosztások elkészítését. Na, nézzük csak. Nini, ennek a Gábornak csak négy órája van egy héten. Hát hiába, kis iskola a miénk, fizika meg csak a hetedik-nyolcadik osztályban van. Tavaly tanított kémiát, meg biológiát is, de az új szabályzat szerint nem taníthat az, akinek nemzetközi diplomája van. Majd küldenek ide valami óraadó tanárt, akinek normális a diplomája. Csak éppen fizika tanárt nem találtak, így hát az maradt Gábornak. Nahát, akkor ő mehet a napközibe minden délután, így simán meglesz az óraszám. Na nézzük csak, ennek az új csajszinak hány tanórája van? Naponta öt... na, hát akkor ő meg mehet tanszobára délutánonként. Már meg is vagyok. Egyszerű ez, mint a pofon. Na, még egy kupicával, ha már ilyen ügyes vagyok!

Nem ártallott az az undok kis béka beköpní a Klárinál, az meg majd leszede a fejemet, mégis hogy jutott eszembe minden délutánra beosztani azt a lányt? Nem értem mi baja van, huszonöt tanóra, meg öt délután, az csak harminc. Pedig harminckét órát kell dolgoznia hetente az új szabályzat szerint. Nem is értem, hogy jött ez ki a Klárinak negyvenre. Milyen dühös volt rám! Azt mondta, hogy délután egytől-négyig, öt nap, az plusz tizenöt óra. Hogy mégis, hogy jött ez ki neki? nem értem..., de majd adok én annak a kis mákvirágnak... hogy merészelt panaszkodni rám? Vigasztalásul, még egy kupicával...

Na megyek, benézek a tanszobába, ugyan hogyan tart fegyelmet a kisasszony. Már messziről hallom milyen nagy a lárma. Na, majd adok én neki! Hát volt is mit látnom, amikor benyitottam. Ugrabugrált az összes gyerek, meg az a liba is velük. Sőt, még ő dirigált: jobbra ugorj, balra ugorj, guggolj... és a sok hülye csinálta, szó nélkül. Bezzeg, ha én mondok valamit, akkor senki sem fogad szót. Le is ordítottam a fejüket, azonnal leülni leckét írni! Hát, nem áttallotta a kis hamupipőke azt mondani, hogy már készen vannak a házi feladatok. Akkor is ül mindenki a helyén és kussol... a mindenit neki. Rend lesz itt, mert rendnek kell lennie. Hát ez már fárasztó volt, kell még egy kupica...

Nahát, reggel betelefonált a Gábor, hogy azonnali hatállyal felmond. Fogta is a fejét a Klári. Aztán meg bekopogott az a nyavalyás kis liba, s az is felmondott. A Klári meg csak üvöltözött velem egész délelőtt, hogy miért kell nekem mindenkit elüldözni. Nekem? Még, hogy én elüldöztem volna valakit? Hát ez elment az esztől? Csak teszem a dolgom, mert valakinek dolgoznia is kell, nem igaz? Jaj, még jó, hogy ránéztem az órarendre, órák lesz az ötödikben. Ez lesz az első erkölcsstan órájuk. Rájuk fér!...

2013. szeptember

A pofon

A város főterének legmagasabb pontján állok. Nézek végig a téren, majd a térbe torkolló széles utcán, aztán túl a városon a távolban vonuló dombokon. Különös a látvány és idegen. Nem is értem hogyan kerül eléem a Mecsek, amikor annak itt kell lennie mögöttem. Hátra nézek, bizony, ott is van! Ott magasodnak a hegyek a hátam mögött. Akkor ez itt előttem mégis mi?... Nem értem, zöld a domboldal a távolban, s a hegy csúcsa hófehér, havas. Nem, ez mégsem lehet. Huszonegy-néhány fok meleg van, és különben is, miféle hegycsúcsok vannak ott? Leveszem a napszemüvegem, hogy jobban lássak. Vakítóan fehér a hegyorom. Az ám, csak hogy – most már látom – nem havas csúcsok azok ott, hanem hófehér kumuluszok ereszkedtek a domb tetejére. Csodálattal nézem a zöld dombtetőn a hófehér felhőcsodákat, nem tudok betelni a látvánnyal ahogy lassan kúsznak, már-már azt a hatást keltve, mintha a föld forogna velem.

Vagy talán forog is, miért is ne forogna? Már egészen beleszédülök ebbe a körforgásba, de nem tudok elszakadni a látványtól, s követem őket a szememmel, ott, egy helyben állva, amíg el nem tűnnek az előttem tornyosuló, több emeletes épületsor takarásában.

Aztán megyek lefelé a téren, a látvány mégis újra csak fenn, a magasban ragad meg. Az eget hófehér bodor bárányszerű felhők borítják, ott legelésznek az ég mezején hosszú sorokba rendezve. Fel is tűnik azonnal ez az arányos aránytalanság. Hosszú sávokban itt bodor barikák legelnek, amott, már szélesebb sorokban, de a gyapjuk simább, nem olyan göndör... Hm, lehet, hogy van ott egy pulikutya, ami ilyen rendezett sávokba tereli a bárányseregét?

Nekem mégis gyanús a dolog, felettébb gyanús. Leülök a téren egy padra, s most már nem tángitok, figyelek. Számlálgatok a sávokat. A tizenharmadiknál tartok, amikor egy repülőgép zavar meg, mert látom, hogy húzza a csíkot ott a báránysereg között. Le sem veszem a szemem róla. Időbe telik, de lassan oszlani kezd a füstcsík. Előbb dundi, göndör szőrű báránysereg lesznek belőle, majd, ahogy mind jobban széteszik, úgy válik simábbá a gyapjuk...

Egy világ omlik össze bennem. Nehezen térek magamhoz. Ebben gyönyörködöm én nap mint nap? Tehát, ezért vannak a párhuzamos sávok. Azok ott légi utak, s a repülőgépek okáta füstből lesznek a bárányszerű felhők? Nem hiszem el... Milyen széles rétegben szennyezi az ember a légkört? Aztán még csodálkozunk az ózonlyukakon? Nesze neked ózonréteg. Esküszöm, ha egy pofont kapok ott a tér kellős közepén, az nem esett volna ilyen rosszul, mint ez a megvilágosodás. Újra számolni kezdek, tizenhét sávot számolok meg összesen, s már-már összefüggő hófehér lepel takarja az eget.

A Föld szemfedője – ugrik be hirtelen, s most ebben a pillanatban csak annak tudok örülni, hogy még soha nem ültem repülőgépen. S most már biztos vagyok benne, hogy nem is fogok.

2013. november

Adok-kapok

Jókedvűen indultam el szombat reggeli bevásárlásomra. Az ég derűs volt, ragyogott a nap, mi is szeghetné jókedvemet. Kutatva fürkésztem a természetet, vajon milyen zugban tartogat még meglepetéseket számomra, egy kis virág, vagy csöppnyi lomb képében. Vidámságomat még tetézte, hogy alig volt forgalom a városban, sőt, még gyalogos is alig akadt, hát hiszen szombaton igyekszik mindenki ágyban maradni, amíg lehet. Elöttem a buszmegállóban egy idős néni toporgott egy fiatalemberrel beszélgetve, de rajtuk kívül senki sem volt az utcán, már-már dalra fakadtam, amikor elértem a buszmegállót, s a néni hirtelen hátat fordítva a fiatalembernek, hozzám fordult.

– Aranyos, tudna nekem segíteni? – kérdezte szinte kétségbeesve.

– Ha tudok, nagyon szívesen segítek – mondtam, közben azonnal feltűnt, hogy a fiatalember

megkönnyebbülve lelépett. Hm, ez kemény dió lesz, gondoltam.

– Mondja má` meg aranyos, hol van itt az adóhivatal?

– Hááát, az adóhivatal, benn van a város központjában – majd próbáltam részletesen ecsetelni, hol találja az adóhivatalt. Ám a néni leintett:

– Nem, nem, itt kell lennie! – mondta határozottan

– Az orvosi rendelőben is megmondták, hogy a Százszorszép utcában van, de nem találom azt az utcát.

Gyorsan peregtek a gondolataim. Az orvosi rendelőben biztosan nem mondtak neki semmit, mert szombaton nem dolgoznak, a Százszorszép utcán is végigfutottam gondolatban, hiszen az az én kedvenc sétálóutcám. Ott szép kertes családi házak vannak, meg egy biztosító épülete, ami évek óta üresen áll, mert bezártak... Lehetséges, hogy téves információt adtak a néninek, ott nincs semmi, az tuti. Továbbra is arra buzdítottam, hogy benn a belvárosban találja az adóhivatalt, de szombat lévén, úgysem találná nyitva.

– Nem, nem, itt kell lennie! – köti az ebet a karóhoz a néni – Tudom, hol van az APEH, de nekem azt mondták, ide kell jönnöm. – Akkorra nekem is beugrott valami, megkérdeztem, milyen ügyben keresi. Gondoltam, ha más irányból közelítjük meg a dolgot, talán ki lehet bogozni azt, ami összekuszálódott.

– A lakásomra vetettek ki adót – mondta a néni, s már-már sírva folytatta, nyolc napja lejárt a fizetési határidő, nem tudja kifizetni, és nem találja azt a fránya adóhivatalt, meg kell beszélnie velük, hogy részletekben fizethessen... Ömlött belőle a panasz.

Alig jutottam szóhoz, pedig már tudtam a megoldást. Az ingatlanokra az Önkormányzat veti ki az adót, az Önkormányzati Hivatal viszont valóban itt van, kicsit mögöttem a túloldalon. Elmagyaráztam, és mutattam a néninek a kétemeletes szürke épületet. Oda kell mennie. Megnyugodott, elindult. Én is folytattam az utam. Még visszanéztem, láttam amint az átjárón átment a túloldalra, még vártam kicsit, látván, hogy elindult a szürke épület felé, magam is megnyugodtam. Visszatért a jókedvem, sőt, megkétszereződött. Mióta bolyonghat itt ez a néni, és senki sem tudott rajta segíteni. Lám, nekem sikerült. Úgy döntöttem, megjutalmazom magam egy üdítő sétával a Százszorszép utcában.

Milyen régen jártam erre, gondoltam. Bekukkantottam a kertekbe, mindig akad valami gyönyörűséges látnivaló. Lám, az első ház előtt rózsá nyílik a kertben. Egy bokor sárga rózsák! Bimbók is vannak rajta... Közben arra gondoltam, nem valószínű, hogy valaha kinyílhatnak, mégiscsak január van, sosem tudhatjuk mikor lehel ránk erős fagyot az éjszaka, és sohasem nyílhat ki a kis rózsabimbó. Kissé lehangolódva sétáltam tovább. Éppen az egykori biztosító épülete előtt haladtam, a kert örökzöldekkel van tele, még most is káprázatosan szép, pedig már kezd elvadulni, hiszen évek óta a kutya sem törődik vele. Éppen a nyitott kapu előtt haladtam, amikor hirtelen letaglózott valami. Álltam mozdulatlanul és nem tudtam a szemem levenni a kapu melletti oszlopra rögzített tábláról. Olvastam: ...

Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának
Pénzügyi és Adóügyi Osztálya...

Ez mégis hogyan lehetséges? Mikor?... Nem lehet igaz!...

Sarkon fordultam, mint az őrült futottam vissza. Kisvártatva ott álltam kifulladásra, a kétemeletes szürke épület előtt, de a néni nem volt sehol. Itt van nem messze a buszmegálló, talán buszra szállt, amikor rájött, hogy megint átverték. Akkor akadt meg a szemem az épület csupasz ablakain. Átmentem a túloldalra, az mintegy tíz lépcsőfokkal magasabb, s onnan néztem vissza. Keresztülláttam az épületen, teljesen üres volt. Talán éppen a napokban költözhetek el...

Napokig nem tudtam magamhoz térni, nem tudtam megbocsátani magamnak, hogy átvertem a nénit. Jó, nem szándékosan, de mégiscsak átvertem. Azóta is előttem van az arca, látom ahogy felcsillant a szeme, hitt nekem, bízott bennem... Folyton arra gondolok, talán így veszítik el a bizalmat egymás iránt az emberek... Hogyan tehetem jóvá? Hogyan bocsáthatom meg magamnak? Mert ugye, a néni szemszögéből nézve, teljesen mindegy, szándékos átverés, vagy csak a tudatlanság áldozata lett.

Csak reménykedek abban, hogy találkozott egy nálamnál tájékozottabb emberrel, aki végre helyes útbaigazítást tudott neki adni.

2014. január

Vonaton

Megörültem amikor megláttam a helyem. Az ablak melletti egy szál ülést. Nagyszerű, jobb helyet akarva sem választhattam volna, útitársat meg úgylis hoztam magammal. Ott lapult a táskámban. Kényelmesen elhelyezkedtem, és elővettem a könyvem. Azonban, amint elindult a vonat, szememet csalogatta a távoli erdős táj, aztán ahogy elhagytuk a várost, a hatalmas búzamezőkön akadt meg a tekintetem. Hát, éppen ezzel a két dologgal lehet engem levenni a lábamról. Ha fákat látok, meg búzamezőket... nem tudok nekik ellenállni. A harmadik, nyugodtan pihent az ölemben, az várhat... de a fák suhantak... szebbnél-szebbek, s én mindegyiket látni szerettem volna. Minden fa, más-más egyéniség. Egyenes, görbe, akár ferde törzsekkel, kusza ágakkal, különböző formájú lombkoronával megáldva. Szeretem, tisztelem, és csodálom a fákat.

A végeláthatatlan búzamezők emlékeket ébresztettek bennem. Az őszi vetés, kora tavasszal még nem túl magas. Gyerekkoromban futkoshattam benne, sőt, édesapám azt is megengedte, hogy hemperegjek a zsenge vetésen. „Pille könnyű vagy – mondogatta – nem tudsz neki ártani.” Kacagott! Még a kacagását is hallani véltem... oda vágytam a zöld vetésre...

Aztán később, amikor már kalásza is volt a búzának, jó magas volt – vagy talán én voltam nagyon kicsi – beálltam a búzába, úgy tűnt, mintha a tenger hullámozott volna körülöttem. A temérdek búzakalász mind együtt hajlongott a szélben, messze, ameddig a szemem ellátott, hullámozott a végtelen búzatenger. Gyönyörködtem benne, amíg el nem szédültem... Káprázatos volt...

Hirtelen valami láрма zavart fel merengésemből. Átellenben egy család telepedett le. Szülők, meg három gyermek. A legkisebb, olyan négyéves forma, ő kezdett nyafogni, hogy éhes. Az anya igen gorombán rárivallt. Ez zökkentett ki a gondolataimból.

Kinyitottam a könyvet, azonban nem tudtam rá odafigyelni. Nem is a gyerekek nyafogása zavart, inkább a szülők otromba korholása. Végül a gyerekek győzedelmeskedtek, megszavazták a reggelit. Az apa leemelt egy táskát a csomagtartóról, az anya pakolni kezdett. Amikor ismételten odapillantottam, a kis asztalkán volt egy nagy lábas, a gyerekek kezében egy-egy kanál, aztán körül állták és falatozni kezdtek.

Megpróbáltam újra a könyvbe merülni. Nem ment. Valami kellemetlen, savanykás szag kezdett terjengni a levegőben. Émelyegni kezdtem. Gondoltam, kimegyek a mosdóba, még mielőtt felfordul a gyomrom. Aztán kinn maradtam a peronon, néztem, hogyan suhannak el a fák mellett.

Amikor visszamentem, szomszédaim már befejezték a reggelit, csak a heves vita utórezgései maradtak a levegőben. A gyerekek kicsit megszeppenve, némán ültek a helyükön. Anya és apa

pufogott egymással. Ugyanúgy az előttem ülő társaság, bár nem hallgatóztam, így is gyakran elért fülemhez a k* lábas kifejezés.

Ez aztán arra inspirált, hogy szétnézzek, kikkel is utazom együtt?

Átellenben átlósan egy fiatal páron akadt meg a szemem. Mindkettőnek drót lógott ki a füléből és valami kütyüt tartottak a kezükben. A fiú keze a karfán pihent, verte a ritmust... A lány meg vonaglott, nyilván a neki diktált ritmusra, vagy ki tudja... Aztán hol az egyik, hol a másik, vagy éppen egyszerre, a kütyüvel babráltak, unottan nyomogatták a gombokat, mégis látszólag, jól elvoltak. Időnként összenéztek, megcsókolták egymást...

Az órára néztem, aztán újra elővettem a könyvem. Időnként a fiatal párra pillantottam, majd az órára. Az óra ugyan haladt, de a pár változatlan helyzetben maradt. Hm, morfondíroztam magamban, miért nem beszélgetnek a mai fiatalok? Nincs mondanivalójuk egymásnak? Vagy a modern technika ördögei mellett, az ember már szóhoz sem jut? A mai fiatalok talán már beszélgetni sem tudnak egymással? Ez a pár, jó ha húsz éves lehet. Talán már együtt élnek. Aztán megunják egymást, meg a kütyüket, jön új lány, új fiú, új kütyü... aztán újra összecuccolnak... még meg nem unják... Meddig mehet ez így?... Na, és ezek a harmincas, negyvenes korosztályt képviselők?... Ők is csak akkor szólnak a másikhoz, ha azt le kell dorongolni? Tényleg ilyenek vagyunk?...

Örömmel konstatáltam, hogy befutottunk a végállomásra, mégis keserű szájjal szálltam le a vonatról.

2014. április

Vasárnap délután

Minden ablak kitarva, odakinn a város is csendes, átadja magát a május végi meleg lustaságának. Később feltűnik, hogy nem lehet a lakásban közlekedni, kitépi kezemből az ajtót a huzat, s nagy durranással bevágja utánam. Feltámadt a szél, talán viharfelhők is közelednek, hiszen esőt jósoltak mára. Becsukom az ablakok egy részét, újra nyugalom terpeszkedik szét körülöttem.

Családtagjaim mind szanaszét futottak, így most kedvemre válogathatok a régi filmek között, majd egyre rá is kattintok, kényelembe helyezem magam, na, ez talán jó lesz...

A film valóban nem rossz, de igen hosszú, majdnem két órás. Egyre laposabbakat pislogok. Szívesen elnyúlnék itt a kanapén, de most már a film is érdekelt...

Amikor felébredek, sötét a monitor. Persze, a film véget ér, akkor is ha nem nézem, de legalább senki

sem röhögött rajtam. Amúgy remekül kipihentem magam, a filmet megjegyzem, majd megnézem máskor. Felkelek, készülődöm. Eleget teszek állampolgári kötelességemnek, leadom a voksom. Utána kedvet kapok egy hosszú sétára. Remek az idő, sehol egy felhő, kellemes meleg van, és ni csak, egy hársfa, talpig virágban. Hihetetlen milyen gyorsan történik minden, már szinte követhetetlen. Március vége volt, amikor arra ébredtem, hogy kinyíltak az orgonák, másnap estére már mindegyik elnyílt. Sorolhatnám sorra a kora tavaszi virágokat, szinte mindegyikkel ez történik. Ha sikerül elcsípnem az aktuális napot, és vázába rakok egy csokorra való, akkor talán egy hétig gyönyörködhetek benne, de a kertben másnap estére csak kókadozó, elnyílt virágokat találok. Most megbabonázva állok a hárs vadonatúj ruhájában gyönyörködve, mélyen beszívom a hársvirág illatát, szinte biztosra veszem, ez is mákvirág életű lesz.

Egy kis ligetbe tévedek, vagy nem is tudom minek nevezzem? Van néhány hinta is, mégsem játszótér, pázsit van, díszcserjék, és fák, fák... Csak kapkodom a fejem a gyönyörű fák láttán, rögtön le is ülök egy magas, dús lombú hársfa alá a padra. Innen kényelmesen körbenézhetek. Amott egy óriás platán magaslik ki a többiek közül, mellette nyírfacsokor, aztán juharfák sorakoznak, előttem valami akácféle lehet, nem az a közönséges magyar akác, apróbb levelei vannak s finoman, túlszerűen borítják az eget felettem. Több is van belőle, egy, kettő, három, négyet számolok meg körülöttem, óriásfák ezek is, s a

lemenő nap sugarai átszűrődnek a terebélyes lombokon. A fű is kap fényt alattuk... ez a kép nagyon ismerősnek tűnik valahonnan...

Messze innen, térben és időben, egy kislány ül a fűben, mellette kosárka, tele kamillavirággal... Három magas akácfa áll őrt ott a kapu előtt sorban, a nap lemenőben, a lombokon átszűrődő fény hangulata éppen ilyen, mint ez itt előttem... Mindig az én dolgom volt a kamillavirág szedése, gyűjtése, jól jött a finom gyógytea télvíz idején. Ott ültem a fűben, mellettem a teli kosárka, s én a fények és árnyak játékában gyönyörködtem. Milyen különös, ez a hangulat visszaröpített téren és időn át a gyerekkorba, a kicsi tanyára, amit most szinte elevenen látok, hacsak képzeletben is, de kellemesen simogatja a lelkemet.

Hirtelen összerezzenek, különös zaj hallatszik a fejem felett. A fa lombjai között valami családi perpatvar kerekedhetett gerlééknél. Szárnyak csattogása hallatszik, ijedten fordítom arra a tekintetem, nem leselkedik-e rám veszély, de nem látok be a dús lombok közé, s miután meggyőződök róla, hogy tányérok nem röpködnek, megnyugszom, s tovább élvezem az előbbi idillt.

A gerlék lassan elcsendesednek, madarak csicseregnek, rigófűtytől hangos a környék... ez hihetetlen zene füleimnek... hiszen ez a fülemüle éneke! Egészen elérzékenyülök, most már nem csak a fények, hanem a hangok is visznek a múltba, a kis tanyára... Talán ott hallottam utoljára a fülemüle

énekét, így estefelé szólaltak meg, és hajnalban. Édesanyám szólt olyankor mindig: Hallod?... Figyeld, a fülemüle énekét!... Nagyon szerette őket, nekem meg úgy, de úgy feldobta a napom ez a nosztalgiahullám... Ó, hiszen még nincs vége... fecskecsivitelés üti meg a fülem. Fenn köröznek már a levegőben, még egy utolsó vadászatra indulnak, mielőtt lebukik a nap. Fecskéket is régen láttam már, s most hálás vagyok, hogy ide hozott a lábam ebbe a szépséges ligetbe, s elmerülhetek a múlt fényeiben, árnyaiban, hangjaiban, s olyan közel érzem magamhoz a régi kis tanyát, mintha csak ott lennék... Azon kapom magam, hogy oldalra pillantok, hátha ott van mellettem a kamillával telt kosárka...

Aztán feltűnik, hogy mindjárt lebukik a nap, a fények gyérülnek... gyorsan felugrom a padról, és sietve elhagyom a helyszínt. Így magammal hozom azt a csodálatos hangulatot, a fényeket, hangokat, illatokat... keblemre szorítom, el ne illanjanak, majd még dédelgetem őket pár napig.

2014. május

Reggeli séta

Már kora reggel elindultam a még ismeretlen utcák felfedezésére. Vállamra vettem egy vászon szatyrot, aminek a cipzáros zsebébe tettem a telefonom és a pénztárcámat, hogy majd hazafelé jövet megvásárolhassam az ebédhez szükséges alapanyagokat. Amióta munka nélkül maradtam, nincs otthon maradásom, inkább az utcán kószálva a fákkal ismerkedem, mindig találok egy új, ismeretlen egyedet, amit aztán megcsodálhatok kedvemre. Bár, kedves családom rendkívül előzékenyen ügyel arra, hogy ha már munka nélkül maradtam, dolog nélkül ne maradjak, szerintem kissé túlzásba is viszik ebbéli figyelmességüket, mintha nem ismernének, milyen gazdag ötlettárral rendelkezem, hogyan is üssem agyon az időmet.

Ha híre terjedt volna, hogy egy örült járja a várost, aki a fákkal beszélget, akkor jelzem, az én volnék. Rengeteg fája van még a városnak, amit nem ismerek, de megnyugtatósként mondom, nem csak kizárólag fákkal szoktam beszélgetni, olykor emberek is megszólítanak, mint például most is.

Felfigyeltem három fiatalemberre, akik az utca túloldaláról, hirtelen átvágtak az úton, majd az út közepén megálltak, félhangon még egyeztettek... Azután az egyik elém vágott gyors léptekkel, és

előttem folytatta útját, a másik éppen felém tartott, míg a harmadik ott az út közepén indult el párhuzamosan haladva előbbi társával. A felém tartó fiatalember szívélyesen üdvözölt, majd kedvesen közölte velem, hogy egy közeli kisvárosból való, és kilencven forintja hiányzik, hogy megvehesse a vonatjegyet és haza tudjon utazni. Mondom kedvességgel, mosollyal minden a helyén... nekem valami mégis szöveget ütött a fejembe. Hirtelen arra gondoltam, abban reménykedik, hogy a kilencven helyett, úgyis százast kap... Igen, ám a vasútállomás jó messzire van innen, és ők éppen az ellenkező irányba haladtak, sőt, véletlenül láttam őket együtt, majd szétoszlottak... Hm, végig futtattam a tekintetemet az utcán, sehol egy élő lélek. Illetve ők hárman, és én, egyedül. Éppen egy négyemeletes panel épület előtt haladtunk, felnéztem a házra, az ablakokban idős nénikék, bácsikák nézelődtek, levegőztek. A szemben lévő családi házak ablakszemei lezárva, egyik redőnnyel, másik zsalugáterrel... Kezdttem magam kelepccében érezni, mert már tudtam, ha előveszem a pénztárcámat... Szóval, nem vehetem elő a pénztárcámat, valami frappáns ötlet kell... méghozzá azonnal!

– Nagyon szívesen segítenék, de csak egy reggeli sétára indultam, nincs nálam egy fillér sem – mondtam nagyon kedvesen, előzékenyen, magam is meglepődve, hogy még a hangom sem remegett.

Akkor vettem észre, hogy a szatyor színe és a vékony kardigán, amit magamra kaptam, hátha még hűvös a reggel, színben szinte megegyeznek és összeolvadnak a vállamon. A fiatalember udvariasan megköszönte, majd felgyorsította lépteit és gyorsan

beérte társait. Ugyanakkor én lassítottam lépteimen, újra körülnéztem, az utca teljesen kihalt volt.

Éppen ezért ért váratlanul, hogy nesztelen, gyors léptekkel, leelőzött egy húsz év körüli lány. Összerezcentem, aztán lelki szemeimmel máris azt érzékelttem, hogy ilyen tempóval gyorsan beéri a fiúkat, őt is leszólják... meg kell akadályoznom, utánaszóltam hát:

– Kislány, lassítson a léptein... – még mondtam volna tovább, de a lány rámordult:

– Hagyjon békén! Mi köze hozzá, hogy megyek?

El is hallgattam nyomban. Az jutott eszembe, hogy talán ő is a banda tagja. Aztán nagyon meglepődtem, amikor befordult a következő ház kapuján, s jól bevágta maga után.

A három srác már jó messzire haladt előttem, olyannyira, hogy összeszedve minden bátorságom, sarkon fordultam, és gyors léptekkel indultam visszafelé, majd hátra sem nézve, befordultam egy közeli mellékutcán, ahol futni kezdtem, és hittem, hogyha követnének, akkor is van annyi előnyöm, hogy elérjem az egyik multi, szövevényes mellékutcák központjába kihelyezett áruházát.

Tervem sikerrel járt, ott lihegtem a bejárati ajtónál, ahol már emberek sokasága adta egymásnak a kilincset. A gondolatot, hogy itt bevásárolhatnék, azonnal elvetettem. Rögtön haza indultam.

Csak miután bezártam magam mögött a lakás ajtaját, akkor nyugodtam meg.

Aztán még hosszan gondolkodtam. Mi is történt valójában? Netán csődöt mondott hírhedt emberismeretem? Egyáltalán, jól ítéltem meg a helyzetet, vagy nem is voltam veszélyben? Nem segítettem egy embertársamon, aki nagyon meg volt szorulva, csak azért, mert rémképek jelentek meg előttem? Vagy szerencsém volt, mert – habár nem mondtam igazat – hittek nekem, s így megúszhattam? Hogyan bízhatok idegenekben, gyanakvónak kell lennem, esetleg félnem kell?

A közmondás is azt tartja, jobb félni, mint megijedni, de lehet-e félelemben élni?...

Meggyőződésem, hogy a fákkal való beszélgetés sohasem szül ilyen kételyeket. Mindenesetre, néhány napra felfüggesztettem a reggeli sétát.

2014. június

A nyírfák alatt

Merész lépésre szántam el magam, ebben az augusztusi hőségben. Úgy gondoltam, szabadságra küldöm a konyhám. Igazán elegendő lett abból, hogy nap, mint nap a saját verítékemben följek abban a konyhának nevezett kis lyukban.

– Menjünk nyaralni! – mondtam a férjemnek.

– Azt még csak tudnám hová, de hogy miből, arra egyelőre ötletem sincs – válaszolta ő és kacagott hitetlenül.

– Nos, nekem mindkettőre van ötletem, holnap indulhatunk!

– Hát, ez elég vészjóslóan hangzik, halljam, mit süttöttél ki? – kíváncsiskodott.

– Sütésről szó sem lehet, sőt, főzésről sem – mondtam kacagva – nyaraljunk a kertben! Ott van a nagy pázsit, a rengeteg fa, friss levegő. A kertben paradicsom, paprika, uborka, a fákon gyümölcs érik: alma, barack, ringló, érik már a szeder is, no és ott a füge... paradicsomi állapotok...

– És az elég lesz? – kérdezte kételkedve.

– De még mennyire, nem árt egy kis méregtelenítés.

Hát így történt, hogy a kertben nyaraltunk. Reggelente, amíg még hűvös volt, dolgoztunk egy keveset, felszedtük a hagymát, máskor a krumplit,

vagy lenyírtuk a pázsitot, aztán én a hús fák alatt kerestem menedéket, férjem viszont, többnyire napozott.

A leggyakrabban a nyírfák alatt heverésztem a kikötött nyugágyon. Olvastam, vagy csak olvastam volna, mert az mégis csak elképesztő, hogy valami mindig elvonta a figyelmem, mert ott mindig történt valami.

Elsőként éppen a Nap kukkantott be az ágak közé, talán kíváncsi volt rám, mit csinálok...

– Hej, kotródj innen! Így nem tudok olvasni, ha a szemembe sütsz. Különben is, nagyon heves vagy, kívül tágasabb – szóltam rá nem túl kedvesen.

Hirtelen tűnt el. No, ez bizonyára megsértődött, gondoltam, s aztán élveztem, hogy beborított teljesen a nyírfák lombja. Ott a fák hegyén túl foltokban látszott az ég makulátlan kékje, levél sem rezzen, s nem tudtam betelni ezzel a rám boruló gyönyörűséggel.

Aztán újabb látogató érkezett. Nem láttam, csak éreztem. Szellő suhant gyorsan vágta, a fűszálak tisztelettudóan hajlongtak előtte. Talán hiányérzete volt a fogadtatást illetően, mert hirtelen felfuvalkodott, átsuhant a függőágy alatt, majd felülkerekedett, összeborzolta a hajam, aztán a képembe röhögött.

– Na megállj csak! – kiáltottam, aztán elhallgattam, mert láttam, amint ott kerengett a nyírfák között, szépen lassan haladt felfelé, és megtáncoltatott minden levélkét. A nemjóját! Ilyent sem láttam még! Táncra perdült milliányi levélke, forogtak, pörögtek, keringtek... Szellő már messze járt, de a levelek még

sokáig hintáztak, himbálóztak, én meg nem tudtam betelni a látvánnyal.

Végre minden elcsendesült, kezembe vettem a könyvet. Csupán néhány oldalt olvastam el, amikor erőteljes szárnyssuhogásra figyeltem fel, közvetlenül mellettem. Arra fordítottam a tekintetem, s feltűnt, hogy egy nagy, színes madár szállt a mellettem álló nyírfa törzsére. A döbbenet erejével hatott, hirtelen felsikoltottam. A madár úgyszintén rikoltott egy harsányat, majd felszállt, és a közeli barackfa ágán kötött ki. Ült az ágon, szemben velem, mintha engem figyelne. Én meg őt mustrálgattam. Hm, ez alighanem harkály, igen szép példány. Rikácsolt még egyet, majd újra ott kerengett a nyírfák felett, aztán ott fent leült egy ágra. Újra rikácsolni kezdett, mintha perlekedne velem. Az ég tudja, honnan jöhetett, de nem magyarul beszélt az biztos, mert egy szavát sem értettem.

– Csak te gyógyítgassál nyugodtan doktor, csináld a dolgod – szoltam – engem nem zavarasz.

Ez meg alighanem neki volt kínai, mert megint rikácsolt egyet, igen haragosan, – talán elküldött melegebb éghajlatra – majd elszállt. Még utána szólaltam bosszúsan: nekem már ez is túl meleg, de azt már, azt hiszem nem hallotta.

Na végre nyugalom van, végre olvashatok. Ismét csak néhány oldallal jutottam tovább, mert újabb látogatók érkeztek. Ezúttal sokan voltak, csak éppen nem láttam őket. Hallottam a röptüket ott a fák hegyén, de olyan fürgék voltak, hogy alig tudtam követni a szememmel, amikor megláttam végre egyet

közülük. Cinkék voltak, sárga hasúak, aprók, édesek. Végül összeültek két szemben lévő ágon, mintha csak tanácskoztak volna, közben, le-le tekintettek rám.

– Csak ne zavartassátok magatokat, mintha itt sem volnék.

Úgy is tettek, hiszen van itt fa elég, odébbálltak. Lám, nekik sem volt ínyükre a társaságom.

Szóval, igen mozgalmas volt a nyár ott a kertben, kevésnek bizonyult az egy hét, hogy a vaskos könyvnek a végére érjek. Nem is hittem volna, hogy ilyen nagy a jövés-menés ott, a nyírfák alatt.

2014. augusztus

Egyet mondok...

(paródia)

Kilép a házból, a drótkerítésen át szétnéz az utcán, aztán fogja a kapát és a kerítés közelében rátámaszkodva megáll. Mintha csak pihenne éppen. Aztán újra szétnéz, látja közeledni az áldozatot, ismét a kapára támaszkodik és vár.

– Szevasz öcsém, rég nem láttalak. Hogy ityeg a fityeg? No, mi van? Jól vagy, te gyerek? Olyan savanyú a képed, mint a korhelyleves. Csak nem vagy beteg? Nagy baj nem lehet, no, figyeljé má', igyá' többet fiam. Tudod, hogy ki ne száradjá', azé' olyan szürke a képed, mer' sose látlak a kocsmába'. No, ne tiltakozzá' má' tudom, hogy jársz, csak mondom, nem eleget. Baglyokkal huhogass, verebekkel csiripelj. No várjá' má', ne menjé' még, be sem fejeztem, de mindig belebeszélsz, oszt aztán elfelejtem mit is akartam mondani. Apád hogy van? No látod, ő aztán iszik, nem úgy mint te. Becsüld meg magadat, ember lesz belőled! Úgy mint az apád, na ja, beinná az a Krisztus köntösét is...

– Te meg olyan lassú vagy öcsém. Szoktalak ám látni itt elmenni az utcán, mondjuk is az asszonnya', hogy nincs valami rendbe' ezze' a gyereke', ha meg nem sértelek. No, mit bámulsz most úgy azzal a boci szemeiddel, hát nem ismered a tréfát? Ilyenek vagytok

ti fiatalok, semmit sem tudtok a világról, csak ütitek azokat a lelketlen masinákat, aztán semmit sem hoz a konyhára. Látom én, hogy baj van a káptalanba`. Anyád? Régen láttam. Bujdokol, miattad mi? No, ne menjé` még, mindig belebeszélisz oszt nem tudom befejezni. No, mit is akartam mondani?...

– Ja, ismered a Sutyó Pistát, itt a sarkon ni. Nagyon beteg vót szegény. Má` ment az asszonya a paphoz, hogy jöjjön már gyorsan, mert a halálán van az ura. Aszongya: Tisztelendő úr, má` három napja kocsmába se vót, meg még arcul se csapott má` csak az Isten tudja hányadik napja, én mondom magának, a halálán van az én drága jó uram. De a pap csak nem ment, ő is kapott má` egy olyan maflást tüle, hogy még él nem felejtí el...

– Te, figyeljé` má` öcsém, egyet mondok, kettő lesz belüle. Ugorjunk el, így kettecskén, ide a sarki kocsmába no! Egy az út a mennyországba, de sok a pokolba, igaz-e fiam? No benne vagy? Mi, hogy nincs időd? No, ne vinnyogjál má`. Igazán meghívhatná egy pohárára. Micsoda, hogy pénzed sincs? Hát milyen ember vagy te? Mi itt összetartunk ám a faluba`. No menjé` má`, csak feltartod az embert, oszt aztán még bezár a kocsmá. Látod, hogy kiszáradtam, ennek is te vagy az oka, csak mondd a magadét, oszt szóhoz se hagyod jutni a másikat. Holnap is ilyenkor jársz erre? Csak azé`, hogy akkor gyorsan bemegyek a házba, nincs nekem időm veled diskurálni mindig, a fene abba az irigy fajtádba.

2014. szeptember

Ha jöttök, lesztek...

(paródia)

– Halló, csókolom Bözsi néni!

– Halló! Szerbusz angyalom. Éppen emlegettünk a szomszéd Margitta`. Téged, persze, hogy téged. A pletyka gyorsabban terjed a fénysebességné` is, különösen a mai világba`. Milyen pletyka, milyen pletyka? Nem akarok darázfészekbe nyúlni, de hát nem szégyen az. Különben is, milyen ember az, aki nem iszik? Oszt aztán, bor be, ész ki. Na, de neked legyen több eszed angyalom, tudod, nem az a legíny, aki üt, hanem, aki állja.

Aztán azt is tartsd ám szem előtt, hol a harag tanyát üt, nincs helye az észnek. Okos jány vagy te, tudom én aztat, no meg bátor is, és a bölcs ember nem téved el, a bátor nem fordul vissza. No, hát ehhez tartsd magad. Tudod jányom, ahhoz, hogy tisztán lássunk, először el kell sírni a könnyeinket...

– Azt tudod-e, hogy a szomszéd Rozi hogy járt? Nem-e? Nahát, a nyáron vót az esküvője neki, aztán derült ki, hogy az urának munkája sincsen. Hazudott az a kelekótya, ez a szegíny jány meg mindent elhitt neki. Most aztán a Rozi apja fogta munkára a vejit, de hát az a lapát hátáva` méri a borsót. No meg kocsmázik, meg csak a Jóisten tudja hol kódorog. Tudod, leskelődik mint ördög a kolostor körül, de így van ez, ha egy bolond bele dobja a kútba a követ,

száz okos se veszi onnan ki. Most aztán otthon rídogál a Rozi, az a szerencséje nekije, hogy tudja, lyukas ruhának tű az orvosa. Így aztán nem unatkozik szegíny...

– Az öreg Király meg a halálán van, tudad?. Csak az imádság tartja benne a lelket, ha ugyan tud az ilyen gazember imádkozni. Bár, imádkoznak helyette elegenden. Gazdagnak mindenki a rokona akar lenni. Annyi annak a vagyona, hogy maga se tudja mennyi, oszt látod, ahogy a játék véget ér, a király és a paraszt is ugyanabba a dobozba mennek vissza. Hiába küzdenek az orvosok az életéért, hiába is bele a sok méregdrága gyógyszer, most mire megy a vagyonáva`, ugyan nem viszi magáva` a túlvilágra. Pedig, de sok szegíny embert tett földönfutóvá az átkozott természete, meg a hatalma, nem vette az emberszámba a szegínyt, aztán őtet is utolérte a végzete. Majd az orvosok elintézik, csak orvos ölheti meg az embert bírság nélkül. A jótéteményeket rendszerint a mennyben fizetik meg, a rossz tetteket még itt a földön. Így vót ez mindig, így van ez most is...

– Jaj angyalom, mennem köll má` készíteni a vacsorát, mer` mindjárt itt az uram, és tudod, törött tojás nélkül nincs rántotta. Jó` elbeszélgettünk, majd meg is mondom a Julinak... hogy milyen Julinak? Hát nem az Ácsék jánya vagy, az Ács Julié? Micsoda? Az uram unokahúga Pestről? Azt mondod, jöttök a hétvégén látogatóba? Azt a fűzfánfűtyülőjít, hát miért nem mindjárt ezzel kezdted? Hát gyertek jányom, gyertek! Ha jöttök, lesztek, ha hoztok, esztek.

2014. szeptember

Amilyen az adjonisten...

(paródia)

– Ejnye jányom, mit köll hallanom? Az egész falu rólad beszél. No, ne nézzé` olyan ártatlan szemekké`, tudom, hogy tejbe gázoltá`. Mindig azt hittem, te leszel az a jány, akinek kilenc üres faluban sem találni párját. Hát az letté`, gyönyörűséges mákvirág. Má` a tenger se mossa le rólad ezt a gyalázatot. Mer` hát, terem a bolond, ha nem is vetik, a gyehenna tüze égesse meg. A jány jó híre meg olyan, mint a tükör, a lehetet is elhomályosítja...

– Jaj jányom, hát minden hiába vót? Hiába minden szó? Megmondtam neked, hogy miből lesz a cserebogár, tudnod kellett mitül döglik a légy, de hát, az egyik füleden be, a másikon ki, most aztán hiába rimáncodol. Jó, jó, tudom, a legszebb gyümölcs körű`, rajzik a legtöbb darázs, de hát hol hagytad az eszedet mi? Én meg beszélhetek, falra hányt borsó. Majd jön az apád, oszt aztán Magyar Miskásan lehord tégedet, oszt lesz neked tatár étel, török tánc, magyar adta ördög lánc... Az egész falu a szájára vett, lánchordta teremtette! Oszt tudod, a szó gyakran jobban vág, mint a kard, mert aki szelet vet, vihart arat!

– Édesanyám, elég legyen má`, most én beszélek, és ne szóljá` közbe. Ha annak idején nem

cserebogarakról meg döglött legyekről hadoválsz, hanem megmondod kerek-perec mi az ábra, most nem tartanánk itt. Hagyj fel a közmondások pufogatásával, lásd be, hogy veszett fejsze nyele. Hát, majd én most megmondom, mi az ábra: az, hogy te inkább hiszel a hozzád hasonló, pletykás vénasszonyoknak, mint nekem. Te sem vagy jobb a Deákné vásznáná`. Lásd má` be végre, hogy sok beszédnek, sok az alja, most aztán jól felkavartátok az állóvizet. Pedig tudhatnád, hogy csalánba nem üt a mennykő. Persze, most már én is tudom, miből lesz a cserebogár, meg, hogy mitől döglök a légy, meg, hogy annak következményei vannak. Tudod, legjobb iskola az élet. Jó ember szava követ lágyít, rossz ember szava fejet fájdt. Te nem így gondolod?... Te csak higgy a pletykafészeknek, ne zavarjon, hogy nagyobb a füstje, mint a lángja. Az egyszer megbotlott lovat még nem szokták levágni. Tudnod kell, ha begyógyul is a seb, megmarad a helye, mer` amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten!

2014. április

Madárparadicsom

Borongós, szürke nap, lóg az eső lába, sok jóval nem kecsegtet, mégis úgy döntök, hogy meglátogatom a rég nem látott sétálóutcámat. Már közel öt hónapja, leestem lábról. Nem mondom, hogy folyamatosan ágyhoz voltam kötve, de a lakást nem igen hagyhattam el. Átgondolom még egyszer, aztán csak elindulok. Erőtlen lábaimat rakom, egyiket a másik után, még a nap sem mosolyog rám, hogy biztatna legalább, inkább valami ködszítálást érzek az arcomon, amikor az eget kémlelem.

Ahogy közeledem a cél felé, úgy fogy az erőm, tudom és érzem is, hogy vissza kellene fordulnom, de konok vagyok, szeretnék bekukkantani a kertekbe, kíváncsi vagyok maradt-e valami csekélyke szépség az enyhe tél után... Nem adom fel, tovább ballagok...

Van az utcában egy, a múltból itt felejtett kis ház, olyan régi típusú végház, egyetlen utcára néző ablakkal, hosszú nyitott ganggal, és minden helyiségre külön ajtó nyílik a gangról. Nem tudom, hogy aztán onnan bentről átjárhatóak-e ezek a lakrészek, csak azt tudom, hogy van egy pad a gangon, ott szokott üldögélni békésen, mint a mesében, anyóka és apóka, akiket szintén itt felejtetett az idő. Nem nagy kert van a ház körül, kicsinyke, de tavasszal az mindig tele van

ibolyával, olyan gazdagon, hogy most is előttem van a kép, mert annyira illik a lila ibolyás képbe anyóka és apóka gangostul, padostul, mindenestül...

Már messziről észreveszem, hogy mentőautó áll a kicsiny ház előtt. Megszaporázom a lépteim, csak nem történt valami anyókéval, vagy apókával, aggodalmaskodom. Mire odaérek a mentősök tolják befelé apókát tolószékben, anyóka csoszog eléje három lábon (bottal), szaporázza, ahogy bírja, a hangja is remeg, amikor megszólal:

– Hát hazajöttél, papa?... – itt megcsuklik a hangja
– Olyan rossz volt nélküled!

Apóka is mondana valamit, de elcsuklik a hangja, meg ott járnak már a gangon a harmadik ajtó előtt, és nem is hallatszik ide az erőtlen hang... Magam is meghatódom, s érzem, hogy ez az utca nem jelentené nekem sem azt amit, hozzátartozik ez a múltból itt felejtett kis sziget, anyókástul, apókástul, ibolyástul, mindenestül...

Tovább indulok, mégsem bámészkodhatok itt a ház előtt, de a következő kapujában ismét megtorpanok. Ismerem a régi épületet, üresen áll évek óta, a kert elhanyagolt, a szél gondosan tele hordta szeméttel. Bizonyára kihaltak a tulajdonosok, s az örökösök még nem adtak túl rajta, most, amikor annyira nyomottak az ingatlanárak.

Küllemére azóta sem változott semmit, mióta nem láttam, de valami mégis megváltozott, hiszen élettelt telt meg a kis kert. Egy hatalmas diófa áll az udvaron, és egy terebélyes kis meggyfa. Ez tűnt fel először. A

meggyfa. Talán azért, mert most úgy néz ki, mint egy karácsonyfa. Lehet mondani, hogy az is, a madarak karácsonyfája.

Fel van díszítve, szinte roskadozik a madáreledel alatt. Látok néhány madárházat, ahol ki-be járnak a cinegék, aztán henger alakú hálóval van teleaggatva, amiben sok finom falat található: dió, mogyoró, sült tök, alma. Arrább látok egy széles deszkát, ahol tepsiben valami madáreleség lehet, mert ott galambok lakmároznak. A diófa is karácsonyi díszben pompázik, hiszen ágait szundikáló galambok, gerlék díszítik. Alatta egy bokor nyújtogatja csontváz tenyerét, azon ürge kis verebek ugrándoznak, vagy tollázkodnak jóllakottan.

Nagy itt a hangzavar, hiszen mindenki mondja a magáét, a maga nyelvén, mégis békésen megférnek egymással cinegék, verebek, rigók, galambok, gerlék, s még ki tudja mi minden jár ide, ebbe az éléskamrába. Hirtelen úgy érzem, hogy kisüt a nap, olyan csodálatosan szépnek látom a szemetes udvart. Ez itt a béke szigete. Egyszerre megnyugvás tölt el, lám megérte eljönnöm ide, s rögtön meg is ígérem, hogy ellátogatok máskor is, megfigyelem majd, hogy ha kiürülnek azok a kis zsákok ott a meggyfán, vajon újra töltik-e? Jövök, mert hálát érzek azok az emberek iránt, akik ilyen szívélyesen fogadnak itt, ebben a madárparadicsomban, minden éhezőt.

2015. január

Colonoscopia

Lassan ballagok a forgalmas járdán. Mindenki rohan, ki munkára, ki egyetemre, hiszen itt van a közelben úgy a kórházak, mint az egyetemek zöme.

Én nem sietek, nem csak azért mert anélkül is időben oda fogok érni, hanem, mert óvatosan kell lépkednem, aprókat, nehogy meghúzzam fájó ízületeimet nem lenne kedvem hangos jajgatásba kezdeni itt az utcán. Nem vagyok jó passzban, be kell vallanom, s amint elérem a kórház épületét, érdeklődöm a portán, hogy itt van-e, amit keresek, vagy tovább kell mennem a másik bejárathoz. Nem szeretnék felesleges métereket megtenni, ahhoz most nincs elegendő energiám.

A portás udvariasan útbaigazít. Már tudom, bár ide kell jönnöm, mégis, előbb fel kell mennem a következő bejárathoz, ugyanis ott van a regisztráció, anélkül nem is vesznek figyelembe...

Na tessék, morgolódok magamban, mi ebben a racionalitás? Aki ezt kieszelte, arra gondolhatott, hogy nem árt egy kis séta a nyomorult betegnek itt ebben a sűrű, benzingőzös légkörben...

Amint megtörtént a regisztráció, vissza bandukolok az előző kapuhoz, majd az utasítás szerinti bejáraton benyitok. Balra nézek, s máris látom a hatalmas üvegfalon a nagybetűs feliratot: Colonoscopia.

A váróterem tágas, világos, tiszta. Kényelmes bőrüléseken foglalhat helyet a várakozó. Azonnal észreveszem a hatalmas fikuszt, majd az ablak előtt a gyönyörű pálmát, és még egyéb kisebb-nagyobb cserepes növényt, s máris megkönnyebbülök. Ilyen környezetben kizárólag csakis jó emberek dolgozhatnak, nincs miért aggódnom. Elhelyezkedek a kényelmes ülések egyikén, s akkor nézek csak szét.

Rajtam kívül még négyen várakoznak. Tőlem balra egy fiatal nő egy idős ember társaságában üldögél. Hamar ki is derül, hogy a papát kísérte el, mert le-fel járkálva telefonál immár fél órája.

Szemben velem egy ötven körüli nő várakozik, látszik rajta, hogy izgul, rágja a körmét. Kissé távolabb egy idős, hetven feletti néni foglal helyet. Nyugodtnak látszik, valami türelmetlenséget mégis felfedezni vélek a szemében, de az okát nem tudom megfejtani.

Az órákra nézek. Elmúlt fél tíz. Valószínűleg én leszek az első, mert éppen fél tízre szól az időpontom, gondolom naivan. Az orvos még sehol. Persze viziten van fenn az osztályon, azt nem lehet kiszámítani pontosan, hogy ott mikor végez. Ráérek. Türelmes vagyok és nyugodt. Nem mindig, de most kivételesen igen. Magam sem értem miért.

Érkeznek újabb páciensek. Van aki csak a szövettani eredményért jött, annak az asszisztensnő kiadja. Tovább várakozunk.

Tizenegy körül fut be az orvos. Hamarosan beszélítják az idős bácsit. Akkor nézek nagyot, lehet, hogy itt mindenki előtttem van, még korábban

kaphattak időpontot? Egek, meddig fogok itt üldögelni?

A nő szemben velem, már mind a tíz körmét lerágta. Egyre idegesebb. Talán ő a következő? Látszik, hogy beszélgetni senkinek sincs kedve, mindenki a saját gondolataival van elfoglalva. Bezzeg a bácsi kísértője most újra telefonál, nagyokat kacarászik, nem zavartatja magát és nem is igen törődik azzal, hogy másokat esetleg ő zavarhat...

A hetvenes néni a következő. Úgy lódul neki, mint aki már alig várta. Szemében furcsa fények, kicsit imbolyog...

Az ötven körüli nőt is szólítják, pedig a néni még ki sem jött. Nem értem, de nem kell nekem mindent értenem... Hamarosan a nevemet hallom, nagy meglepetésemre. Hiszen még a néni sem jött ki onnan...

Egy piciny előtérbe lépek be, három széket látok és egy csöpp asztalkát. Az asszisztensnő mogorván kérdezi, hogy aláírtam-e már, s az asztal felé bök, ahol valami nyomtatványfélét látok.

– A halálos ítéletem? – kérdezem mosolyogva

– Felőlem, el is olvashassa, ha akarja – mondja. Hangja éles mint a borotva. Még egy gyilkos pillantást vet rám, s eltűnik az ajtó mögött. Akkor látom, hogy két ajtó van. Vajon melyiken kell bemennem?... Már elfeledkeztem arról, hogy tegnap nem ettem (nem ehettem) egy falatot sem, s ma is már dél elmúlt... Nem vagyok éhes, a gondolataim összevissza cikáznak. Mi baja velem ennek a nőnek? Nem érti a tréfát... vagy lehet, hogy fáradt, azért türelmetlen. Igaz,

amikor az időpontot adta, akkor megkérdeztem tőle, hogy altatásban végzik-e a vizsgálatot... akkor is rám förmedt: nem! Akkor jobbnak láttam, ha hallgatók, talán most is jobban teszem.

Nyílik az ajtó. A hetvenes nénit támogatja a karjánál fogva az asszisztensnő, leülteti az egyik székre. Ráparancsol, hogy üldögéljen még egy kicsit, mielőtt felöltözne. Aztán rám mordul, hogy készüljek!

Lelkileg már teljesen felkészültem... de most... most megfordul a fejemben, hogy lelépek. Mi baja velem ennek a nőnek?

A néni hangja rángat vissza. Beszélni kezd, panaszos hangon mondja, hogy felébresztették, pedig ő még aludt volna. Aztán gyorsan öltözni kezd. Csak állok és nézek. Aztán bátoritanul megkérdezem:

– Milyen volt?

– Ja ez? – és befelé mutat – Ez semmiség, a tegnapi, az volt borzasztó. Már harmadszor vagyok itt... ez semmi... Kérjen csak altatót – mondja, és mutatja a karját. Ott a vattacsomó, le van ragasztva. Csak bámulok. A néni biztatóan néz rám:

– Csak kérjen altatót! Semmit sem érez... Én meg kimegyek, ha már felébresztettek, és eszek, olyan éhes vagyok... ez a borzasztó... – dűnnyögi, és ahogy a szemébe nézek, megértem, hogy az éhség az, amit már korábban is észleltem nála. Szegényke, nézek utána együtt érzően.

Akkor kapcsolok, hogy megfeledkeztem a „halálos ítéletemről”. Előkotorom a szemüvegem, gyorsan olvasni kezdem a két oldalnyi szöveget. Hamar rájövök, hogy a tartalom nem jut el az értelemig. Aláírom. Beszólítanak.

Már az asztalon fekszem, letakarva, de sehol az orvosom... Ez a boszorka meg úgy néz rám most is, mintha egészen akarna lenyelni.

– Hogy van? – hallom azt a kellemesen nyugtató hangot. Tehát itt van? Mit mondjak, voltam már jobban is... Oda jön hozzám és megkérdezi:

– Először van ilyen vizsgálaton? – Az igenleges válaszra, jön az újabb kérdés – Kér egy kis altatót?

– Igen! – olyan gyorsan vágom rá, mintha attól tartanék, hogy visszavonja. Azonnal rendelkezik. Az asszisztensnő ismét gyilkos pillantást vet rám. Aztán matat valahol, majd megjelenik egy injekciós tűvel. Szótlanul leteszi mellém, a szemei villámokat szórnak. Mi baja velem ennek a nőnek?

– Köszönöm – mondom halkán. Ismét jön az orvos. Kedves, szolid ember. Beszél azon a nyugalmat árasztó hangján és gyengéden beadja az injekciót. Hallom, amint az asszisztensnő azt mondja, forduljak a bal oldalamra. Aztán hallom, amint újra szól, forduljak a hátamra, majd oda gurít egy ágyat mellém, és felszólít, hogy feküdjek át oda. Aztán betolja egy másik szobába, természetesen velem együtt. Ott újabb felszólítás, feküdjek át az ott lévő ágyra.

Fekszem és várok. Amikor újra benéz az asszisztensnő, azt mondja, ha már úgysem alszom, el is mehetek, másokat alig lehet felébreszteni...

Csodálkozom...

Gyorsan felöltözöm és iszkolok ki innen. A váróban rögtön a nénin akad meg a szemem. A mellette lévő ülés meg van terítve, szabályosan... neki kés a kezében és élvezettel falatozik. Majdnem hangosan

felnevetek örömömben, de még időben visszatartom, talán mégsem lenne ildomos. Minden jót kívánok neki és indulok haza.

Kint ragyog a nap, kellemes az idő, egészen jókedvre derülök. Mégsem engedem át magam az örömnek, mert befészkelte magát fejembe a gondolat, hogy lehetséges az, amíg másokat alig tudtak felébreszteni, én el sem aludtam? Az... az a boszorka tehet mindenről!... Tovább gondolkodom. Meg van a kép és a hang: forduljon a bal oldalára! Megtettem. Akkor már a hátam mögött állt, az orvos viszont ott ült a monitor előtt...

Aztán hallottam újra az utasítást: forduljon a hátára! Hmm, és mi volt a két fordulat között? Amikor a hátamra fordultam, az orvost nem láttam sehol...

Abban a pillanatban döbbsentem rá, hogy végig aludtam az egészet. Hangosan és szívből jövően kacagtam, nem törődve a furán rám meredő tekintetekkel.

Kicsit gyorsítottam lépteimen, ideje pótolni az elsinkófált étkezéseket.

2015. február

Ihaj, Csuhaj

(makáma)

- Jó napot, Ihaj szomszéd!
- Mi járatban, Csuhaj szomszéd?
- Hej, de régen nem beszé`tünk, hajja-e kend, Ihaj szomszéd? A diófát rég kivágtam, a fülemile danáját sem hallani már réges-régen, mi mégse beszélünk egymással`.
- Ez má` igaz, Csuhaj szomszéd, ideje, hogy békét kössünk. Mit szól kend egy áldomásho`? Ha az asszony meg nem korhol.

Csendül pohár, koccintgatnak. Sokszor hallik: Isten-Isten! Az üveg meg csak kiürül, ám jön a másik a pincéből. Közben minden szóba kerül, hol egyik, hol másik derül...

- Mondja szomszéd, jó a rezsim?
- Istenuccse, csökkent rezsim!
- Csak jót akarnak...
- No, nem egyformán mindenkinek...
- Ez érthető... jóval jobbat maguknak... aztán nagyot kacagnak...
- Kis lépés a családoknak, nagy lépés az uraknak!...
- Aztán vannak mégis, akik csak fújlnak...
- Úgy biza! A csomót keresik a kákán...
- Hajja szomszéd? Ha én egy litert bevedelek, utána itt leheverek.

– Kivirágzik majd az orrom, igyál komám, rontombontom!

Hanem jön haza Sára asszony, látja ám, hogy a férjurak ugyancsak belemelegedtek a borozgatásba. Szoknya suhog, térül-fordul, a pincekulcs a zárban fordul, majd eltűnik, kulcs és asszony. Visszafele már négyen jönnek.

– No nézz csak oda! Sári, Mári együtt. Hova?

– No és a te fiad, s jányom! Mit jelentsen? A választ várom.

Sári, Mári jót kacagnak, milyen jó, hogy kibékültek a jó emberek, ezután egy család lesznek.

– Igent mondtak, boldogítót, amíg ti itt boroztatok...

– Igaz ez Csuha j koma?

– Én is csak most hallok róla. Ejnye fiam, nem hallgattál a jó szóra?

Ám az asszony nép csak kuncog, a két fiatal meg sunnyog, de a férfinép fennhangon kurrog.

– Micsoda, hogy esküvő vót? Tán már útban is az utód?

Csuha j jobbnak látja kisurranni...

– Csuha j szomszéd, neked annyi!

Iha j elkapja a grabancát, üti, veri, rúgja, vágja. Amaz sem áll ott hiába, belemarkol Iha j bajuszába, azután jól elpáholja.

Iha j szomszéd, Csuha j szomszéd, nem hallgat már fülemilét, nem is beszélnek egymással. Talán újabb század telik, hogy szót váltsanak majd egymással.

2015. május

Mesehős transzformersz

(modern mese felnőtteknek)

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren, meg még az Üveghegyeken is túl, ahol a kurta farkú malac túr... Így kezdődött... s én rajongtam a mesékért, a mesehősökért gyerekként, magammal egyenlő felekként kezeltem őket, bőrükbe bújva, átéltem szomorú vagy vidám sorsukat. A végén a gonosz elnyerte büntetését, a jó a jutalmat. Hát, most úgy gondoltam utána nézek, hová sodorta őket az élet. Ó, nem kellett ám messzire mennem, csak körbe néznem, itt vannak velünk mind a szennyben... a továbbiakban elzengem.

Elsőnek Piroskával találkoztam. Éppen itthon volt látogatóban. Nyugaton, egy farmon él, ahol még terem babér, de nem facér, egy csókával vadházasságban él. A Nagymama meg magára maradt, alig jutott napjában pár falat. A nyugdíja oly csekély volt, fogta magát, átvándorolt az örök hazába. (A Farkasnak meg felkopott az álla). Hát a Vadász? Most fácánokra vadász. S ó, mily rettenet, nincs olyan rendelet, hogy a nagymamákat meg kellene védened?

Hófehérke? Jaj hová süllýedt szegényke? Almát árulni láttam a tévébe`.

A hét törpe bányája lakat alatt. A keményen dolgozó kisemberek görnyednek valahol a közmunka terhe alatt. A Mostoha, ő a gonosz, az élete nem is oly rossz. Jósdát nyitott, ő a bigott. Megy az üzlet, aggodalomra semmi ok, megkeresi a kenyeret.

Tündér Ilona idegenként, görög istenek szolgája lett. Tálcával jár, joghurttal kínálja őket, s ezért kap cserébe sok hízelgő beszédet.

Csipkerózsika, amikor álmából felébredt, a királyfival együtt lakást bérelt. Dolgozott reggeltől estig, hogy fizetni tudja a rezsit. Mígnem elege lett, újra álomba merült szegényke, immár örökre. Nem tudhatta, hogy nem lesz nyugta, csak mert nem fizet rezsit, bűnösnek kikiáltva felkerült a háznak szegyenlistájára.

Óz a nagy varázsló? Csalásért elítélték. A kópé most börtönben ül, és veszettül örül, hogy az ítélet nem halálos, s ha szabadul, majd vissza indul a varázsos Smaragdvárosba. Dorka viszont azon méláz, hogyha ennyire megaláz a munka s bér, elmenekül, hisz nővérként itt meg nem él, jobb ha Kansasba visszatér.

Hát a nyuszi? Hiába volt okos szegény, egyszer így szólt a vezér: nix ugri-bugri! Most a fészekben ül, s ott körül már minden csontot lerágott. Az égre néz, hátha manna hull, ha nem, hát csendben ellapul, míg kimúl...

Ott túl az Óperencián olvadnak az Üveghegyek. Az Óceán meg duzzad, dagad, ha látod, elakad szavad, nem láthatsz már telet-havat, a nyár is oly ritka zamat... Hogy a végén majd ki arat? Meglátjuk!... (ne tedd rá nyakad... nem leszel más, mint száraz adat.)

Ali Baba és rablói, az erdőbe jártak lopni, a Mézeskalács-házat felfalták, Jancsit és Juliskát börtönbe zárták... És azután, mily gyalázat, Ali maffiaként szerzett házat, palotákat, s vígan él egy ország népe, hol ő uralkodhat. Hogy most osztogat-é, vagy fosztogat, döntsétek el magatok.

Hej, jó öreg Grimm és Andersen, talán átvertetek engem? Mesétek mára mivé lett? Aki tehette lelépett, Csipkerózsza, immár örök álmát alussza, Óz meg börtön mélyén senyved, az Üveghegyek elolvadnak, az Óperenciák elárasztanak... csak a negyven gonosz rabló marad... Miről meséljek az unokámnak?

2015. május

Akkor is nyár volt

Nyár van. Aratás ideje. Péter-Pálkor beindul a gépezet. Előbb az árpát aratják le, majd a búzát. Az arató-cséplők morajától hangos ilyenkor a határ.

Csakhogy, most kimarad az életemből ez a fontos esemény. Valamikor legalább a tévéhíradókban foglalkoztak a kenyérgabona betakarításának mikéntjével. Talán mert fontos volt mindenkinek a mindennapi kenyér. Most említést sem tesznek róla. Mert fontosabb a népnek, legalábbis a híradósok, sajtósok szerint, hogy miként becézi egymást Angelina Jolie és Brad Pitt, vagy az, hogy Kendall Jenner bugyiban ünnepelte július negyedikét.

Engem ezek a badarságok abszolút hidegen hagynak, ám a nyár legjelentősebb eseménye semmivel sem pótolható. Hiányzik, nagyon hiányzik.

Akkor is nyár volt, forró júliusi nyár. A búzamezők aransárgára értek, szinte egyik napról a másikra, nem győztem csodálni őket. Aprócska gyermek voltam, talán olyan öt-hat éves, de nagyon jól emlékszem édesapám szavaira.

– Ezek az aransárga búzatablák aranyat érnek. Tudod-e miért? Mert ebből lesz a kenyérünk! A terméstől függ, meglesz-e egy évre a mindennapi betevőnk.

Édesapám szavai most is a fülemben csengenek, és rettenetesen haszontalannak és ostobának érzem magam. Ugyanis fogalmam sincs, hogy meg lesz-e egy évre, vagy akár csak egy hónapra a mindennapi kenyerem. Mennyivel kiszolgáltatottabb az ember napjainkban, mint akkor volt, amikor még csak biztosítást sem köthetett a gabonára jégverés ellen. Ha belegondolok, bizony az a veszély is fennállt, hogy kárba vész egy év munkája, mert a jégverés nem válogat, hogy a gazdag, vagy a szegény ember gabonáját semmisíti-e meg.

Már nagyobbacska voltam, amikor biztosítást lehetett kötni jégverés ellen. Édesapám akkor sem tette. Azt mondta: Ha biztosítom, biztosan elveri, ha nem, akkor van esélyem, hogy megmarad a gabonám.

Mennyire bölcs ember volt az apám. Ha belegondolok, ma milyen biztosításokkal bátyázzuk körbe magunkat, elképedek. Ennyire hitvány emberekké lettünk? Valóban elhisszük, hogy nekünk akar jót az a sosem látott idegen, és nem saját magának? Még csak az apró betűket sem olvassuk el, hagyjuk, hogy behálózzanak bennünket kényükdvük szerint a nyereszkezők, akik mindig mások vérért szívják. Ennyire nem látunk az orrunknál tovább?

Nem húzom fel magam, inkább visszatérek arra a feledhetetlen nyárra.

A mi búzánk már kazalba volt rakva. Láttam, milyen kemény munka árán jutottak odáig a szüleim. Apa vágta a rendeket, anya markot vert. Magam is ott

tébláboltam, esetleg teregettem anyának, a búzaszárból előre gyártott köteleket, de még azzal is nehezen tudtam megbirkózni, abban is anya segédkezett. Láttam, amint ömlik róluk a veríték a tűző napon, a nehéz munka közepette. Engem gyakran küldtek a fák alá hűsölni, féltettek, megéget a tűző nap. Magukat viszont nem kímélték.

Délben bementek egy kicsit a házba. Nem ám hűsölni. Édesanyám ebédet rögtönzött, apa az állatoknak adott vizet, és a kasza élét kalapálta, hogy könnyebb legyen kaszálnia. Ebéd után újfent nekiestek az aratásnak. Amikor már a nap lemenőben volt, akkor szólt apa: Ez lesz az utolsó rend mára! Utána még bekötötték a kéréket és keresztetekbe rakták, hogy ne ázzon a mag, ha esetleg eső lesz, majd megetették az állatokat. Anya tehenet fejt, megvacsoráztunk azután még elmosogatott. Apa viszont megittatta az állatokat. Másnap kezdődött minden előlről. Legalább két héten át tartott ez a kíméletlenül nehéz munka.

Azután kimentek a földre szekérrel és behordták a kéréket a tanyához, ahol kazalba rakták. Kör alakúak voltak a kazlak. Kettő készült, az egyik árpa volt a másik búza. Azután már csak a cséplőgépre kellett várni. Várni, mikor kerülünk sorra. Ment a gép sorba a tanyákra elcsépelni a gabonát.

Egy napon, apa azzal a hírral jött haza, hogy másnap lesz a cséplés nálunk, de még nem tudja pontosan mikor érkezik hozzánk a gép. Pedig azt is tudni kellett, az nagyon fontos volt. Mert közel húsz ember dolgozott a gépnél, és azoknak enni kellett

adni, reggelit, ebédet, vagy éppen vacsorát. Ahhoz hozzá is kellett készülni, mert nem úgy volt, mint ma, hogy csak kiveszem a hűtőből az élelmiszert, ahhoz előre kellett tervezni, főleg, amikor ilyen sok embert kellett ellátni étellel. Estére már azt is tudhattuk, hogy másnap délre érkeznek hozzánk. Tehát ebéddel kell várnunk őket, és csak az után fognak hozzá a csépléshez.

Anya másnap reggel csirkét vágott, amiből csirkeragu-leves készült, sok zöldséggel. Fánk volt a második fogás, baracklekvárral. Bekeverte a tésztát, mert idő kellett hozzá, hogy megkeljen, aztán ki is süljön délig.

Apával egy nagy ponyvát terítettünk le a hatalmas platánfa alatt, és ott ebédeltek a munkások. Én megterítettem, csak tányérok és kanalak kellettek. A fánkokat is segítettem anyának lekvározní, majd porcukorba forgattuk, és két nagy tálcán tettük a ponyvára.

A gép pontosan érkezett, az emberek kezét mostak a vályúnál, azután helyet foglaltak a ponyván a kellemes árnyékos fa alatt. Anya nagy dicsőséget aratott az ebéddel, alig győzte bezsebelni.

Mindenki el volt ragadtatva. Azt mondták, kevesen veszik a fáradságot, hogy ebédet főzzenek, általában ebédre is hideget kapnak. Vagy ha éppen főtt étel van, az csak paprikás csirke lehet, hiszen az a legegyszerűbb. Érthető, ilyen sok emberre nehéz főzni. Ilyen pompás ebédet már régen ettek. Nem is szoktak egész nyáron át, amíg a gépnél dolgoznak.

Haza sem járnak, ott alszanak a szalmakazal tövében, ahol éppen rájuk esteledik.

Rengeteg nő dolgozott a gépnél. Nekem nem volt szabad a közelébe se mennem, csak távolabbról nézhettem. Hatalmas volt a cséplőgép. Beállt a két kazal közé, a magas elevátort oda irányították ahová apa a szalmakazalt kérte, aztán tette mindenki a dolgát.

A férfiak általában a kazlakon dolgoztak. A búzakazalról dobálták a kévéket a gép tetejére. Ott két lány oldotta a kévét és ömlesztette a dobba, ami sorra nyelte el a kévét. A magas elevátoron megindult a szalma felfelé, két férfi rakta a szalmakazalt. Férfiak dolgoztak ott is ahol a mag folyt a zsákokba. Amikor megtelt bekötötték, mázsára rakták, lemérték, majd azokat apa és egy fiú a szomszédból egyenként a vállukra vették, és vitték fel a padlásra. Ott kiöntötték, és vitték vissza a zsákokat. Sok zsák kellett, de mivel nem volt elég, így oldották meg, s így került a búza fel a padlásra.

Ahol a pelyva folyt és a törek, ott is lányok dolgoztak. Hordták kosárban a kijelölt helyre. Talán fel sem igen tudtam mérni, hol hányan dolgoztak, közben cserélgették is egymást, mert voltak nehezebb, fárasztóbb feladatok, és voltak olyanok is, amik aránylag könnyűnek bizonyultak. Folyt a munka, folyt a búza, ahogy fogyott a búzakazal, úgy nőtt a szalmakazal, folyt a veríték az iszonyú hőségben, de mindenki tette a dolgát zokszó nélkül. Délután öt körül befejezték a cséplést. Újra összepakoltak, a traktor után akasztották a gépet és mentek tovább. Előzőleg még lemosakodtak újra. Anya megjelent egy nagy tál

fánkkal, ami még megmaradt, és kínálhatta a fáradt embereket. El is fogadták és hálás tekintettel köszönték anyának, már ki tudja hányadszor a finom étkeket.

Amikor mindenki elment, apán is látszott a mérhetetlen fáradtság. Nem könnyű ám ötven kilós zsákokkal mászkálni fel a padlásletrán, az inge egészen át volt ázva az izzadságtól, poros volt, piszkos, csak a szeme ragyogott ki maszatos arcából.

– Jó termés volt! Megvan a kenyérnek való, talán még eladni is tudunk valamennyit. Ez a mi kincsünk! – mondta határtalan boldogsággal.

Igen, akkor is nyár volt, forró júliusi nyár... Láttam, mennyi munka, mennyi veríték van a mindennapi kenyérben, és megtanultam értékelni azt. Úgy tűnik, mintha ma már ez senkit sem érdekelne.

2015. július.

Darabokra tört végtelen

Róna...

Ott születtem, ott nőttem fel a rónaságon, ahol a zöld mezők a végtelenbe futnak. Alkonyatkor a Nap lebukott a horizonton a végtelen messzeségben. Pacsirta dalolt a fejem felett a végtelen kékségbe veszve, lebegett valahol a légben és teli torokból, fáradhatatlanul szólt a dala. A mesés szénaillatú éjszakában a csillagok végtelen sokaságában gyönyörködtem. Ősszel szürke köd hempergett részegen a tájon, télen a hóborította végtelen fehérség hullámozott lustán, alattomosan.

Ott nőttem én egy kis tanyán, a szédítően végtelen messzeségben...

Igen, minden mondatban ott a szó: végtelen, amit ugye, a legkevésbé egy gyerek érthet.

Utánanéztem, mit mondanak a végtelenről filozófusok, tudósok:

„Látjuk magunk körül a természetet, a Föld nevű bolygót, amelynek lakói vagyunk, a Holdat és a Napot, olykor a Vénuszt, a Jupitert, ritkábban a Marsot, a Szaturnuszt, a Neptunuszt, tehát a Naprendszert. Tudjuk, hogy ez a Naprendszer csak egy kicsi bolygórendszer a Tejút nevű galaxisban, és hogy a galaxisunkon kívül is van galaxis, nem is egy, hanem

több százmillió. Ha elindulunk a galaxisunk határai felé, akkor idővel kijuthatunk rajta, és folytathatjuk utunkat távolabbi galaxisokig. Az útnak, ha a világegyetemünk végtelen, soha nem lesz vége. A végtelen ugyanis azt jelenti, hogy nincsen neki vége, tagadjuk, hogy van olyan hely, ahol véget érne. A végtelen világegyetemben nincsen határ, nincsen vég. A térbeli létezés formához kötött: azaz mindennek, ami térbeli, van valamilyen formája vagy alakja. Ez igaz a világegyetem általunk ismert részére, és igaznak kell lennie a végtelen világegyetemre is. Végtelen forma azonban nincsen. A forma attól forma, hogy ilyen és ilyen határai vannak, és ezért véges. A végtelen forma ellentmondás: forma nélküli forma. Éppúgy nem létezhet, ahogyan a valami nem érintkezhet a semmivel. Következésképpen a világegyetem végtelen formaként nem létezhet.

*A világegyetem nem lehet végtelen. De a világegyetem véges sem lehet. Márpedig valami vagy végtelen, vagy véges.”**

Jól sejtettem, nem lettem okosabb. A végtelen mint fogalom, felfoghatatlan számunkra, ahogyan az örök is. Nem érthetjük, mert nem úgy vagyunk kódolva, hogy értsük. Gyerekként viszont, mintha átéreztem volna, olyan szignifikáns volt, természetesen hatott.

Szabadok voltak a mezők, a dombok a völgyek illattal telítettek. A távolban délibáb ringatózott, mintha tündérek táncoltak volna, és hívtak, hívogattak. Az emberek fűvel, fával beszélgettek. A légteret a pacsirták éneke töltötte be, mert mindig ott lebegtek

valahol a végtelen kékségben és daloltak, csak daloltak rendületlenül.

Nyarba fordulva változtak a színek. A búza aransárga kalászhullámzott a szélben, bármerre néztem. A széna illatú éjben a tücskök muzsikáltak, az ő zenéjük töltötte be a világegyetemet, ahol csillagok miriádja ragyogott, soha nem látott csillagmennyeiség, ahogy a sötétben rám borult az ég messzi végtelensége.

Ez a csodálatos végtelen, rabul ejtett engem, akkor, gyermekkoromban.

Agymosást kell végeznem a fejemben. Kitisztogatni a memóriámból a szerves lerakódásokat, amelyek már vegyi kötésben vannak a raktározó agysejtekkel. El kell felejtenem azt, ami elveszett nyomtalanul, darabokra tört, amit már hiába keresek. Hiszen a Nap sem a végtelen horizonton bukik le esténként, hanem egy tízemeletes ház takarásában olvad bele az alkonyba... Eltűnt a mezőkről a vidám gyerekhang... A csordultig érett nyár már nem hívogat...

Lehunyorom a szemem. Álmodom hullámzó búzatengert. Álmodom rétet, mezőt, ami a végtelenbe fut. Érzem a lebegést...

Aztán homályba borul minden. Köd gomolyog, szürke rojtos köd... Eltakar, beborít... elvesztem...

A zátonyra futás delíriuma...

**(Arisztotelész, Giordano Bruno és Kant nyomán)*

2015. július

Újra a nyírfák alatt

Ahogy feküdtem hanyatt a függő ágyon a nyírfák alatt, észrevettem, hogy öregszenek. Vastag törzsük fehérjébe mély, sötét ráncokat karmolt az idő. Aztán a lombok is... mintha mások lennének, mint eddig. Hajlékony ágaik olyan petyhüdtlen lógnak mint öreg ember arcán a bőr. És a levelek fénye, mintha már nem lenne olyan erőteljes, fakulnak a múltó idővel...

Keserű lett a szájízem. Kellemes szellő fújdogált. Nagy szükség is volt rá ebben az örült júliusi kánikulában, és közben suttoztak... suttoztak a fák. Hegyeztem a fülem, jobban halljam miről mesélnek.

– Régen járt már itt az a kicsi lány, meg a nagyobbacska fiú... Mindig itt labdáztak előttünk a gyepen... sikítoztak, kacarásztak, olykor rúgták a bőrt...

Hallgatom suttozásukat, tűnődöm... aztán beszédbe elegyedem velük.

– Emlékeztek még rájuk?... Hát, sokszor hajba kaptak, főleg amikor tollaslabdáztak. A lányka még kicsi volt, ügyetlenke, a fiú már nagyobb, ügyesebben ütötte a labdát, aztán folyton morgolódott, hogy ő csak a labda után futkos, mert ez a pisis nem tudja ütni rendesen a labdát, neki kell folyton futkosnia utána...

Hát igen, régen volt. Még ti is kicsik voltatok,

nemcsak ők...Facsemeték... Hmm, mindig kellett a fiúval tollasoznom, hogy ő is játsszon egy jót... pedig nem volt kedvem, sok volt itt a munka, sokszor érkeztem úgy, hogy már fáradt voltam... de az nem volt elég, akkor a kicsi is nyafogni kezdett – Mami, játsszál velem is! Hát persze, hogy játszottam vele is... a kapálás megvárt.

– *Azt mennyire szerettük, amikor az a csilingelő hangú kislány, itt szemben a diófán hintázott... csak úgy repült vele a hinta, meg utána az a hosszú lófarok a fején... a fiú meg ott arrább labdát dobált kosárra...*

– Tényleg, – dünnyögöm – nézzétek, még mindig ott van a kampó a diófa ágán, amire a hinta fel volt kötve. Nahát, eddig észre sem vettem. Különben, a diófa is megöregedett, alig van rajta néhány levélke. Már akkor is öreg volt, amikor nyöszörgött rajta a hinta, de nézzétek most milyen korhadtak az ágai... jövőre talán már egy levele sem lesz, pedig tavaly még termést is hozott... talán ez az utolsó nyara... – szinte észrevétlenül kezdtek szivárogni a könnyek a szememből.

Összesúgtak újra fejem felett a nyírfák, mind egyszerre beszélt, alig értettem mit akarnak kérdezni.

– Hol vannak a gyerekek? Hát tudjátok, megnőttek, már rájuk sem ismernétek... De hiszen voltak itt két éve talán, nem emlékeztek? Amikor golf pályát építettek itt a pázsiton az apjukkal...Hmm, nagyon neki lelkesedtek, az egyik ütőket szerzett, a másik

labdákat, aztán itt golfoztak... Hát tényleg nem emlékeztek? Vagy csak nem ismertetek már rájuk? Ők voltak, tudjátok, volt hangos kacagás, mert golfban mindegyik ügyetlen volt, nem csak a kislány, mint hajdan... No ugye, hogy emlékeztek!? Mit mondasz?... Ja, hogy megsimogattak titeket! Mégis alig ismertetek rájuk? Hát így van ez, a kislány is nagy már, mind magasabbak nálam, én lettem a család legkisebb tagja... rólatok nem is beszélve, jól lehangyatatok nem mondom, csak nőttök, nőttök az ég felé... pedig egyikőtöket derékba törte a vihar néhány éve, már azt sem tudom melyikőtök volt az, hiszen olyan egyformák vagytok mind... hát csak nőjete, ha kedvetek tartja, olyan jó hűsölni itt a lombotok alatt... Nektek is hiányoznak? Nekem is nagyon, hiányzik a kacagásuk, sőt még a nyafogásuk is... Hol az egyik jött, hol a másik, – *Mami, nem akar velem játszani..., mami, olyan béna a hugi, egy labdát nem képes normálisan elütni... ez a kis béka, képes egész nap hintázni, biztosan hiányzik egy kereke... mami, már megint csúfol, hogy pisis vagyok...* Hahaha, vége-hossza nem volt ezeknek a panaszoknak, nem igazán találták meg a közös hangot. Nem is csoda, hiszen a nemük is különböző, meg a korkülönbség is elég nagy közöttük... amúgy a fiú szívesen vigyázott a húgára, amikor megkértem rá... régen volt, tán igaz sem volt...

Egyébként, most is jó testvérek, bár még ma is össze tudnak zörrenni jótestvéri kapcsolatukat bizonyítandó...

Remek gyerekek! Csak éppen túl sok a dolguk... nincs rá idejük, hogy itt heverésszenek és veletek csevegjenek, mint én...

Ismét a kertben nyaraltam. Remek társaságom volt a nyírfák személyében. Sokat beszélgettünk és emlékeztünk együtt.

2015. július

Találkozások, reakciók...

Vagy harminc évvel ezelőtti a történet. Mélyről tört fel bennem ez a régi élmény, valami aktualitás kapcsán.

A kisfiam még nem töltötte be a harmadik életévét, amikor a férjemnek Donji Milanovacra kellett utaznia egy hétre kongresszusra. November volt, láttam, nem nagy kedve van hozzá, azután egy hirtelen ötlettől vezérelve azt mondta:

– Gyertek ti is velem! Legalább kipihened magad, a gyerekek meg jól jön a levegőváltás. – Hát így történt, hogy utaztunk mindannyian.

Festői volt a táj, ahol a kisváros elterült a szerb-román határon a Duna partján. Magas hegyek ölelték körül, a hotelt ahol megszálltunk, viszont gyönyörű park övezte, igazán elbűvölő kép tárult elénk. A szállásunk is nagyon rendben volt, az ellátás úgyszintén, de éreztem, túl szép ahhoz, hogy igaz legyen.

Hamar be is igazolódott. Kisfiam másnap belázasodott. Hörghurut, mandulagyulladás. Mit tehettem mást, orvoshoz vittem.

Az orvosi rendelőben egy néger doktorbácsi fogadott bennünket. Megrettentem, csak egy picinykét, önkéntelenül, de mindjárt erőt vettem magamon. Szerbül szólt, természetesen akcentussal, de érthetően. Én is elmondtam a panaszom. Mondta, hogy megvizsgálja a kicsit, és megnézi a torkát, de amint közeledett a nagy, fekete kezével a gyerek rémülten bújt hozzám egyre közelebb, hátat fordítva az orvosnak, éreztem, mindjárt sírva fakad.

Kértem egy percet, hogy megnyugtassam a gyereket. Mondtam, hogy mi magyarok vagyunk és a kicsi csak azt érti. Megértően bólogatott.

Kisfiam nagyon értelmes gyerek volt, röviden vázoltam neki a helyzetet, mondtam, megvizsgálja a doktorbácsi, nem fogja bántani, csak bátran mutassa a torkát.

A gyerek bólogatott, azután odaállt az orvos elé és nagyra tátotta a száját. A doktor egy pillanatra zavarba jött (mintha nem ehhez lenne szokva), azután gyorsan leguggolt hozzá, hogy meg tudja nézni a torkát, majd megtapogatta a nyakát.

– Igen duzzadtak a mandulái... – mondta, majd megsimogatta a gyerek fejét. Különös, fura érzés volt látni a kis szöszi fejen azt a hatalmas fekete kezet...

Azután meghallgatta gondosan a hátát, majd a mellkasát, s amíg ő felírta a gyógyszereket, addig én felöltöztettem a gyereket. Közben még felvilágosított, hogy milyen gyógyszereket írt fel, miből mennyit, és hogyan adagoljam a kicsinek.

Azután váratlanul megkérdezte, hogyan mondják azt magyarul, hogy zdravo? Majd nyújtotta fekete tenyerét a kis srác felé, a nevéen szólította és azt mondta: szia.

A gyerek előbb rám nézett, majd beletette apró kezecskéjét a hatalmas tenyérbe, úgy mondta:

– Szia, doktorbácsi! – Persze, nekem tolmácsolnom kellett az orvos felé, mit mondott a gyerek. Hirtelen felnevetett, majd felkapta az a nagy darab ember a kisfiamat és magasra emelte. Közben villogtatta hófehér fogsorát, a gyerek viszont fentről nézett le rá és önfeledten kacagott. Amikor velem is kezét fogott, láttam, könny csillogott a szemében.

Az asszisztensnő kikísért bennünket a váróba, hogy beszélítsa a következőt, de a váró üres volt. Miközben feladtam a gyerekre a kabátot, sapkát, annak ellenére, hogy egymással eddig szót sem váltottunk, ő megköszönte, hogy oda hozott a sorsunk, mert ritkán van ilyen sikerélménye a doktor úrnak. Azt mondta, hogy van olyan, aki tuszkolja be a gyereket előre az ajtón, majd mikor meglátja a néger orvost, visszaráncigálja, sarkon fordul, mondván, inkább keres mást.

Kisfiam odahaza a nagymamának a következőképpen újságolta a történeteket.

– Nagymama, képzel van egy barátom... Mama, hol is voltunk? – kérdezte hozzám futva, majd vissza – ott Donyi... nem tudom micsodán...

– Igazán? Volt játszótársad, összeismerkedtél valakivel?

– Nem, hanem megbetegedtem, és a mama orvoshoz vitt... Képzeld a doktorbácsi néger volt... úgy megijedtem tőle, olyan nagy fekete keze volt... de a mama mondta, hogy ne féljek, nem fog bántani, csak meg akar gyógyítani... és tényleg nem bántott... aztán kezet fogtunk, meg felemelt magasra és azt mondta, szia. Ő az én barátom, majd máskor is elmegyünk hozzá...

Napjainkban nap mint nap hallunk a menekültekről. Mindenfélét. A hírek, vélemények, reakciók tárháza igen sokrétű. Ennek kapcsán jutott eszembe a fenti történet. Emberek vagyunk, sokan, sokfélék. Mindegy, hogy fehérek, feketék, akármilyen színűek, csak arról az egyről ne feledkezzünk meg, hogy emberek vagyunk, és emberek maradjunk mindenáron.

2015. szeptember

Hull az elsárgult levél...

Még a lépteim is Máté Péter dalának ritmusára kopognak, ahogy megyek végig a Sétatéren, az óriás gesztenyefasor lombátora alatt. Hull, bizony hull a levél, aransárga, barna, rőt-vörös szőnyeget terít talpunk alá az ősz. Ilyenkor akaratlanul is eszébe jut az embernek, vajon nem ez lesz-e az utolsó?... Aztán ha jön a tavasz, újra megfogalmazódik a feltételezés: lehet, hogy ez az utolsó tavaszom?...

Leülök egy padra. Csodálom az ősz káprázatos színekavalkádját, hallgatom a fák lehulló levelének lágy neszt, ahogyan még Petőfitől tanultam jó öt évtizeddel ezelőtt. Jön egy szellő, löketet ad a már útra kész leveleknek, s hullanak imbolyogva, táncolva, lebegve szinte beborítva a teret.

Aztán elém tolakodik egy régi kép: a tanya udvarán áll a szekér, látom kisiskolás önmagam, amint a bakon ülve, kezemben könyvvel tanulom Petőfi „Itt van az ősz” című versét. A tanyát körülövező fák árnyékba borították az udvart, csak imitt-amott szűrődött át a lombok közt a langyos napsugár. Ahogyan a szél játszadozott a lombokkal, úgy táncolt a fény is az udvaron. Most is arcomon érzem azt az imbolygó fényjátékot, s ugyanúgy élvezem a hangulatát, mint akkor, régen...

Ezer gondolat cikázik a fejemben. Hirtelen eszembe jut a szomszédom, akivel összefutottam tegnap a lépcsőházban. Arra panaszkodott, hogy egész délutánja ráment a verstanulásra. Alsó tagozatos kisfiának a fejébe próbálta bevésni egy modern költő nyakatekert versét az őszi, s bosszankodott, hogy milyen nehezen ment. Dühöngött, mi a csodáért nem elég az ilyen apróságoknak egy egyszerű, de nagyszerű Petőfi-vers, amit könnyen megtanul, meg is ért, mert a tanulandó absztrakt versből vajmi keveset értett ő maga is, nemhogy a gyerek.

Ezen aztán magam is hosszasan elméláztam. Igaza lehet az apának. Egy ilyen, erőltetetten tanult vers bizonyára nem fog emlékeket ébreszteni a gyerekekben évek, évtizedek múlva, ahogyan bennem az imént. Nehéz megtanulni egy kisgyereknek olyan verset, aminek nem érti a mondanivalóját, így semmi érzést nem vált ki belőle, nem tudja átélni, átérezni. Másnap talán fel tudja mondani, azután azonnal el is felejtí és később nem lesz mire emlékeznie...

Hirtelen a fejemhez kapok, elfeledkeztem a randiról. A barátnőm már tíz perce vár rám a presszóban, de ha belefeledkezek a természet szépségeibe minden másról megfeledkezem. Most már futólépés a presszóig, pedig tudom, hogy Marcsi megértene.

Lihegve nyitok be a presszóba, mindjárt látom, hogy már a gyümölcslevet is kihozatta részemre, ő viszont kávét szürcsölget. Csodálkozva bámul rám.

– Mi van, téged idáig kergettek?

– Nem akartalak megvárakoztatni, ne haragudj...
– Észre sem vettem, én jöttem korábban... – mondja lemondóan. A hangján érzem, hogy baj van.
– Én ezt nem bírom tovább!... Nem bírom még négy évig... – fakad ki, és csak úgy ömlik belőle a szó. Marcsi ugyanis tanítónő, még négy év választja el a nyugdíjtól.

Most elsősöket kapott. Éppen elkészönhet tőlük negyedikben, és mehet nyugdíjba. Panaszkodik, hogy a gyerekek generációról-generációra egyre rosszabbak. Alig látszik ki a padból, de már tudja, hogy neki jogai vannak, neki nem kell szót fogadnia, mert majd az Apa, vagy az Anya megmutatja... Bezzeg arról soha sem hallott a gyerek, hogy az iskolában csendben kell ülnie, figyelni a tanítónénire, szót kell fogadnia, jól viselkedni. Jól tudja, hogy ezt sem lehet, különösen akkor nem, amikor már az elsősöknek is hét-nyolc órájuk van... A szülők meg elképesztően okosak, ők aztán tudják a csemetéjükéről, hogy hiperaktív, nem képes megülni egy helyben, legyen velük elnéző...

Tudom Marcsiról, hogy rendkívül liberális tanítónő, őt mindenki szerette, és még ma is szeretik hajdani tanítványai. A szülők a város túlsó végéről is ebbe az iskolába hozták csemetéjüket, miatta, csakis őmiatta. Ennek az iskolának soha nem volt gondja azzal, hogy esetleg nem jön össze a gyereklétszám az első osztályhoz. Mi történhetett vele? Lehet, hogy kiégett? Próbálom megfejtetni a rejtélyt, de Marcsi tovább panaszkodik.

– Képzeld, verset tanultunk tegnap az ősziről, alig nyolcsoros volt, de nem ment a fejükbe. Persze láрма

volt, meg rosszalkodás, de én már nem bírom túlkiabálni őket... Van néhány csendes kisgyerek az osztályban, szófogadók. Őket az első padsorokba ültettem, s csak velük tanultam, amíg a többiek torkuszkadtaból üvöltöztek. Az az öt gyerek végül megtanulta, nehezen, de megtanulta... nem is csoda, olyan örült ordibálások közepette... Mi lesz ezekből a gyerekekből?...

Megint csak elém tolakodik a kép, amint ülök az udvaron a szekér bakján, hullanak az őszi levelek, csodálom a bágyadt napsugarakat...

– Milyen verset tanultatok? – kapok észbe hirtelen.

– Jaj, ne is kérdezd. Az olvasókönyvből, valami bugyuta őszi vers... – akkor váratlanul remek ötletem támad.

– Gyere, elviszlek valahová!... – felpattanok a székről. Marcsiba karolok és viszem egyenesen a térre, majd leülünk a padra...

– Az előbb itt ültem, itt felejtettem magam, ez miatt késtem... Hallgattam a fák lehulló levelének lágy neszét, csodáltam a bágyadt napsugarakat... Szeretem, nagyon szeretem az őszt, s csak most értettem meg miért... – aztán hallgattuk együtt. Közben Marcsi néha-néha megszólalt.

– Te, ez hihetetlen, úgy kitisztult a fejem... El sem hiszem, a feszültségnek már hűlt helye, a fáradtságot sem érzem, ó, ez remek terápia, és minden olyan gyönyörűsége...

– A mindenit! Csak most értettem meg miért hoztál engem ide! – kiáltott fel váratlanul.

Másnap délután felhívott.

– Ma kivittem az osztályt a térre, nagyokat futkároztak a gyerekek, gesztenyét, leveleket gyűjtöttek, aztán leültünk a padra és hallgattuk a fák lehulló levelének lágy neszét, azután megtanultuk a Petőfi-verset. Mindenki hibátlanul felmondta, élvezték nagyon, a végén mindegyik kapott egy nagy ötöst, olyan boldogok voltak! – újságolta egy szuszra.

Megint csak elgondolkodtam. Mi van, ha csapnivaló a tananyag? Ha a gyerekek fegyelmezetlenek, mert nem értik a tananyagot? Ha esetleg kiég a tanítónő, de még nyugdíjba sem mehet? Mi ilyenkor a teendő? Ezzel ki foglalkozik? Az ostor pedig mindenkin, szülön, pedagóguson, a legnagyobbat mégis a gyerekeken csattan. Így lesznek mindinkább fegyelmezetlenek, nevetlenek, majd csirkefogók, lókötők, csalók, rablók, bűnözők, gyilkosok...

Valahol, valamit nagyon, de nagyon elrontottunk.

2015. október

Sorscsapás

A minap üldögéltem a parkban, hogy még egy kicsit gyönyörködjek az aranszínbe öltözött juharfákban és a levélhullásban. Mélyen beszívtam a száraz avar bűvös illatát, amikor egy házaspár telepedett a szemben lévő padra, Rosszcsont kisfiával.

Csak azért írom nagy betűvel, mert akkor azt hittem, ez lehet a kisfiú neve, mivel így szólították. Azután az anya a férjéhez fordulva a következőket mondta:

– Te maradj itt, ezzel a Sorscsapással a parkban, hadd futkározzon, míg én elintézem...

Megdöbbsentem, majd tovább hallgatóztam. Az anya elindult, majd vissza intett kisfiának.

– Szia Gézengúz, fogadj szót apának!

Az apa kinyitotta aktatáskáját, az iratait rakosgatta, majd mélyen belemerült. A gyerek futkározott az apja körül, majd mindig távolabbra merészkedett. Aztán felkapaszkodott a szökőkút peremére. Elég magas volt hozzá képest, de addig erőlködött, míg sikerült neki, igaz azonnal át is esett a túloldalára, szerencsére víz már nem volt benne. Azután ott futkosott körbe-körbe a szökőkút tartályában. Néztem az apát, tudomást sem vett a fiáról, még csak eszébe sem jutott, hogy arra nézzen úgy el volt foglalva. Azon kezdtem gondolkodni, hogy ha a gyerek ráunna a futkosásra, s újra felkapaszkodna a peremre, hiába széles az, márványból van és domború, tehát lecsúszik róla, és

kifelé már nagyobbbat esik, mint amikor befelé esett, tehát összeverheti magát. Gondban voltam mit tegyek, szóljak az apának, vagy magam menjek a gyerek segítségére.

Ez utóbbit azonnal elvettem, mert eszembe jutott, mikor egy fiatal anyuka leordított egy idős nénit a játszótéren, hogy ő csak ne segítsen a kisfiának, mert nem hajlandó megtűrni ilyen cukros néniket a gyereke közelében... A néni nem csak a saját unokájára vigyázott, hanem az önfeledten trécselő fiatal anyukák gyerekeire is ügyelt, nehogy valaki leessen a mászókárról, vagy a hintáról. Akkor nagyon felháborodtam azon, hogyan engedhet meg magának ilyesmit egy alig húsz éves fiatal nő, egy közel hetven éves nénivel szemben, egyáltalán, honnan veszi magának a bátorságot.

Azóta már kezdem „megszokni”, hogy a mai fiatal anyukák igen nagy önbizalommal rendelkeznek, pedig egyikről-másikról azt is kétségbe vonnám, hogy megtanult írni, olvasni, de valószínűleg a Való világon felnőtt generáció, igen gazdag tapasztalattal bír.

Van egy harmadik lehetőség is, biztattam magam. Most felállok és elsétálok innen, magam mögött hagyva mindent... Nem, ezt nem tehetem, a gyerek érdekében nem tehetem. Szóltam az apának.

– Törődjön a maga dolgával! – volt a válasz, és fel sem nézett a papírjaiból. No akkor már tényleg tovább akartam állni, de hirtelen gyereksírás ütötte meg a fülem s szinte megbénított.

– Apa, apa! – kiabált segítségért a vékony gyerekhang. Végre megmozdult az apa. Mire odaért, a

járókelők már felszedték a gyereket. Félve néztem arra, a homloka vérzett. Istenem, fejre esett szegényke! Aztán láttam, hogy a két tenyere is vérzett, le volt horzsolódva az egész, azzal sikerült fékeznie magát, hogy ne verje szét a fejét. Az apa a padra tette a kétségbeesett, síró gyereket.

– Csak elfordítom a fejem és máris balhézol, te Anyaszomorító! Most mi az istennyilát csináljak veled? Mit fog szólni anyád, mi? Te Akasztófára való, Bitang, Csirkefogó!

Megérkezett az anya, futott, amikor meghallotta a kisfiú sírását.

– Mi történt? Mit csináltál kis Gazfickó?

– Csak egy kis esés, katonadolog! Csak egy pillanatra veszem le róla a szemem, máris megvan a baj... kész Sorscsapás ez a Mihaszna kölyök... –

Még mindig nem volt erő a lábaimban, mikor végre fel tudtam állni, és elindultam. Még hallottam, hogy az apa oda súgja az anyának:

– No, csakhogy elmegy a Vészmadár!

A gyerek neve nem derült ki számomra ez a röpké fél óra alatt, viszont eszembe jutott egy régi történet fiam kicsi korából. Éppen két éves lehetett, mint az iménti kisfiú. Annak idején volt egy fürdőszoba mérlegünk, időnként ráállítottuk a gyereket, hogy lássuk hány kiló.

A férjem a fürdőszobában ügyködött valamit, amikor feldöntötte a mérleget, majd ráejtette a kalapácsot. Ott bámészkodott a gyerek és ijedten futott hozzám, húzott a konyhából kifelé.

– Mama gyere, mert apa összetöri a hánykilót!

Így hallotta, azt hitte így hívják a mérleget.

Mit gondolhat az a fenti kisfiú magáról. Egyáltalán milyen névre hallgat? Vajon a valódi neve szóba kerül-e néha? Vagy egy szép napon ráébred arra, hogy ő egyszerűen Sorscsapás. Ha sokat mondják neki, előbb-utóbb azzá is válik.

2015. november

Mint Pinokkió...

Így ünnep előtt, előfordul velünk gyakran, hogy gondolatban elkalandozunk a múltban. Végig járjuk az elmúlt éveket, évtizedeket, vizslatva milyen volt a karácsonyunk. Aztán valahol kiköt a gondolat, követjük az időben és rájövünk, hogy semmi sem múlik el nyomtalanul.

Ezúttal kisfiam első karácsonya jutott eszembe. Éppen tíz hónapos volt. Megbeszéltük, hogy ajándékot nem kap, de a karácsonyfát már biztosan megcsodálja.

Azután úgy gondoltam, varrok neki mégis egy nagyon egyszerű rongybabát, aminek csak törzse van, feje, keze, lába, amit már az ilyen kicsi gyerek is

megérthet. Közben titokzatos neszek hallatszottak fel a garázsból. Fűrészelés, gyalulás, faragás. Biztos voltam benne, hogy férjem is készül valamivel.

Traktort csinált fából, még hozzá olyan jópofa traktort, mintha csak az üzletből jött volna ki. Akkor még nem igen érdekelte a gyereket, de később hosszú időn át a kedvencei közé tartozott. Sokat játszott vele, s szinte elnyűhetetlen volt.

Az én rongybabám viszont, nagyon satnyára sikeredett. Szemet és száját cérnából varrtam az arcra, hanem az orra, hát az igen hosszúra sikeredett.

– Olyan, mint Pinokkió. Sokat hazudott és megnőtt az orra! – ugratott a férjem. Már bántam, hogy egyáltalán csináltam arcot neki. Hiszen, az ilyen kicsi gyerekek elég arc nélküli babát a kezébe adni. Sajnos, már nem volt idő újra kezdeni, így hát Pinokkió nagyra nőtt orral üldögélt a karácsonyfa alatt.

Kisfiam így is azonnal a szívébe zárta. Nem is kellett neki más, csak Pinokkió, mert ugye a név az ráragadt. Azzal aludt, azt hurcolta mindenhová magával, azt a csúf rongybabát. Már nagyobbacska volt, amikor a nagymamához mentünk falura, viszont Pinokkió otthon maradt, véletlenül. Gondban voltam, hogyan fog aludni nélküle. Aztán döbbenet hallgattam, amikor édesanyám azt mondta a kicsi unokájának:

– Tűzbe kell már dobni azt a Pinokkiót, úgysis olyan csúf. – Kisfiam azonban kiállt érte.

– Nem is igaz, hogy csúf, de ha csúf is, én akkor is szeretem Pinokkiót!

Este elalváskor nagyon gondban volt, de megértette, hogy nélküle kell aludnia és nem hisztizett.

Másnap alig várta, hogy hazaérjünk és viszontláthassa Pinokkiót.

Aztán egy napon a férjem szavain döbbsentem meg.

– Jól mondta bölcs nagyanyád, hogy tűzbe kellene már dobnod Pinokkiót. Olyan csúf szegény!

A gyerek akkor is megvédte kedvenc játékát. Hiába ígértek neki bármi szépet, neki csak Pinokkió kellett.

Kisfiam három éves volt, amikor az ő szavain döbbsentem meg. Éppen fürödni készültünk. Tél volt, a kandallóban duruzsolt a tűz, s ilyenkor ott fürösztöttem a kis kádban a kandalló előtt.

Mi lenne, ha tűzbe dobánk Pinokkiót, kérdezte tőlem. Elégne, és nem lenne többé, válaszoltam. Az mit jelent, hogy nem lesz többé? Kérdezte, és nagyon értelmesen nézett rám. Azt, hogy elég a lángok között, s ilyen hamu marad csak belőle, mint a fából, és megmutattam neki a hamut a tartályban. Bedobjuk? - kérdezte kíváncsian. Mondtam neki, hogy én nem tehetem, mert az övé, csak ő dobhatja be, de tudnia kell, hogy akkor nem alszik többé vele Pinokkió, és hiába is keresné, mert többé nem lesz sehol, elég, és hamu lesz belőle.

Nagy gondban volt. Aznap este, mintha szorosabban ölelte volna magához Pinokkiót.

Másnap fürdés előtt kijelentette, eldöntötte, tűzbe dobja a babát. A döntést tett követte. Végignéztük, amint Pinokkió a lángok martaléka lesz.

Amikor a jó éjt puszi után lefeküdt, a szokásos mozdulattal nyúlt Pinokkió után, de félúton megállt a keze, a fal felé fordult kicsit elgondolkozva...

Erősebb volt nálam, mert én napokig, miután lefektettem, kirohantam az udvarra, hogy kisírfam magam, miközben ő bátran viselte tettének következményeit. Nem említette többé Pinokkiót, de láttam, éreztem, ott van a gondolataiban.

Évek múltak, talán két év, amikor meghalt egy kolléganőm, fiatalon, súlyos betegségben. Kisfiam ott játszott a nappaliban, elmélyülten az építőkockáival, amikor a férjemnek újságoltam kolléganőm halálhírét, ami igazán megrendített mindkettőnket. A gyerek látszatra minden idegszálával az építőkockáira összpontosított, de a figyelme közben sokkal tágabb kereteket ölelt fel. Mindent hallott. Odajött hozzám és megkérdezte, mit jelent az, hogy meghalt? Mondtam azt, hogy nincs többé, nem él, eltemetik és ha eljössz velem a munkahelyemre, nem láthatod többé Kati nénit, mert ő nincs többé, majd valaki más fog dolgozni ott az ő helyén.

Mélyen elgondolkodott, aztán megkérdezte:

– Úgy, mint Pinokkió? – alig jutottam szóhoz a megilletődéstől.

– Igen, úgy mint Pinokkió! – aztán megkérdeztem – emlékszel még rá? – bólogatott és gyűltek szemében a könnyek, de nem csak neki... Akkor átöleltük egymást és elsirattuk Pinokkiót.

Évekkel később hallottam, amint a húgának mesélte, hogy amikor kicsi volt, neki is volt egy babája... aztán meghalt. Pinokkiónak hívták és szebb volt, mint a hugi Lili-babája.

– Nem is igaz, – cáfolta a hugi – mert Lilinél csak Juliska-baba szebb, de én akkor is a Lilit szeretem jobban...

2015. december

Járatlan út...

Itt ülök, egy belvárosi utca padján, két tömött szatyorral, és dohogok magamban. Miért kell nekem mindenbe beleütni az orrom?

Persze, mert megkértek rá, azért.

Igazán mérlegelhettem volna, van-e hozzá időm, energiám...

Van, hogyne lenne... no, valljuk be őszintén, nem tudok nemet mondani.

Időnként besegítek egy helyi alapítvány munkájába. Olykor összejövünk néhányan, kartonra apró állatkákat rajzolunk, azután kivágjuk, dobozokba rakjuk és azzal mennek a lányok, fiúk délutánonként beteg gyerekekhez a kórházba. Ott aztán előkerülnek az ollók, ragasztók, színes ceruzák, mozgó szemek, és születnek sorra az aranyos kis állatfigurák, meg csipeszállatkák, s végül amikor a mozgó szemek is a helyükre kerülnek, akkor már boldogan játszanak a

nebulók, a maguk készítette pingvinekkel, békákkal, egyéb állatkákkal, s egy időre elfeledkeznek még a betegségükről is. Boldogan mosolyogva szorongatják legújabb kedvencüket, s kitart másnap délutánig, amikor jön egy újabb csapat bábokkal, zenével vagy mesével szórakoztatni őket. Igazán lelkes ifjúság és roppantul örülök, hogy ilyen fiataljaink (is) vannak.

Még a kezdet kezdetén történt, hogy megkérdezték, esetleg tudnék-e varrónőket leakasztani a fogasról, akik varrnának nekik egyenköpenyeket. Véletlenül éppen volt két kedves varrónő ismerősöm, akik vállalkoztak is a feladatra. Magam terveztem meg a köténykéket, a kikötésük annyi volt csupán, hogy jó nagy zsebek legyenek rajta, mert arra szükségük lesz.

Nos, akkor meg is vásároltam az anyagot a hozzávaló cérnával, gombokkal együtt, vittem a varrodába, aztán futottam értük.

Most újfent szóltak, hogy van némi pénzecskéjük, szükségük lenne kötényekre, vállalom-e?

Természetesen vállaltam. Hát ki más, ha nem én? Hiszen én tapostam ki az utat. Ők azt sem tudnák merre induljanak...

Aztán teljesen feltúrtam a lakást, amíg a varrónők névjegykártyája után kutattam, mondanom sem kell, eredménytelenül. Talán két éve varrattam utoljára, persze, hogy lába kélt. Szerettem volna megkérdezni őket, hogy tudják-e vállalni, hogyan állnak jelenleg a munkával. Hát ez nem jött össze. No, majd arrafelé megyek, és beugrom, gondoltam.

Aztán megspóroltam ezt az utat, hiszen a busz éppen ott állt meg a bolt előtt. Bevásároltam, s a két degeszre tömött szatyorral indultam a belvárosi kis utca irányába. Amikor befordultam a sarkon, mindjárt gyanús volt a dolog... Ahogy közelebb értem, már láttam, hogy nincs nyitva, ugyanis nincs minek nyitva lennie. Az üzlet ajtaja be van falazva, illetve, ablak van a helyén. Nincs ott semmi, mintha sosem lett volna...

Most itt ülök a téren, két kövér szatyorral, tanácstalanul. Bosszankodom, hiszen tudhattam volna... Mással sem találkozni lépten-nyomon, mint egykor jól menő, mára már lehúzott rolójú üzletekkel. Semmi nincs már a helyén, semmit sem lehet megtalálni. A régi megszokott üzletek gazdát cseréltek, majd újra lakat került rájuk. Nincs ebben a városban már a világon semmi.

Pedig mekkora vállalkozó kedv volt az emberekben, napról napra újabb üzletek, irodák nyíltak, ami az utóbbi öt évben mind sorra lakat alá került. Az a mozgalmas nagy élet úgy tűnt el a városból, mintha sosem lett volna. Mintha szellemváros lenne. Úgy érzem magam, mint egy időutazó, aki vissza pottyant a középkorba. Hová lettek a varrónőim? Hová lettek az emberek? Mindenütt csak lelakatolt, kiadó üzlethelyiségek, irodák láthatók, amik már csupán nyűgnek vannak a tulajdonos nyakán, mert csak kiadása van a nem létező bevételből, mert azóta az ingatlanok adókötelesek, csak éppen semmi hasznukat nem venni.

Még eleresztek egy mély sóhajtást, majd elindulok két degeszre tömött szatyrommal a buszállomás felé. Fogalmam sincs, merre induljak... mindenfelé járatlan út...

2016. január

Az én üdülésem (görbetükörben)

Nem azért mondom, hogy büszkélkedjek vele, de üdülni voltam. Mondhatom, jól éreztem magam, és remekül szórakoztam. Talán el sem árulom hol, még irigykedhetne rám valaki. Azt talán mégsem, de azt se higgye rólam senki, hogy mazochista vagyok.

Hát akkor vágjunk bele. Én szóltam...

Kezdetnek jó...

Amikor megérkeztem, régi ismerősként üdvözöltek. Az egyiknek hiányoztam.

– Régen járt már nálunk – így üdvözölt. A másik azt mondta:

– Jaj, maga az, akinek olyan gyönyörű lánya van, és a neve, a neve... most nem jut eszembe, de az is nagyon szép...

Milyen kedvesek, hogy így emlékeznek rám.

Azután bevezettek egy szobába. Mondták volna, hogy válasszak ágyat, de már csak egyetlen üres ágy volt, így nem tehették. Csomagoljak ki nyugodtan, majd értem jönnek.

Jöttek is hamarosan. Először is megmérték. Testmagasság, testsúly. Nem mintha változott volna tavaly óta...

Azután felvették az anamnézist. Mikor születtem, hol és miért? Mikor lettem szobatiszta. Mikor ültem fel, mikor tanultam meg járni. Mikor tanultam meg írni, olvasni... (ez még hagyján). Anyám és apám születési ideje, helye, testmagassága, haja, szeme színe, milyen betegségben szenvedtek, ha igen mikor, élnek, elhaláloztak... sorjázta a kérdések.

Hát nem állítom, hogy mindenre tudtam a választ. Esküszöm, az ágyon nem volt akkora lepedő, mint amibe beírkálták ezeket az adatokat. Sőt, ha felviszik az ürbe és lelógatják bizonyára a földig érne. Azt még nem is mondtam, nem csak egy volt belőle.

Próbáltam finom utalást tenni rá, hogy hát hiszen ezt mind elvégezték már tavaly. Nem akarok ujjal mutogatni rá, de ott lehet a gépbe benne, nem lenne elég esetleg csak a változásokat?... Mert ugye a születési dátumom azóta sem változott...

– Oda is bekerülnek, nyugodjak meg – mondták, de előbb három ilyen lepedő formátumút kell kitölteniük...

Jó, hát ha gondolják, én meg sem szólok.

Azután volt még lázmérés, vérnyomásmérés, EKG. Minden adat felkerült a három lepedőre.

Már éppen azon kezdtem tűnődni, mi lenne, ha történetesen a mentő hozott volna be? Akkor is végig kellene csinálnom ezt a procedúrát? Már így is alig állok, ülök, pedig a saját lábamon jöttem be.

Még a gondolataimban is olvastak... mintha éppen azt hallottam volna, hogy már végeztünk is, mehetek vissza a helyemre, ebédeljek meg nyugodtan, azután majd jön egy orvos, aki meg fog vizsgálni.

Egészen elképedtem. Ezt a vendégszeretetet! Engem itt ebéddel várnak? Csecsemő koromban gondoskodtak így rólam utoljára.

Sorban állás...

No, a másnap, az kész kabaré volt. Mondtam is a szobatársaknak, ilyet még nem pipáltunk, hogy itt csak úgy, tiszta ingyen szórakoztatnak bennünket. Hát ilyen nincs sehol. Halálra röhögtük magunkat.

Már előző nap megkapta mindenki a maga üvegcséjét, poharát, dobozát. Igen, igen, nem beszélek félre, jól hallottátok. Csak éppen azzal nem számolt senki, hogy csak egy, mondom, egyetlenegy vécé van az osztályon. Igaz, csupán 25 – 30 főre. Nem olyan sok az, ugye? No meg hát a másikat nem lehet lehúzni. Hát ki tehet róla? Úgy meg nem lehet használni, érthető, nem?

Szóval, a reggel sorban állással kezdődött. Mindenki szorongatta a maga poharát, üvegcséjét, sőt,

azt a szögletes, több literes dobozt, amibe 24 órán át kellett a vizeletet gyűjteni.

Hát hihetetlen, hogy én minden jóból kimaradok. Csak nekem nem kellett sorba állnom. De tényleg, olyan szerencsétlen vagyok. Egész éjjel nem tudtam aludni, így hát elintéztem a dolgot még akkor, amikor mindenki az igazak álmát aludta. Mondom, semmihez nincs szerencsém...

Jöttek már a nővérek is. Vért venni, vérnyomást, testsúlyt mérni. No, amikor a mérlegre álltam, és a nővérke szemrebbenés nélkül beírta az előző napi 60 kilogramm után a 64-et, akkor már azt mondtam, álljunk meg egy pillanatra...

Azt mondja, ne foglalkozzak vele, ilyen az ő mérlegük.

Ó, már annyira megijedtem, hogy a kaja tette... gyorsan besoroztam, ha öt-hat napot maradok, az 20 – 24 kilót jelent, hááát a kutyám sem fog rám ismerni, ha nyolcvan kilósan megyek haza. Így viszont azonnal megnyugodhattam, nem a kaja a tettes.

A gyógytornászok is sorba álltak az ajtóknál. Ott vadásztak ránk. Alig várták már, hogy kiebrudalják a nővéreket és jól megtornáztassanak bennünket.

Közben a reggeli is megérkezett. Igaz, enni már nem volt idő, mert máris jött a vizit.

Csupán egy szál orvos... néha akadt mellé egy nővér is. Nem nagy szám. Gyorsan letudtuk ezt is, nem sok vizet zavart.

Már azt hittem, most fellélegezhetek! De nem. Volt program egész napra. Újra jöttek a nővérek, egy-egy flakával, s mindegyikünket bekötöttek infúzióra. Három óra mire lecsöpög.

Legalább addig békén hagynak.

Éva néni...

Nekem már mindjárt az elején gyanús volt a dolog. Valami furfangosság lehet ebben, a véletlen képtelen ilyesmit produkálni. Szóval, az a gyanúm, titokban, nekem vényre írják fel a 80 éves Éva néniket ágyoszomszédnak.

Nem mintha bármi kifogásom lenne ellenük. Jaj dehogy! Hiszen tavaly is megmentettem egy Éva néni életét. De tényleg.

Éva néni kérte a lányát, hogy hozzon neki ásványvizet. Hozott is a lánya délután, miért ne hozott volna. Hadd igyon az a szegény öregasszony. Ott állt a víz a kis szekrényke előtt, akárki láthatta.

Aztán este, pont leszálltam az ágyról és szembefordultam Éva nénivel, aki éppen az üveg kupakját csavarta le, és emelte szájához az üveget, amikor hirtelen kővé dermedve elkiáltottam magam:

– Ne! Éva néni ne!

A frászt hoztam szegény öregasszonyra. Majdnem kiesett az üveg a kezéből. De legalább megállítottam. Aztán, amikor ismét szóhoz jutottam mondtam neki, előbb olvassa el, mi van az üvegben, mert én még nem láttam ilyen kék vizet.

Éva néni elolvasta, mondta is mindjárt, hogy fagyálló folyadék. Hát, akkor is halálra röhögtük magunkat...

De most, ennek az Éva néninek senkije sincsen. Kicsi, törékeny öregasszony, alig negyven kiló, hát

még ha elveszük azt is, amivel a mérleg többet mutat... akkor már szinte nincs is... Pedig igyekezett rendesen.

Az történt ugyanis, rendszeresen minden este, hogy nyolckor már mindenki javában durmolt.

Megkérdeztem ugyan, hogy zavar-e valakit, ha nálam ég a lámpa, mert én még olvasnék, de senki sem válaszolt. Így hát olvastam tízig. Akkor lekapcsoltam a lámpát.

Éva néni akkorra éppen kialudta magát. Motoszkált, csörgött, zörgött, evett, ivott, aztán csoszogott ki a mosdóba. Meg persze, egész éjjel ivott és csoszogott. Egy órákor néztem az órát, akkor ment ki. Jó sok idő múlhatott el, és Éva néni sehol. Megnéztem újra az órát. Háromnegyed kettő.

Ennek a fele sem tréfa, lehet, hogy elesett? Előtte este szöszmötölt valamit, aztán egyensúlyát veszítve neki esett az én szekrénykémnek. Akkor is olvastam, csak arra figyeltem fel, hogy megindult a szekrény. Hát gyorsan meggátoltam a gurulásban, s így Éva néninek sikerült visszanyernie egyensúlyát, tehát nem esett el. De mi van, ha ott kinn?... Még a jajgatása sem hallatszana ide.

Felkeltem hát, megnéztem, nem esett-e baja. De nem volt semmi baj... Elaludt a végén.

Csak éppen az én alvásomból nem lett semmi, ezúttal sem.

Éva néni baját viszont orvosolták. Azután altatót kapott minden este. Attól fogva éjjel le sem hunyta a szemét. Bezzeg napközben annál többet aludt.

Egyéb furcsaságok...

A nővérek, azok aztán kitettek magukért. Egész nap lótottak-futottak, intéztek mindent, rohantak minden csengőszóra, megállásuk nem volt egyetlen perc sem. Reggel héttől, este hétig. No meg persze, az éjszakai ügyeletet is ők látták el. Ők vitték a hátukon az egész osztályt.

Miért is ne tették volna, elvégre azért kapják a fizetést. Dolgozzanak is meg érte. Azért a havi hetven-nyolcvanezerért meg is kell ám dolgozni. Semmit sem adnak ingyen.

(Legfeljebb a mi szórakozásunk volt ingyen biztosítva.)

A kajáról nem érdemes beszélni. Elvégre nem azért megy oda az ember, hogy egyen. Meg hát rendben is volt. Volt rizs zöldséggel. Volt benne hús is. Én nem láttam, mert nem volt rajtam a szemüvegem, de persze elhiszem, hogyne hinném. Az biztos, hogy nem csirkecomb volt, azt láttam volna. Fogyni vágyóknak is bátran merem ajánlani.

Aztán, tudjátok még mire jöttem rá? Semmi sem történik véletlenül. Mindennek meg van a maga miéértje.

Példa erre Eta. Mert ő elsőnek utazott haza. Érte jött a betegszállító autó. Azt is a nővérek intézték. Szóltak is neki este, hogy csomagoljon össze, mert reggel hatkor már itt lesz a szállító. Szegény Eta, meg is ijedt nagyon. Mi lesz az ő utolsó infúziójával. (A csudába is, mit törődsz te most azzal, mondtam magamban, örülj, hogy elhúzhatsz...)

Egyébként a nővér is azt mondta neki. Ha jön, akkor elmarad az infúzió. Mit számít, se nem árt, se nem használ...

Ugye sejtitek már, hogy nem jött hatkor. Hétkor sem. Meg nyolckor sem. Szegény Eta, már mind a tíz körmét lerágta idegességében. Reggelizni sem tudott. Ebédet meg már nem kapott. Pedig ott volt még, de most már tudom miért.

Reggeli után bekötötték az infúziókat. (Nem az Etának. Neki nem, mert minden percben jöhet a szállító). Ebédidőre éppen lecsöpög. Volt ott egy fiatal, a harmincas éveiben járó asszonyka. Sehol sem találták a vénáját, pedig szinte célba lőtték, de nem jött össze. Azt mondták neki, fél óra alatt igyon meg két liter vizet, akkor szóljon, visszajönnék és bekötik. Én csak meresztettem a szemem, hogy tudta meginni, máig sem értem... persze a cél érdekében mindent... jöttek is hamar, és sikerrel jártak.

Hanem öt perc múlva már nagyon vinnyogott szegény. Mert nagyon kellett neki. Csöngetett a nővéreknek. Futottak is íziben. Még meg is jegyeztem ahogy ott mentek kifelé: *Te sem hitted volna, hogy pórázon fognak itt vezetni!* Szegényke, úgy röhögött, hogy majd összepisilte magát.

Aztán csak nem jött a lány. Nekem úgy rémlett, mintha láttam volna azt a nővérkét elsuhanni az ajtó előtt. Fél óra múltával már biztos voltam benne, hogy ott felejtették szegénykét.

Akkor szóltam Etának. Nem hozná vissza azt a lányt?...

Utána jött is a szállító nyomban. Csak erre várt. Akkor értettem meg, miért kellett Etának délig ott

maradnia. Azért nagy gondban lehet a Mindenható, amikor ilyen nagy horderejű döntéseket kell meghoznia. Eta infúzióját áldozta fel azért, hogy abból a lányból ne folyjon ki direktbe mind, hiszen olyan fiatalka még. Ha Eta nem lett volna ott, akkor tán még most is a klotyón ülne az a szegény lány.

Ha hiszitek, ha nem, az orvosomat nem is láttam egész héten. Az utolsó napon megkérdeztem a rezidentst, aki a vizitre jött éppen, hogy milyenek a leleteim? Nem azért adtam én a vérem, meg pisiltem tele nekik minden edényt éjszakákon át, hogy még csak ne is tudjam az eredményeimet.

Készséges volt nagyon. Fülíg szaladt a szája, úgy mondta, minden szuper, minden nagyon jó.

Rögtön megnyugodtam. Mondtam is neki, az infúzió után lelépek, lesz szíves postán utánam küldeni a zárójelentést.

Még csöpögött az infúzió, amikor a férjem jelezte, hogy megérkezett. A lányom meg sült csirkével várt otthon. Összefutott a nyál a számban...

Szóval, így üdülök én az utóbbi időben. Beugrom időnként néhány infúzióra a helyi kórházba. Garantáltan remek szórakozás. Aki kedvet kapott hozzá, kövesse a példámat.

2016. március

Emléktöredékek édesapám igaz meséiből

Bevezető...

Elmúltam már húsz éves, amikor megfejtettem az okát, hogy miért nem tudom végigolvasni Tolsztoj, Dosztojevszkij vagy Solohov egyetlen könyvét sem. Miért kerülöm messzire a hangversenytermeket, ha Prokofjev, Sosztakovics vagy Csajkovszkij műve is szerepel a repertoáron. Vagy miért nem tudok szembenézni Oroszországgal még a térképen sem... Hosszan kerestem rá a választ, mire végre rátaláltam.

Édesapám alig volt húsz éves, amikor elveszítette az édesapját, még abban az évben bevonult katonának. Baján katonáskodott, de megjárta a Szegedi Csillagbörtönt is. Kért ugyan eltávozási engedélyt a nővére esküvőjére, de nem kapott, így hát elszökött. Ott volt a nővére esküvőjén, de az azt követő éjszakát már a Szegedi Csillagbörtönben töltötte. Akkor még nem is hitte, hogy ennél sokkal rosszabb napok várnak még rá.

Kétezer kiskatona szállt egyszerre vonatra, s vitték őket az orosz frontra. Köztük volt ő is, az apám. Két év után jöttek vissza, csupán száz-huszonhatan. Szerencsére az apám is köztük volt.

Mire felépült sebesüléséből, akkorra ismét visszacsatolták Vajdaságot Jugoszláviához, és ott is megkapta a behívót. Három évet szolgált ott is, de már nem volt a harcmezőn. Borbélymester lévén, ő borotválta a katonatiszteket, s nagyon kíméletesen bántak vele.

Az ötvenes évek vége felé még igen élénken éltek benne, az emlékek. Hosszú téli estéken, olykor fel-fel izzottak a csökönyös, még parázsló emlékek, és olyankor mesélt, mesélt... Még kisgyermek voltam. Figyelmesen hallgattam, mi mindenben ment apa keresztül, amikor én még nem is éltem.

Birkapörkölt...

Hátravonulás volt, nyomunkban az oroszok. Éhesek voltunk, fáradtak, rongyosak. Napok óta a pálinka volt az ételünk, italunk és gyógyszerünk egyaránt. Semmi más. Tudtuk, hogy ha beérnek bennünket az oroszok, azt csinálnak velünk, amit akarnak. Nekünk se lőszerünk, sem erőnk nem volt már a küzdelemhez. A legtöbbször azt sem tudtuk, hol vagyunk, de akkor kivételesen tudtuk. Szevasztopol határában jártunk. Valószínűleg az oroszok letanyáztak a városban. Nyilván ők is elfáradtak, így jutott nekünk is egy lélegzetvételyi idő. Idő munkára.

Lövészárkokat ástunk, telehordtuk szalmával, és ott éjszakáztunk. A szalma volt a párnánk is, meg a takarónk is. Akkor is, mint mindig, hidegek voltak az orosz éjszakák.

Másnap lefedtük az árkokat, kialakítottuk a megfigyelő helyeket, a lőréseket. Ígéretet kaptunk, hogy hoznak nekünk lőszert, élelmet és talán segítséget is. Vártunk. Napokig nem történt semmi. Akkor néhány ember elindult a környező tanyákra élelmet szerezni. Egy birkával tértek vissza.

Egy csapat levágta az állatot, egy másik tűzhelyet épített, tüzelőt gyűjtött, a harmadik viszont újabb portyára indult, hogy némi zsírt, sót, paprikát és hagymát szerezzen. Amikor minden megvolt, gyorsan rotyogni kezdett a paprikás. Az illatától csak úgy csorgott a nyálunk. Rettenetesen éhesek voltunk. Meggyőztük egymást, hogy nem kell annak puhára főnie, lássunk neki az evésnek.

Akkor jelezték az örök, hogy orosz tankok és teherautók tartanak errefelé.

Villámként hasított a levegőbe a parancsnok vezényszava:

– Mindenki a teherautókra! Azonnal indulunk!

Mentettük a puszta életünket. Semmink sem volt már, azt is otthagytuk. Két társunk nem akart jönni, amíg nem esznek a birkapaprikásból. Őket lefogtuk, erőszakkal felraktuk a teherautókra. Ott is le kellett őket fogni, mert tovább őrjöngtek. Nekem folyt a könnyem. Nem is tudtam, hogy a pörkölt, vagy az örület határán lévő társaim miatt. Ahogy távolodtunk, csorgó nyállal néztük a még rotyogó paprikás párolgó gőzét.

Az oroszoknak jobb autóik voltak, beértek, sőt leelőztek bennünket. Nem bántottak senkit, csak bégettek és röhögtek amikor elhaladtak mellettünk. Nem is értettük, miért nem ölnek halomra bennünket.

Amikor elhaladtak mellettünk, megálltunk. Két őrjöngő társunk gyalog indult vissza, az elhagyott pörköltözhöz. A parancsnok egy ideig tétovázott, aztán utánuk küldte az egyik autót néhány emberrel:

– Kötözzétek meg őket, és hozzátok vissza!
Remélem eljutunk hamarosan a tábori kórházig.

... lőj le!...

Ütközet volt. Az oroszok többszörös túlerőben a többszörösen vert magyar sereggel szemben. Kíméletlen volt az orosz tél, méteres hóval, negyven fokos hideggel. Az oroszok legalább a kemény tél ellen fel voltak vértézve, de nekünk, az a kevés ruha, ami rajtuk volt, az is leszakadt már.

Vészesen süvöltött végig az ezreden a parancs:
Hátravonulás!

Volt néhány ütött, kopott tankunk, néhány gebe lovunk, azok húzták a szánt, amire felraktuk a sebesülteket. Aki ép volt, az meg kutyaagolhatott a tankok, szánok nyomában. Az oroszok még lőttek bennünket hátra, de mivel mi nem lőttünk vissza, abbahagyták. Az utolsó golyó még talált. Valaki felüvöltött hátul. Aztán a felcserért kiáltottak.

Szétnéztem magam körül. Sehol sem láttam Lacit és Bandit. Ők voltak a legjobb barátaim. Megálltam, aztán elindultam hátra, ahonnan a jajgatás hallatszott.

Akkor megláttam Bandit, az árokban feküdt, körülötte piros volt a hó. Rohantam felé, miközben kiabáltam:

– Bandi! Ne merd megtenni!... Hallod?...

A felcser lemondóan legyintett. Terelték előre egyre a zilált sereget. Bandi ordított. Amikor lehajoltam hozzá megragadta a kezemet.

– Endrém, lőj le!

– Nem, ilyent ne kérj tőlem. Nem hagylok itt.

– Hagyj engem. Eredj! Lőj le, és eredj! – felálltam, felemeltem a puskát, céloztam... Nem bírtam, nem bírtam megtenni... Valaki kivette a kezemből a puskát, jöttek sokan, lökdöstek előre. Ordítottam, most már én ordítottam... Bandi már csendben volt...

Inkább a halál...

Amikor összeestem a hóban, feldobtak egy szánra. Esélyem sem volt a túlélésre. Tudtam, meg fogok halni. Negyven fokos hidegben takaró, minden nélkül a szánon fekve, nem fogom túlélni. Hamarosan elveszítettem az eszméletem.

Amikor feleszméltem, pálinkát csöpögtettek belém. Többen feküdtünk a szánon, de volt már takaró is rajtunk. Felemeltem a kezemet, néztem... Megvolt mind a kettő. A lábaimat nem éreztem. Fura érzés volt, mintha nem lettek volna lábaim. Ismét elveszítettem az eszméletemet.

Amikor újra magamhoz tértem, már ágyon feküdtem a tábori kórházban. Egy nővér meleg teával itatott. Jólesett.

Azután jött egy idős orvos. Érdeklődött, hogy érzem magam, pedig ő jobban tudta nálam.

Azt mondta, akik ide hoztak, azoktól tudja, hogy keresztülment a jobb lábamon egy tank. Aztán útközben meg is fagyott. Le kell vágni a jobb lábamat.

Ordítottam, nem, nem hagyom, nem engedem! Azt mondta, akkor meghalok, mert már fekete egészen térdig, nincs más megoldás.

Nem egyeztem bele. Inkább a halál... Azt mondta, mindent megtesznek, hogy megmentsek az életemet.

Úgy is volt. Hálás lehetek annak az embernek, akinek még a nevét sem tudom. Míg élek hálával és köszönettel tartozom neki, mert megmentette a lábamat, s így az életemet is.

Két hónapig feküdtem ott, akkor már bottal jártam. Közben megtudtam, hogy Ukrajnában vagyok és nincs messze a határ, de nem tudnak hazavinni, mert körbe vagyunk kerítve orosz katonákkal. Még vártam kicsit, hogy el tudjam hagyni a botot, és megerősödjek, mert 37 kilósan kerültem kórházba.

Aztán egy éjszaka megszöktem. Haza akartam jönni. Készültem a szökésre, gyűjtöttem ennivalót, konzerveket, meg minden más tartós élelmiszert félretettem, elrejtettem. Azt tudtam, merre van a határ, de hogy milyen messze, azt nem.

Kíméletlenül hideg volt az éjszaka. Gyalogoltam egész éjjel, másnap egész nap, katonaruhában, fegyvertelenül. Második éjszaka már iszonyúan elfáradtam, sötét volt és fogalmam sem volt, hol vagyok. Feltűnt a távolban egy tanya kivilágított ablaka. Reménykedtem benne, hogy ott meghúzhatom magam valahol. Mikor elértem, akkor

láttam, hogy milyen nagy az épület, sok ablaka van, mind kivilágítva. Nem volt már bennem félelemérzet. Egyenesen az ajtó felé tartottam, és benyitottam. Zsúfolásig tele volt orosz katonákkal. Meleg volt benn és vágni lehetett a füstöt.

Nagyon vágytam a melegre, meg cigarettám sem volt már. Végül mégis győzött a józan ész. Behúztam az ajtót, senki nem vett észre. Akkor megláttam az udvaron egy kis melléképületet. Tyúkól lehetett, de üres volt. Nem bírtam tovább menni, meg kellett pihennem. Bebújtam a tyúkólba, leültem a földre, neki dőltem a falnak, és már aludtam is. Másnap, amikor felébredtem, már nem volt ott senki. Az, hogy én nem fagytam meg azon az éjszakán, az a csodával volt határos.

Továbbmentem. Már késő délután volt, amikor valami település látszott körvonalazódni. Mindjárt a falu szélén egy fekete fejkendős néni jött szembe velem. Gondoltam megkérdezem, hol vagyok.

– Te honnan jössz, fiam, odaátról? – szólalt meg ő elsőnek. A magyar szó hallatán sírva fakadtam.

– Hol vagyok? Milyen országban?

– Ez itt Magyarország!

Lehasaltam, úgy csókoltam a földet...

Epilógus...

Mesélés közben, el-elcsuklott apa hangja mindig, a végén már a könnye is ömlött.

Persze, hogy én is sírtam. Mit sírtam, zokogtam... A Birkapörkölt epizód után oda ráncigáltam apát a kemence mellé, édesanyámat megkértem, szeljen kenyeret, szalonnát, kolbászt. Azt tányérra raktam és odavittem édesapámnak.

– Fáztál és éheztél eleget, most melegedj és egyél!
– zokogtam.

Valószínűleg ez a három epizód hatott rám a leginkább édesapám meséiből, mert ezek megmaradtak az emlékezetemben. Bár vannak még töredékek, de a történet nem rakható össze belőlük.

Ahogy nőttem, már kezdtem gyanakodni, hogy édesanyám megtilthatta apámnak, hogy meséljen előttem a háborús élményeiről, mert mindig nagyon sírtam és vigasztalhatatlan voltam. Ez konkrétan, Bandi barátjának eleste után történhetett. Onnantól megszűntek a mesék s akkor nem is hiányoztak.

Bár már belém égett a háború iránti gyűlölet, és úgy rögzült bennem az orosz föld, az orosz nép, hogy ők bántották az apámat. Gyűlöltem őket. Emiatt taszítottam magamtól mindent, ami orosz. Később már megvilágosodtam, hogy nem csak az oroszok hibáztathatók mindezért, hanem azok, akik oda küldték a kétezer magyar katonát szinte fegyvertelenül, felkészületlenül és minden ellátás nélkül. Csak a cigaretta és a pálinka volt biztosítva számukra, hogy elkábítva általa, merjenek vakon harcba szállni, egyáltalán nem számolva a következményekkel.

A következmények viszont nem maradtak el. A frontról hazatérő katonák alkoholistákká lettek.

Ezzel bizonyára édesanyám sem számolt, amikor feleségül ment apámhoz. Csak küzdött a nyomorral nap-mint nap, ami rájuk szakadt, ahogyan mindenki a viláégés után. Édesapám borbélyüzletének szomszédságában kocsmá volt. Ott itta el a keresetét minden nap. Anyám, két halva született csecsemő után kapott észbe, hogy tennie kell valamit.

Az ő ötlete volt, hogy költözzenek ki tanyára és dolgozzanak a földön. Talán ma már különösen hangzik, mert megoldható lenne egy válással, de anyám meg akarta menteni a házasságukat, családot akart.

Talált is egy tanyát hat hektár földdel, amit fele-fele alapon művelhettek. Édesapám belement, mert ő is családot szeretett volna. Egy kiló kenyérrel és almával költöztek oda, nincstelenül, a nulláról kezdve. Vállalták a kegyetlenül nehéz munkát és minden hátrányát a tanyasi életnek, s végül én ott születtem, és életben maradtam. Nem volt könnyű odáig az út, de édesapám lelkét gyógyította a természet, a kegyetlen nehéz munka, az állatok s végül a család.

Én már készen kaptam a jó apát, a szerető, gondoskodó, csak a családjáért élő fantasztikus apát. Mindezt édesanyámnak köszönhettem. Valahogy mindig ráéreztem mikor, mit kell tennie.

Néhányszor magam is láttam édesapámat részegen. Előfordult, hogy elveszítette a kontrollt, de az egyik kezemen meg tudnám számolni, hányszor.

Egyre máig emlékszem. Akkor már nagyobbacska

voltam, 12-13 éves lehettem. Osztálykirándulásra kellett volna pénz, de nem volt. Soha sem követelőztem, megértettem, a nincs-ből nem lehet költeni. Ám akkor édesapámnak támadt egy ötlete.

Tizennyolc malaca volt a kocának. Tartott tőle, hogy nem lesz olyan jó termés, hogy elláthassuk őket élelemmel, és mind fel tudjuk nevelni. Adjuk el a felét, hangzott apa döntése. El is vitte őket vásárra vasárnap a szomszédos faluba.

Estefelé jött csak haza. Láttam édesanyám rémült tekintetét, ahogy az utat kémleli mikor jön már. Aztán messziről észrevette ahogy vágta a hajtott, s ahogy közeledett, úgy vált egyre kétségbeesettebbé, s amikor begördült a szekér az udvarra, lógó saroglyával, a már félig lecsüngő ládával, amiben a malacok voltak, túlhajszott lovakkal, mindjárt megvilágosodott előtte mi történt.

Csak én nem értettem. Azután kiderült, hogy elkelték ugyan a malacok, csak éppen az áruk az ördögé lett.

No, akkor haragudtam apára. Haragudtam, mert anya sírt miatta, és persze, az osztálykirándulásra mégsem lett pénz.

Akkor látta édesanyám elérkezettnek az időt arra, hogy mindent elmondjon nekem. Arra kért, hogy én ne haragudjak rá. Azt mondta, neki haragudnia kell, hogy apa lássa, érezze mekkora hibát követett el, de nekem nem szabad haragudnom, mert ha mindketten eltaszítjuk magunktól, akkor nem lesz vége, az italban keres menedéket.

Most már tudom, mennyire igaza volt, és milyen helyesen járt el.

Értettem már édesanyám ijedt pillantásait is, mindig reszketett, félt attól, hogy bármikor újra kezdődhet minden, de többé nem láttam részegen az apámat. Ebből az esetből azt hiszem, ő maga is levonta a következtetést végérvényesen.

Ilyen megviselt idegzetű elődök, örökkön tépelődő, nyugtalan ivadéka vagyok. Akit szeretőn gondoskodó szülők és az ölelő természet nevelt, tanított, akinek testvérei a fák, virágok, búzamezők voltak, s akit a csillagos éjszaka és az illatos mezők öleltek és tették széppé, boldoggá a gyerekkort.

Néha akaratlanul is elgondolkodom azon, mennyi véletlennek az összjátéka kellett ahhoz, hogy végül abban a földi paradicsomban nőhettem fel, tanyán, a természet ölén, szerető, gondoskodó szülők mellett. Hálás vagyok nekik ezért, habár tudom, igen kemény árat fizettek érte.

Annak a gyerekkornak már nincs élő tanúja. Édesapám 26 évvel ezelőtt, túl korán ment el. Bár az alkoholizmusból sikeresen kigyógyult, de a dohányzásról nem tudott lemondani, annak az áldozata lett. Édesanyám húsz évvel később követte.

Határtalanul tiszteltem és szerettem a szüleimet. Úgy hiszem, meg is érdemelték.

Legyen békés, nyugodalmas álmuk.

Szüleim halálának évfordulóján.

2016. május

Kétszínű

Amikor kilépek a kapun, azonnal megcsapja orromat az illat, és én mindenről megfeledkezve máris irányt változtatok, és megyek az orrom után. Itt van a közelben egy jelentéktelen kis utcácska, amit ilyenkor nyárelőn minden évben meglátogatok, amióta itt lakunk, immár 25 éve. Pedig még a nevét sem tudom megjegyezni, nekem egyszerűen csak Hársfa utca.

Az utca egyik fele szinte sivár. Négyemeletes panelházak sorakoznak, még járda sincs azon az oldalon. Ellenben itt, a másik oldalon, igaz, keskeny a járda, de végig hatalmas hársfák szegélyezik, amik szinte roskadoznak a töménytelen virág alatt. Mélyen teleszívom a tüdőt ezzel a tüneményes illattal, de nem érem be vele, még hosszan sétálgatok, hogy a lelkem megteljen, beleivódjon ez a páratlan hársvirág illat, itt a fák alatt, ahol olyannyira töményen jelen van e pillanatban.

Aztán egy csupa-zöld kis térbe torkollik az utca, s fáradtan rogyok le a hatalmas koronájú, öreg hársfa alatti padra. Fejem felett susognak a lombok, az illat körülölel és egyszerre olyan ismerős lesz minden. Régi emlékek törnek fel bennem, a szél a hangokat is előhossa, s már hallani vélem az édes hangocskát:

– Csak még egy kört, mami!

Elmosolyodom. Itt tanult a kisebbik biciklizni, amikor apa leszerelte róla a pótkerekeket. Bosszankodott is rendesen, mert mindig fel akart borulni az idétlen kerékpár, hagynia kellett volna apának azokat a kerekeket, úgy sokkal jobb volt... nem tartott ám sokáig a duzzogás, mérgelődés, mert hamar belejött, s csak róttá, róttá a köröket, sosem volt elég, mindig kellett legalább még egy kör...

Igen, akkor is itt ültem a hársfa alatt, fél szemem mindig a kicsin volt, a másik meg kutatott a távolban, mert az idősebb már a haverokkal ment biciklitúrára, hol a Mecsekbe, hol a Malomvölgyi-tóhoz, s tele voltam aggodalommal, mert ha sokan vannak, elvonják egymás figyelmét, és elég a másodperc tört része... de nyugtatgattam magam, rendben lesz, minden rendben lesz.

Susognak, susognak a lombok a fejem felett. Feltekintek a fára, a levelek igencsak fürge táncot járnak. Megelevenedett a szél és forgatja, pörgeti a leveleket, megtáncoltatja alaposan, ki nem hagy egyet sem közülük.

Nézem a levelek táncát, gyönyörködök a forgásukban, s akkor tűnik fel, hogy ez a fa kétszínű. A levelek fonákja ugyanis fakó zöld, és ha felnéz rá az ember ezt látja, de most ahogy forognak, látom ám, hogy a színük haragoszöld és fényes. Ez a két szín váltogatja egymást, ahogy a szél táncoltatja a leveleket. Lehet ilyen éles határvonal levelek színe és fonákja között? Tűnődöm. Azután az jut eszembe, ha emberre mondjuk azt, hogy kétszínű, annak inkább

negatív értéke van, de a levelekkel kapcsolatosan ez határozottan pozitívan hat.

Miközben gyönyörködöm bennük, igencsak elcsodálkozom, hogy erre eddig még soha nem figyeltem fel. Hmm, talán a fa alatt sem üldögéltem még ennyit úgy, hogy ne mindig másra kellett volna figyelnem.

2016. június

Elveszett mesék

Már egészen apró gyermekként szerettem hajnalban kelni. Kiosontam a házból. Aztán a kertkapun elhúztam a reteszt, s máris futottam a ház sarkán lévő kis kerek szilvafához. Alacsony volt a törzse és egyenesen szerteágazó ágai már simára voltak koptatva. Ott üldögéltem, és meglestem az ébredő mezőt. Jobbra volt a lucernás, ami mindig elkápráztatott, mert gyönyörű zöld volt. Ha viszont le volt kaszálva, akkor a széna fűszeres illata bűvölt el. Balra volt a veteményes. Ilyenkor hajnalban ott dolgozott anya és apa. Kapálták a krumplit, zöldségeket, meg a dinnyést. Aztán mentek etetni az állatokat, észre sem vettek, azt hitték, még az igazak álmát aluszom.

Mély álomból ébredezett a mező, lomhán, lustán nyújtózkodott. Sóhajától szédülten bólogattak a füvek, gyomok, s a már zsendülő búzakalászhok. Amikor az éj utolsó árnyalakja is elfeküdt a tájon, hirtelen zsongás támadt. Pacsirtaszó hangzott az égi karzatról, gerlék turbékoltak a szomszédos akácfa tetején, méhek, legyek és ezernyi más bogár dongása töltötte be a teret.

A hajnal végig bandukolt a mezőn, ügyesen gyöngyöt fűzött minden fellelhető pókhálóra, a maradékot meg szétszórta, jusson belőle fűnek, fának, virágnak.

Néztem csak a kanyargó, tekergő gyalogutat, ami elfeküdt a mezőn, hogy puha hátán járjon, akinek kedve van. Követtem tekintetemmel a számomra ismeretlen kis falu irányába, s egy megfáradt szellő mellém ejtette a távoli harang halk kondulásait.

Aztán egyszer, amikor már jól ismertem a természetet, amikor már kevésnek bizonyultak apa csodálatos meséi, amikor már az öreg kalendáriumot kiolvastam az első betűtől az utolsóig, de hajtott tovább a tudásszomj, elindultam azon az ismeretlenül is ismerős végtelenbe futó ösvényen.

A csillogó harmatgyöngyöket meztelen lábamra sírták a mezei járda fölé hajoló, ébredező füvek. Tekergett, kanyargott a gyalogút, és én öntudatlan léptekkel mind közelebb kerültem, ahhoz a tudáshoz, amire annyira vágytam. Az iskola kapuja tárt karokkal fogadott.

Sok-sok hajnalon jártam végig azt az utat. Láttam a Napot tűzpiros arccal kúszni felfelé, majd megült a kis tanyák tetején egy-egy pillanatra, aztán láthatatlan létráján mászott tovább egyre magasabbra.

Láttam a rügyező útszéli fákat örömmámorban fürödni, a zsenge tavaszi vetés kurjongatását is hallottam. Azonban, láttam ugyanazokat a fákat könnyeket hullajtani, majd ködkabátba bújva vacogni.

Láttam a szelet, amint ördögszekeret hajt a mezőn, a bús sötét fellegeket, amelyek alig várták, hogy megszabaduljanak terhüktől. Hallottam az ég haragját, láttam, amint villámokat szórt a világra.

Aztán láttam apró, bodor bárányfelhőket kergetőzni az égen, szellő simogatta az arcomat, tarka pillangók röpködtek a fejem felett, amíg csokorba gyűjtöttem a mező virágait, aztán az útszéli kereszt előtt Jézus lábaihoz tettem, elmondtam egy imát, s vidáman tovább mentem, s szívtam magamba ezt a csodálatos látvány-szimfóniát.

Hosszú éveken át tartott ez az utazás, egyszer pacsirták dala kísért, máskor varjak károsgálása. Egyszer mosolyogva szórt rám sugarait a Nap, máskor az ég a könnyeiben füröszött, de nem szegte kedvem semmi.

Aztán otthon újra a tenyerembe simult a kis szilvafa simára koptatott ága, kényelembe helyeztem magam ágai között és folytattam a meseolvasást, ami később már regénnyé nőtte ki magát, majd egyre vaskosabb regényekkel másztam fel a fára, no meg a tankönyveimmal, ott fogott a fejem a legjobban. Onnan

kémleltem a távolban kéklő hegyeket és oda vágytam, hogy megismerjem őket.

Sor került rá, egy osztálykirándulás alkalmával. Akkor láttam először hegyet, erdőt. Elbűvölt. Akkor láttam először nagyvárost, Újvidéket. Szerelem volt első látásra. Már tudtam, hogy ott vannak egy helyen, csak a Duna, a hatalmas bölcs folyó választja el őket egymástól, Újvidéket, és a Fruška Gorát. Ezután még sóvárabban néztem a távoli hegyvonulatok kékségét, a kis kerek szilvafáról.

Amikor utoljára kapaszkodtam fel a szilvafára, belesimultak tenyerembe a simára koptatott, gömbölyű ágak, akkor kíváncsian fürkésztem a kék hegyvonulatokat, kutattam a jövőben, milyen lesz a nagyvárosi élet? Nagyon távoli volt és ismeretlen. Mélyen a gondolataimba merülten ültem ott hosszan, s képzeletem képeket vetített elém.

Képeket, amelyeken:

... kanyargós hosszú út vezetett a Tündérrétre, ahol tündérek táncoltak, kis manóik pedig kíváncsian várták, milyen jó cselekedetekben kell segíedezniük...

... magas, büszke paloták, fényes termeiben vigadtak, akik vigadhattak, és a völgyekbe szoruló falvak apró házaiban, igazat álmodtak egyszerű, őszinte emberek...

... könyvek megsárgult lapjain, csaták dúltak, sárkányfejek hulltak...

... a Nyár tűzvándorai küzdöttek a Tél zúzmara-vitézeivel, és a Szél nevetett hiábavaló, végtelen harcukon, hiszen – valamikor régen – neki köszönt a szegény ember...

... az erdő mélyén tévelygő árvák, végre éhüket olthatták a mézeskalácsház cserepeivel...

... vándorok ballagtak úttalan-utakon, csizmájukra csillagport szitált az élet...

... miközben cseresznye csengett, barack bólogatott, alma halma kacagott a szegény ember legkisebb fiának...

Oda telepedtek mind körém, az egyszervolt mesék, odabújt a mezők bódító illata, az esők jó szaga, a Nap mielőtt legurult volna, betolakodott sugaraival az ágak, levelek sűrűjébe, s ott ültünk mind együtt a szilvafa szívemhez nőtt ágain, ahol oly sok éven át repültem a képzelet szárnyán.

És aztán megint ott találtam magam a gyalogúton, amin elindultam másodszor is, immár a nagyváros felé.

Akkor még nem tudtam, hogy nem lesz visszaút. Akkor még nem tudtam, hogy nem kapaszkodhatok fel többé a szilvafára. Nem tudhattam, hogy az elveszett meséket nem lelem többé. Mindennek nyoma veszett, azzal a csodálatos hellyel együtt.

2016. július

Séta az őszben

Hitetlenkedve rogyok le a padra. Előttem egy hatalmas, vörhenyes törzsű platán áll, aminek égbenyúló ágain a levelek szélei már rozsdásodnak. Ha eddig semmi sem tudott meggyőzni, hát ennek már kénytelen vagyok elhinni, hogy igen, ez már az ősz jele, illata, bája, hangulata, nem hiába írunk szeptembert. Még győzködöm magam, tűz a nap, és harminc fok van, de ha felnézek az égre, látom, bizony bágyadtabban mosolyog le rám az eddig szinte kegyetlenül tűző napsugár.

Az égen fehér bodor juhnyáj legelész, vagy lenge fátyol takarja, alig-alig látszik imitt-amott az ég tiszta kékje. A nyár már ott poroszkál a hegyek mögött, hiába is sóhajtozunk utána, neki mennie kell. Visszavonhatatlanul, végérvényesen vége a nyárnak.

Elindulok újra, s érzem, hogy éppen az utolsó pillanatban osont el a nyár, mert egy kerge szellő beletúr a hajamba és ügyetlenül a tenyerembe ejt egy apró sárga levelet.

Lenyűgöz, nem tudok betelni vele, hogy szembe jött velem az Ősz, itt az ajándéka a kezemben, szorongatom a kicsiny sárga levelet, nem eresztém, hiszen nekem ajándékozta az imént, amikor találkozott velem.

Hirtelen gyerekzsivaj üti meg a fülemet, bár még nem látom őket, bizonyára ott vannak a sűrű bokrok takarásában. Aztán látom is már a kis csapatot. Egy bölcs tanítónő hozhatta ki kisdiákjait, ne legyenek a tanterem négy fala közé zárva, hadd élvezzék ezt a kellemes, frissen érkezett őszi időt, amíg még lehet.

Vidáman hancúroznak a fűben, hintáznak, csúszdáznak és hangoskodnak, de itt még azt is szabad. Amikor a közelükbe érek, kiválik egy kisebb csoportosulásból egy fiúcska, elém áll, és horvátul kérdez valamit. Akkor jut eszembe, persze, a horvát tannyelvű általános iskola itt van a közelben, tehát onnan jöttek az apróságok. A kisfiú várakozón néz a szemembe, én válaszolok a kérdésére, és visszakérdezek. Döbbenten néz rám a gyerek, mint aki karót nyelt, közben a mögötte álló kis csapat hangosan kacarászik, mire a bátor kisfiú elinal egyetlen szó nélkül.

Akkor értem meg, mire ment ki a játék. Ő volt az a merész, aki elém mert állni, hogy horvátul szólítson meg, mert azt hitték, hogy azt úgysem érti rajtuk kívül senki és majd jól nevetnek a turpisságukon. A kis hős éppen emberére talált bennem. Úgy meglepődött, hogy messzire futott. Most a többiek jönnek felém, és egy kislány érdeklődik félénken:

- Honnan tud a néni horvátul?
- Ti tudtok-e magyarul? – kérdezek vissza.
- Igen, igen! – visszhangozzák kórusban.

Elmosolyodom. Felelevenedik a gyerekkorom. Pontosan ilyen helyzetben voltam magam is, mint

most ők, csak éppen a fordítottja. Magyarok születtem, magyar iskolába jártam, de szerbül és horvátul is meg kellett tanulni, mert ahol éltem, az volt a hivatalos nyelv. A délszláv háború idején, rengeteg horvát család települt át a városba. Szép, rendezett, nagy iskolájuk van, és óvoda is nyílt már azóta.

Annyival voltam nehezebb helyzetben, mint ők, hogy ahol én iskolába jártam, az a falu tiszta magyar volt. A szerb-horvát nyelvet szinte idegennyelvként tanultuk. Emlékszem, mennyire utáltam, csak azért is jobban szerettem a németet. Mosolygok magamban. A kis hőszám is visszafordult már a többi közé, aztán szétszélednek újra, futkosnak tovább, mintha mi sem történt volna.

Valójában nem is történt semmi, csupán engem rohantak meg az emlékek. Búcsút intek nekik, s magam is tovább sétálok, hadd rohangáljanak kedvükre. Mégsem megyek üres kézzel. Viszem az emlékeim, amit felkavartak bennem, és tenyeremben még mindig ott lapul az ősz hírnöke, amit maga Őszapó pottyantott az ölembe. Mennyi szépséges ajándék!...

2016. szeptember

Segítség!

(szatíra)

Nem tudom mi van velem egy ideje, úgy érzem üldöznek a számok. Nem tudom miért, nem tudom mit vétettem ellenük, de valahogy ki kell őket irtani a fejemből.

Ugyanis, gyakran azon kapom magam, hogy számolok. Mindenhol, mindent. Számolok. Képzelfetek el főzés közben, amint a levesbe aprítom a sárgarépa karikákat és azon kapom magam, hogy számolom őket: egy, kettő, három... Aztán, amikor a galuskát szaggatom, újfent: egy, kettő, három négy, öt... Neeee!... nem kell számolni, intem magam, már ki tudja hányadszor, és újra és újra rajtakapom magam.

Amikor az utcán megyek, bal, jobb, bal, jobb, ugye mindenki így csinálja? Hát én nem. Én számolom a lépteim: egy, kettő, három... Nem kell, te mihaszna, te! Jó, jó, kontrollálom magam...

S amíg, így győzködjük egymást ketten, azon kapom magam, hogy már ott tartok: százhatvanhét, százhatvannyolc, százhatvankilenc...

Nem, valami nincsen rendben velem, jutok el erre a pontra gondolatban, amikor egy kert elé érek, és gyönyörű piros almák mosolyognak le rám a fáról. Magamról megfeledkezve megállok, és természetesen, visszamosolygok az almákra, csak akkor üvöltök fel, amikor ott tartok: ötvenhárom, ötvennégy...

Hát ez már több a soknál! Erősen megfogadom, nem számolok többé. Csak koncentráció kérdése. Koncentrálok is erősen: nincs számolás, nem számolok, nem, nem, és nem!

Felütök öt tojást, mert éppen krémest készítek. Felferem a habot, aztán főzöm a krémet. A hozzávalóknál még mindig erősen koncentrálok: nem számolni, nem számolni... Közben rakom a cukrot a tojássárgájához, amikor hirtelen észbe kapok: most hány kanállal tettem bele? Honnan tudjam, nem számoltam! De hiszen egy tojáshoz, három csapott kanál cukor... mindig így csinálom, így szereti a család... de most fogalmam sincs hány kanállal tettem bele. Csak nem szedhetem ki a tojássárgából, hogy újra számoljam? Most mit csináljak? Ez kész örület!

Még mindig koncentrálok, amikor a lisztet adom hozzá. Tehát nem számolok. A végeredmény az, hogy nem fér a lábasban a krém, át kell raknom nagyobbba. Aztán, amikor megkóstolom, no akkor derül ki, hogy cukorból annyit tettem, amennyit lisztből kellett volna, és fordítva. Ez ehetetlen, semmi íze... hogy tegyek ilyet az asztalra?

Most már segítsetek rajtam, hogyan csináljam? Számoljak, vagy ne számoljak? Honnan tudjam mikor számoljak és mikor ne? Egészen kifognak rajtam ezek a számok. Üldöznek, nincs előlük menedék... Azt hiszem már kezdek becsavarodni... Segítsetek, mielőtt végleg bekattanok.

Egy üldözött.

2016. szeptember

Múltbéli látomás

Szeretek a Béke parkban sétálni, hatalmas, tágas, nincsen tumultus, és kedvemre ölelgethetem kedvenc fáimat. Beszélgetni is szoktam velük. Nem túl gyakran találkozunk, mert távol esik az otthonomtól, így hát, mondanom sem kell, mondanivalónk is van egymásnak bőven.

Ugyanis, ez a park már kívül esik a városon. Az utolsó házsoroktól egy kis patak választja el. A patak felett fából ácsolt kis hidacskák, egészen mesebelivé teszik ezt a környéket. A park másik oldalán áthatolhatatlan dzsumbuj van. Hogy mi van mögötte, érdektelen számomra, ugyanis arra van több hipermarket lerakata.

Egyik oldalát már végigjártam, most visszafelé tartok a dzsumbuj mellett, amikor arra leszek figyelmes, hogy egy helyütt le van taposva a fű, mintha út vezetne valahová... Jobban szemügyre veszem a dolgot, s látom ám, hogy ott, hová az út vezet, ritkásabb a bokorrengeteg, sőt, amikor már ott vagyok, azt is látom, csak félre kell hajlítani egy ágat és máris kinyílik a világ. Kívül vagyok.

Ott találom magam a semmi közepén, a határban. Ám amikor jobban körülnézek, hirtelen felsikoltok. Ott arrább egy lucernás, és hozzá kis gyepes út vezet...

és mintha... sőt, egészen biztosan, ott áll a sarkán egy szilvafa.

Lerúgom lábamról a szandált, és mezítláb futok a gyepes úton a lucernásig. Még a lucernásba is belegázolok, nem tudok betelni vele, majd mintha hallanám édesapám intő szavát: *„Ha letaposod, aztán nem tudom lekaszálni, meg el is törhet a szára, inkább másutt szaladgálj”*. Ettől aztán nagyon elszégyellem magam: bocsáss meg Apa, ismételve magamban. Majd újra az úton állok, szemeim végigpásztázzák a lucernást, gyönyörködök benne... Majd lehunyom a szemem, még hallom apa intelmeit, távolból anya énekét... Érzem, hogy csak én hallom, nem merem kinyitni a szemem, mert hallani akarom, magammal vinni, őrizni a pillanatot, ami zárt pilláim mögül is szépséges, nyugalmas, békés, így viszem magammal, s nem eresztém, hogy mindig velem legyen, s nyugtassa a lelkem...

Aztán a szilváfához rohanok. Kicsit csalódottnak érzem magam, mert a szilvafa ágai nincsenek simára koptatva, és a sűrű ágak a törzsből szinte egyenesen törtek felfelé, még csak fel sem lehet kapaszkodni rá. A gyümölcse után nyúlok. A zamata ismerős, ugyanolyan illatos, mint amilyen a miénk volt. Ma már nincs is ilyen szilva. Ökölnyi szilvát árulnak a piacon, ami csak a szemnek lehet tetszetős, de íze az nincs. Ez apró, magvaváló, abból a régi fajtából, amit itt felejtettek a múltból, ez ugyanolyan zamatos, mint a gyerekkori szilva. Az ízek, zamatok vissza visznek a múltba, s egyszer csak azt veszem észre, hogy egy

halványkék mezei katáng mosolyog rám. Boldogan szedem csokorba a mező virágait. Már a lucerna is virágzik. Megint csak eszembe jut Apa intő szava: *„Nem szabad bevárni, hogy kivirágozzék, akkor már nem olyan ízletes a széna az állatoknak”*. Miért nem kaszálták le ezt a lucernát időben, hiszen már javában virágzik?

Kérdezem, szinte fennhangon, de aztán abból is szedek a csokromhoz, hiszen gyönyörű virága van, lila, gömb alakú, és milyen jól mutat a csokromban.

Alig tudok megválni ettől a helytől. A nagy, mezei virágcsokrot a karomra fektetem, ígéretet teszek, hogy máskor is eljövök, s elindulok, megkeresem a rejtett kiskaput, amin ide átjöttem, mint Alice Csodaországba.

Gyalog indulok haza, előttem legalább öt kilométer, de nem rettenek meg tőle, fel vagyok töltődve a mező illatával, a múlt emlékeivel, bájaival, varázserejével.

A csokrom hamar kókadozni kezd, még csak félúton vagyok, amikor teljesen elalél a karomban. A járókelők furán néznek rám, biztosan azt hiszik rólam bolond vagyok, de azt sem bánom, én tudom, hogy nem, és azt is tudom, hogyan fogom életre kelteni a csokromat.

Hazaérve, a kádba fektetem a virágot. A lábamon égnek a karcolások, szúrások, horzsolások nyomai. Érdekes, eddig észre sem vettem, pedig néhol még a vér is kiserkent, de most nem számít. Előbb a csokornak adok kissé meleg vizes zuhanyt, aztán lassan-lassan hűtöm a vizet, végül már egészen hideg

vizes zuhanyt kap. Akkor vázába teszem az életre kelt csokrot, csak azután állok magam is a zuhany alá.

A mezei csokor egy egész héten át volt ékessége a lakásnak.

2016. szeptember

A sors fura fintora

Izgalmas napok vannak mögötte. Előtte az új élet talán még izgalmasabb. Robog vele a vonat a főváros felé. Egyetemi hallgató lesz, kollégista.

Azért ez nagyon igazságtalan, egyszerre, hirtelen vége a gyerekkorának. Ezentúl nem otthon fog lakni, majd csak vendégségbe jár haza. Magának kell döntéseket hoznia. Ezer, meg ezer kérdés nyilallik belé, honnan tudja majd, hogy melyik lesz a jó döntés, mi van, ha mégis rossz döntést hoz, mert nem tudja, hogy az rossz. Nem lesz mellette anya és apa, hogy tanácsot kérhetne. Vállalnia kell a felelősséget a döntései felett... Azért ez nagyon igazságtalan, hogy csak így egyik napról a másikra vége a régi életének, a gyerekkorának, mindennek, ami eddig olyan magától érthető volt. Nem lesz együtt a családjával... új élet kezdődik...

Bezzeg kiskamasz korában már nagyon várta ezt a napot. Akkor olyan távolinak tűnt, azt hitte sosem jön el. Hát most itt van és nagy izgalommal néz elébe.

Ugyanígy izgult kisiskolás korában is, akkor, amikor Vajdaságból áttelepültek Magyarországra. Negyedikes volt. A tanév második felében csöppent az osztályba. Akkor is minden és mindenki idegen volt, de ott volt a családja, anya, apa, öcsi... igen, volt kapaszkodó. De most teljesen egyedül megy az új élet felé. A barátai közül sem jön senki Pestre továbbtanulni. Hiába győzködte Robit, jöjjön vele, villamosmérnökök lesznek... Robi ügyvéd akar lenni, mindenáron. Vele is csak esetleg hétvégenként találkozhat ezután. Még a barátai sem lehetnek mellette.

Akkor, azon a nyáron elküldték őt a szülei táborba a Balatonra. Azt mondták, most nincs pénzük, hogy együtt nyaraljanak, legalább ő nyaraljon egy kicsit. Akkor volt így tele izgalommal. Még nem voltak az osztályban barátai... éppen ilyen kétségek között gyötrődött útközben akkor is, mint most. Csendes gyerek volt, bizalmatlanul, kételyekkel teli nézett a balatoni nyaralás elé.

Emlékszik rá, hogy egy délután erősen felhős, hűvös idő volt. Ebéd után azt mondták a tanárok, hogy szabad foglalkozás van, játszhatnak kedvükre, csak fürödni nem szabad, mert megfáznának.

Akkor a csapat össze dugta a fejét, sutyorogtak valamit, aztán őt is hívta egy srác, azt mondta mennek fürödni, menjen velük. De hiszen éppen azt az egyet

nem szabad, bármi mást lehetne játszani. Nem ment velük, a többiek uzsgyi, már ott sem voltak. Tulajdonképpen hárman maradtak ott a kerti asztalnál. Ő akkor úgy gondolta, hogy olvasni fog, csak bemegy és hosszú nadrágot húz meg pulóvert, mert tényleg hideg van, és hozza a könyvét. Akkor szólalt meg az egyik srác:

– Akartok játszani? Van egy jó társasjátékom: Ne haragudj, testvér!

– Az meg micsoda? Inkább játszunk Ki nevet a végén-t – szólta a másik.

– Tudjátok mit? Hozza mindenki a magáét! Nekem is van egy: Ember, ne mérgeződj! Aztán majd kiválasztjuk közösen, hogy melyiket játsszuk, – mondta ő és már futott is, csak még visszaszól – öltözzetek fel ti is!

Aztán, amikor megjelentek mind ugyanazzal a játékkal a kezükben, akkor bámultak egymásra bambán. Hiszen mindhárman ugyanolyan dobozt szorongattak a kezükben. Csak merésztették a szemüket, nem értették... Ő szólalt meg elsőnek.

– Én vajdasági vagyok, ott így ismerik. Itt írja a dobozán: Ember ne mérgeződj!

– Itt az a neve: Ki nevet a végén? – mondta Áron.

– Erdélyben így ismerik: Ne haragudj testvér! – szólta csendesen Előd.

Nagyot nevettek. Aztán nagyokosan kitalálták, hogy megalkotják a hármuk játékát. Így lett számukra:

Testvér, ne mérgeződj a végén!

Összebarátkoztak, ronggyá játszották mindhármuk játékát azon a nyáron. Jó barátok lettek.

Sokáig leveleztek, mert ahányan voltak, mind az ország másik sarkában lakott, távol egymástól. Aztán lassan elmaradoztak a levelek is. Kár érte. Most hirtelen nagyon elfogta a vágy, hogy lássa, vagy csak tudja legalább, hová sodorta a sors Elődöt és Áront. Lehet, hogy ez valami babonaféleség nála, de most is becsúsztatott a csomagjába egy doboz játékot. Úgy érzi, ennek köszönhetette akkor azt a kellemes balatoni nyarat és az új barátokat.

Máté egykedvűen pakolta be holmiját a szekrénybe a kollégium háromágyas szobájában. Még nem volt ott rajta kívül senki, így maga választhatta ki a legkedvezőbb helyet. Egy ágy, mellette kis szekrényke, egy íróasztal, szék. Ez volt az összes, amit itt magáénak tudhatott. Az előtérben volt egy háromajtós szekrény. Az egyikbe bepakolta a cuccait. Aztán leült az ágyra, s barátkozott a környezetével. Egyre riadtabban vette tudomásul, hogy ez lesz az otthona ezentúl, ez a néhány négyzetméter... és még a szobatársakat nem is ismeri...

Nyílt az ajtó, és egy hatalmas bőrrönd furakodott be elsőnek, csak utána következett a tulajdonosa.

– Szevasz! – köszönt az érkező, amire Máté hirtelen felkapta a fejét. Ez a hanghordozás mintha ismerős lenne... Kezet nyújtottak egymásnak. A bemutatkozás után már nem volt kétséges, hogy ismerik egymást.

– Előd, tényleg te vagy? Hát, jól megnőttél testvér!

– Máté, hihetetlen, hogy itt találkozunk újra. Mennyire örülök! – Rázogatták egymás kezét,

ölelgették egymást. Amikor újra nyílt az ajtó szinte mindketten egyszerre kiáltottak fel:

– Ááááron!

Aznap este nagy Testvér, ne mérgeződj a végén!-csata volt, és felhőtlen jókedv, abban a kollégiumi szobában.

2016. október

Számkivetett

Mit tagadjam, hadilábon állok a számokkal.

No, nem a matematikára gondolok, mert azzal mindig jól kijöttünk egymással, sőt még ma is boldogulok vele, mert napjainkban, hogy valaki ki tudjon jönni a nyugdíjából, hát az igen komoly matematikai hozzáértést igényel. Igaz?

Nekem csak a számokkal van bajom. Ridegek, érzéketlenek, kimérték, számítók, cinikusak... Képtelen vagyok megjegyezni őket. Ha valaki a telefonszámomat kérné, jajj, ne tegye, ugyanis nem tudom. Honnan is tudnék egy hatjegyű számot megjegyezni, ha hétjegyű, akkor meg pláne. Ha sorban lennének, akkor csak hagyján, de az emberi természet olyan fondorlattel van megáldva, hogy

mindig jól összekutyulja őket. Na, azt aztán tessék kibogozni. Hát nekem nem megy.

A múlt héten szólt a házfelügyelő, hogy sorra kerültünk mi is. Tehát automatizálják a társasházon a bejárati ajtót. Ami annyit jelent, kamerát szerelnek fel a kapu fölé, ami majd megvéd bennünket a házban kószáló idegenektől, és az ajtó ezentúl automatikusan nyílik és zárul. Nem lesz olyan többé, hogy valaki nyitva felejtí és akárki csak úgy besétálhat a házba. A munkálatok már el is kezdődtek, csakhamar megkaptam a kódot magam is. Még örültem is neki. Ennél egyszerűbb már nem is lehetne: 3 kulcs 8343.

Ismervén magamat, azonnal megpróbáltam kódolni magamban a számokat.

Enyém a hármas lakás, ezt ugye egyszerű megjegyezni, mert amúgy is tudom, utána megnyomom a kulcsot... Eddig megvolnék. Van benne még két hármas szám. Ez nagyszerű, már csak kettőt kell megjegyeznem. Nyolcas és négyes. Ennél mi sem egyszerűbb. Csupán a nyolcast kell megjegyeznem, aztán ennek a fele. Sőt, lehet fordítva is, a négyest jegyzem meg, és annak a duplája. Hát ez nagyszerű! Aki ezt a kódot nekem szánta, bizonyára ismeri az én számokhoz való viszonyomat. Amikor már sokadára elismételtem magamban a kódot, megnyugodva, tértem nyugovóra.

Másnap ragyogó időre ébredtem. A Nap széles mosolyával melengette a várost, felhő egy szál se,

még csak egy lenge szellőnek sem volt jele. Összeszedtem a sárga csekkeket, úgyis ideje már befizetni őket. Elballagok a postára, kószálok egy nagyot ebben a gyönyörű időben, meg vásárolnom is kell egyet s mást.

Amikor elkészültem, elismételtem a kódot néhányszor, majd magammal elégedetten elindultam körutamra.

Olyan szép volt minden, még a csupasz fákat is bearanyozta a nap ragyogó fénye, hát még amikor rátaláltam a nyírfaligetre! Mintha talpig arany ruhába öltözött szüzek álltak volna ott vőlegényre várva. Azon kaptam magam, hogy önkéntelenül Wagner Nászindulóját dúdolom, annyira lenyűgözött, megihletett a nyírfák látványa.

Sokáig sétálgattam ott a nyírfák alatt teljesen megfeledkezve magamról, az időről, a teendőimről, annyira elbűvölt az aranyszínű levelek suttogása, benne volt a levegőben a várakozás édes izgalma, már-már láttam is a csokornyakkendős vőlegények érkezését..., amikor hirtelen észbe kaptam, és haza indultam, hogy az ebéddel is még időben elkészülhessek.

Útközben bevásároltam, s megtelt szatyorral értem a kapu elé, és turkálni kezdtem táskámban a kulcs után. Mivel sehol sem leltem, így azonnal megvilágosodtam. Na, most szedd össze magad és a tudományod! Biztattam magam. Tehát: hármás, kulcs... eddig megvolnék, de most mi következik? Minden szám kigurult a fejből... be kell vallanom, fogalmam sincs.

No, szedd össze magad... van benne még két hármass... és aztán? Várjunk csak, nyolcasnak a fele, vagy a négyesnek a duplája? Nincs semmi baj, próba szerencse, kezdjük a négyessel...

A kapu néma marad... Jó, jó, próbálkozzunk a nyolcassal: 3 kulcs 3384. Semmi!... Most már kénytelen vagyok bevallani, hogy fogalmam sincs. A számok talán stimmelnek, de a sorrend, az valahogy kiesett. No próbáljuk újra: 3 kulcs 3834. Semmi! Azaz, hogy dehogynem. Itt fogok szomjan veszni a sivatag közepén... sehol egy oázis... no, gyerünk, gyerünk, szedd össze magad! Újabb próbálkozás: 3 kulcs 3438. A kapu is röhög rajtam, de eszébe sincs megnyílni. Ki kell magam kicsit zökkenteni, nem gondolni a számokra, nem gondolni semmire... azaz, minden másra... olyan vagyok itt mint egy számkivetett... igen, igen, valamikor régen, négy, vagy nyolc évvel ezelőtt, láttam egy filmet, talán éppen Számkivetett volt a címe, Tom Hanks egy lakatlan szigeten... ahogyan most én is... nem volt rossz a film, meg bírom az ürgét... megkeresem a Youtubon és megnézem újra... ha egyáltalán még egyszer bejutok a lakásomba.

Újra nekifutok. 3 kulcs 4338. Néma csend. Közben elátkozom a kaput is, meg azt is, aki kitalálta ezt a kódrendszert. Ilyen nincs. Tényleg egy lakatlan szigeten vagyok?... sehol egy lélek...

Hirtelen autózúgásra leszek figyelmes. Még egy gyors próbálkozás: 3 kulcs 4383... Ajtócsapódás. Egy fiatalember fut a bejárat felé. Péter az, a szomszédból.

– Mi van, talán nem működik a zár? – kérdezi lihegve.

– Nekem nem engedelmeskedik... – de nem folytatom, mert már beütötte a kódot és csodák csodájára, Szezám tárul. Péter rám mosolyog.

– Bosszankodtam, hogy itthon felejtettem a laptopom, de így már nem is sajnálom, hogy haza kellett ugranom. Megvan a napi jó cselekedetem – mondja, miközben titokzatos mosollyal fut fel a lépcsőn.

Megköszönöm, s a lakásba érve, első dolgom, hogy felhívom a házfelügyelőt és megrendelem a mágneskártyát a kapuhoz. Közben azon töprengök, vajon mi lesz a következő? Talán a biometrikus azonosítás? Ujjlenyomatra, esetleg DNS-mintára nyílnak majd a kapuk.

2016. november

Egy nap három szemszögből:

I

Peti egy napja

Az első hangos káromkodásra felébredt. Megérkezett apa. Felült az ágyon, gyorsan odapillantott kisöccse és húga ágyára, megnyugodva látta, hogy mélyen alszanak. Töprengett mit tegyen. Nagy csörömpölés hallatszott a konyhából, majd újabb hangos káromkodás. Kellene szólani apának, hogy ne csörömpöljön és főleg ne kiabáljon, de nem mozdult... A múltkor megütötte az apja.

– Nehogy már te dirigálj itt, ez az én házam, itt azt csinállok, amit akarok! – Biztosan most is részeg, nem akarja látni! Hallgatózott. Most talán eszik. Csoda, hogy nem kereste még anyát. Elment este, Öcsit is ő fektette le. Hány óra lehet? Felkelt, megnézte. Egy óra múlt... talán anya is itthon van már. Visszafeküdt. Nem tudott elaludni, csak forgolódott.

Apja újra csörömpölt a konyhában, majd a léptei közeledtek... Lélegzetvisszafojtva figyelt. Bement a szobába... még mielőtt fellélegezhetett volna újra ordítózni kezdett, káromkodott, és újra közeledni hallotta a lépteit. Egyenesen a szobájuk felé tartott.

– Hol van anyátok? Hol a francba csavarog ilyen késő éjszaka anyátok? – már fogta a kilincset, amikor

hirtelen nyílt a bejárati ajtó. Hazaérkezett anyja. Egymásnak estek, káromkodtak, szitkozódtak. Öcsi felsírt. Odament hozzá, vigasztalta. Szülei bementek a másik szobába, becsukták az ajtót és tovább üvöltöztek. Peti kicsit megnyugodott, mesét mesélt Öcsinek, hátha hamarabb elalszik. Megtörölte könnyes arcát, Öcsi hozzábújt, s csakhamar elaludt újra. Peti visszament a saját ágyába, csak ült, bámult ki az ablakon, befogta a fülét, hogy ne hallja a veszekedést.

Az jutott eszébe, hogy reggel Öcsit neki kell óvodába vinnie, korán kell kelnie, azután felkelti Julit is és együtt mennek iskolába. Anyába nem lehet lelket verni, ha ilyen későn részegen jön haza.

Ica néni mérgesen jött be az órára. Azzal kezdte, hogy mindenki tegye ki a házi feladatát az asztalra, megy sorba és megnézi megcsinálták-e? Peti lázasan kutatott a táskájában, de sehogy sem találta a matek füzetét. Nem lehet, itt kell lennie, megcsinálta a feladatokat... Hát persze, nem pakolt be a táskájába, a matek füzet is ott maradt az asztalon. Milyen gáz! Most Ica néni azt fogja hinni, hogy nem csinálta meg a leckéjét. Ki készítette az ellenőrzőjét az asztalra.

– Szóval nincs házi feladat? Nem szégyelled magad? Sírhatnak a szüleid eleget miattad! – mondta Ica néni, miközben nagyon szúrós tekintettel nézett rá. Peti állta a tekintetét, de hallgatott.

– Ezt a pimasz kölyköt, még jó, hogy nem röhögsz a képedbe! Tudod mit, jöjjenek be a szüleid, majd elbeszélgetek velük egy kicsit. Meg kell téged nevelni alaposan! – beírta az ellenőrzőbe is, hogy a szülei menjenek be. Már nem először. Otthon aláírják, jól

leszidják közben, de soha sem jöttek még be az iskolába. Szülőértekezletre sem szoktak jönni, még soha sem voltak, pedig már hatodikos... bánja is ő... nem is érdekli. Miért csak neki nincs normális családja? Amikor elmegy Laciékhoz, a legjobb barátjához, ott olyan más a hangulat. Az anyukája főz, az apukája szokott játszani velük, társasoznak, vagy kártyáznak. Ott olyan jól érzi magát mindig! Milyen mázlista ez a Laci!

Otthon meg?... Ha nem lenne Öcsi, meg Juli... hát nem is tudja... nem tudja... de most... olyan, de olyannn...

– Peti! – rázta meg a padtársa – hééé, Ica néni szólított!

– Elaludtunk, Peti fiam? – csattant fel Ica néni hangja. – Ilyen szégyentelen kölyköt! Gyere ki a táblához! – Peti pattant, fogta a krétát és írta, amit Ica néni diktált. Azután megoldotta szépen hiba nélkül. Ica néni csak ámult.

– Honnan tudod? Átaludtad, amikor magyaráztam! Figyeltelek! Ilyesmit nem tud az ember csak úgy. Sógott valaki? Halljam, halljam!... – Peti hallgatott. Mit is mondhatna. Tegnap, amikor elkészült a házi feladattal, akkor megoldott még néhány példát a soron következők közül. Hát ez is köztük volt. Nem volt nehéz, egyáltalán nem nehéz, ha érti az ember. Ő mást nem ért. Amit soha senki sem magyaráz meg, pedig magától nem érti... Miért ilyenek a felnőttek, amilyenek? Ica néni is...

– Pusztulj a szemem elől! Mars ki az osztályból! – üvöltötte most is. Miért? Hiszen ő egy szót sem szólt.

Ki érti a felnőtteket? Becsukta maga mögött az ajtót, s itt a folyosón legalább egy kicsit fellélegezhetett.

Aztán szünetben elment megkeresni Julit. Együtt elmentek Kati nénihez, húga tanítónénijéhez, és elkérte Julit, hogy a hatodik óra után haza viszi, mert Öcsiért is el kell mennie az óvodába, s akkor nem tud visszajönni Juliért.

– Hát a szüleitek, hol vannak? – kérdezte Kati néni kedvesen. Az első kedves szó amit ma hallott. Most mit mondjon? Hogy mondja meg az igazat?

– Elutaztak! – mondta és nem tudott Kati néni szemébe nézni.

– Rendes fiú vagy Peti! – simogatta meg a feje búbját Kati néni, – vigyázol a testvéreidre, nagyon rendes vagy! – Rendes? Amikor a képébe hazudott?... Nincs ő ilyesmihez hozzászokva. Mit kell ilyenkor mondani? Hallgatott.

– Jól van, kisfiam, ha te végeztél, gyere Juliért, és mehettek haza!

Örült, hogy elmehet. Még visszaszólt Julinak, hogy várja meg, érte jön. Akkor már csöngettek, az utolsó órája ének volt. Persze, se füzete, se könyve... szomorúan ballagott a tanterem felé.

Mikor Julival hazaértek, anyát még természetesen ágyban találták. Juli anyjához futott, megpuszilta.

– Jaj, ne érh hozzám! Úgy fáj a fejem, majd szétesik! – Juli szomorúan kisomfordált a szobából, Peti meg szétnézett a konyhában van-e valami harapnivaló. Juli egész úton hazafelé nyafogott, hogy éhes, mert olyan rossz volt a kaja a suliban, nem bírta megenni.

Peti, szólt anyának, hogy nincs itthon semmi ennivaló, hozna valamit, ha ad rá pénzt, mert éhesek.

– Nekem is jót tenne, ha ennék valamit! Talán múlna ez a fejfájás... Na hozd ide a táskámat! –

Peti hozta. Anya adott neki kétezer forintot.

– Vegyél valamit, eszünk, azután majd felkelek és összeütök valamit vacsorára. – Peti futott a boltba. Vásárolt kenyeret, párizsit, sajtot, tejet. Számolgatta a pénzét, s végül két szem narancsot is lemért és a kosarába tette. Sietett haza. Anya még mindig ágyban volt. Egyik narancsot Julinak adta, a másikat betette az íróasztala fiókjába, és szólt Julinak, hogy az Öcsié! Megkérdezte hűgát, akar-e most enni, vagy előbb hozza haza Öcsit, s majd együtt esznek. Juli az utóbbit választotta, addig megeszi a narancsot, mondta.

Peti rohant az óvodába. Anya még mindig az ágyban nyöszörgött amikor hazaértek. Kenyeret szeletelt, a párizsit is felszeletelte, meg a sajtot, öntött mindhármuknak egy csésze tejet, majd még kifutott a kertbe, szedett néhány szép piros paradicsomot, azt is felszeletelte, s leültek hárman enni. Örömmel nézte testvéreit, milyen jóízűen esznek... be kell vallani, neki is jólesett. Mire befejezték, akkor csoszogott ki anya a konyhába.

– Hagytatok nekem is? – kérdezte szemrehányóan.

– Igen, maradt neked is, mi megyünk leckét írni! – s terelte be testvéreit a szobájukba. Öcsinek meghámozta a narancsot, az csendben eszegette, ők pedig Julival nekiláttak a leckeírásnak.

Öcsi eljátszadozott az építőkockákkal, de egy idő után már kezdett nagyon nyugtalan lenni.

– Lemenjünk a játszótérre? – kérdezte Peti

– Menjünk, menjünk! – kiabálták kórusban testvérei.

Peti be szólt a konyhába anyának, hogy lemennek egy órára a játszótérre!

– Rendben – szólt vissza anya – mire megjöttök készen lesz a paprikás krumpli! – végre, rendbe jött! Gondolta Peti, egész normális volt a hangja. A játszótéren egészen belefeledkeztek a játékba. Peti azért figyelte az idő múlását, s mikor lejárt az egy óra, betelerelte testvéreit. Akkor már az asztalon gőzölgött a finom paprikás krumpli. Kezet mostak, s együtt vacsoráztak anyával. Egyszer csak anya Peti kezére tette a kezét.

– Bocsáss meg kisfiam, de én józan fejjel már nem tudom elviselni apátokat – mondta csendesesen. Peti csak bólintott egyet. Anya arra nem gondol, hogy az ő helyzetüket ezzel nem könnyíti meg? Közben apa is befutott, jókedvűen. Ő is mindjárt asztalhoz ült, de előbb sokat sejtetően egy üveg italt tett az asztalra. Petinek rossz érzése támadt. Azonnal felkelt az asztaltól, szólt, hogy még tanulnia kell, s a szobájába vonult.

Belemerült a tanulásba. Csak arra figyelt fel, hogy már sötétedik. A konyha felől egyre vidámabb kacarászás hallatszott. Peti felugrott, benézett a konyhába. Anya és apa iszogatták a pálinkát, már csak félig volt az üveg. Szó nélkül otthagyták őket, futott ki az udvarra. Kereste a testvéreit. Juli a kertből került elő, azt mondta fára mászott.

– Hol van Öcsi? – Juli csak a vállát vonogatta. – Gyere keressük együtt. – Körbe futották az udvart, a kertet. Nem volt sehol.

– Öcsi... Öcsiii... Öcsiiii! – kiabáltak felváltva. A garázsból mászott elő a nagy kiabálásra.

– Itt vagyok! – szólt félénken.

– Végre, csakhogy megvagy! Uramisten, hogy nézel ki? – Öcsi talált egy doboz fáradtolajat, azzal játszott, kilocsolta, azután beleült, csupa fekete olaj volt tetőtől talpig. Már csak ez hiányzott, gondolta Peti. Terelte be testvéreit, irány fürödni, azután nyomás az ágyba. Juli ment elsőnek a fürdőszobába, Peti utánaszólt, hogy siessen most, a szokásosnál jobban, és fogat is mosson. Majd bement Öcsivel a konyhába és szólt anyának, hogy meg kellene fürösztetni Öcsit. Anya felhajtott egy kupica pálinkát, azután mikor meglátta Öcsit röhögni kezdett apával együtt. Peti szomorúan konstataálta, hogy ez a feladat is rá vár. Kihámozta Öcsit az olajos gúnyából, beállította a kádba. Juli akkora már végzett, csak még a fogát mosta. Peti próbálta szappannal, samponnal, de nem boldogult, a makacs olaj nem oldódott. Akkor eszébe jutott a mosogatószer. Kiosont a konyhába, vitte a mosogatószert, no ez már jobban oldotta... sokáig sikálta Öcsit, mire valamennyire emberformája lett. Megtörölte.

– Mossál fogat! Hozom a pizsidet! – Azután az ágyba ültette Öcsit, meg Julit is és megbeszélték, hogy amíg Öcsi haja meg nem szárad, addig ő mesét olvas nekik.

Ennek mindketten örültek. A mese jó hosszú volt, Öcsi már nagyon laposakat pislogott. Juli átölelte Petit, megpuszilta.

– Nagyon szép volt a mese! – Öcsit is megpuszilta, s futott a maga ágyába.

Peti megnézte száraz e már Öcsi haja, rendben, megszáradt, lefektette, megpuszilta, jó éjszakát kívánt, s maga is ment fürödni. Még a zuhany alatt állt, amikor elkezdődött... behallatszott az ordibálás, káromkodások, szitkozódások... Azonnal elzárta a vizet, megtörölközött... fogmosásra nincs idő... csak mielőbb beosonni a szobába. Sikerült! Fellélegzett! Testvérei már mindketten aludtak mint a tej. Peti a fejére húzta a takarót, de sajnos így is hallott minden szót. Bár már nagyobb lennék, gondolta, elmennék dolgozni. Elköltöznék innen, elvinném Julit, meg Öcsit... Én nem akarok így élni... ha én felnövök minden másképpen lesz. Mennyit kell még arra várni, még csak tizenkét éves vagyok... Lassan kibuggyantak a könnyei... a veszekedés egyre hangosabb lett... Holnap, holnap kezdődik minden előlről.

Lassan álomba sírta magát.

Ica néni egy napja

– Hééé! Ébredj! Nem találok tiszta inget –
rázogatta a férje.

– Egek! Elaludtam volna? Hány óra?

– Fél öt, ne ijedezz! Mondom, nem találok tiszta inget!

Férfiak... fortyogott magában Ica. Kinyitotta a szekrényt, felmarkolt öt-hat darab, szépen összehajtogatott inget, s a férje elé dobta.

– Tessék! Remélem elég lesz. S remélem boldog vagy, hogy kiverhettél az ágyból hajnali fél ötkor? Az ugye nem zavar, hogy éjjel kettőig dolgozatokat javítottam.

– Jól van no, ne morogjál már. Tudod, hogy nem mehetek akárhogy, nagyon fontos tárgyalás lesz.

– Persze, azt tudom, csak azt nem tudtam, hogy csecsemő van a háznál, akit öltöztetni kell hajnali fél ötkor. Tényleg képtelen vagy megtanulni, hol vannak a cuccaid?... Képtelen vagy egy inget megtalálni?... Csak magadra gondolsz, törődsz is te azzal, hogy alig aludtam...– Még a mondatot sem fejezte be, férje egy szia drágámmal elköszönt, s már be is csapódott utána a bejárati ajtó.

Na, ez jól felbosszantott, már visszaaludni sem tudok... Nem is érdemes, hatkor úgylis kelnék.

Átnézem még azt a három dolgozatot, az éjjel már leragadt a szemem... Na, lássuk!

Ica a buszmegállóban toporgott. A fenébe is, nem jön ez az átkozott busz. Nem is értem mit piszmogtam el idáig? Még a végén elkések, hiába keltem hajnali fél ötkor egy ostoba ing miatt.

Talán mégis beér időre, most fordul be a busz a sarkon. Kényelmesen helyet foglalt a buszon, az ajtók zárultak, s már indultak is

– Jegyeket, bérleteket kérem! – szólalt meg valaki a háta mögött. Olyan váratlanul érte, hogy szinte összereszt. Keresni kezdte a bérletét, teljesen feltúrta a táskáját... átnézte a zsebeit is, de sehol nem lelte. Ilyen nincs, itt kell lennie... Az ellenőr látta, hogy ideges, mondta csak nyugodtan keresse meg, majd visszajön. Biztosan a táskája fenekén van, gondolta Ica bosszúsan, mert ami éppen kell, mindig az van legalul. Újra, meg újra átkutatott mindent... nem került elő. Büntetést kellett fizetnie. Ezt a szégyent! Soha sem szokott bliccelni, persze, hogy van bérlete... hogy hol, azt most már maga sem tudta. Teljesen kihozta a sodrából. Ez a nap is jól kezdődik. Hajnalban a férjével veszett össze. Pedig nem szeret haraggal elválni, amikor hosszabb útra megy... Tessék, máris itt a büntetés... nyilván ez is azért van... ezt a szégyent!

Szinte dúlt-fúlt amikor beért az iskolába. A tanáriban kiborította a táskája tartalmát egy asztalra, persze, hogy ott volt a bérlete. Miért nem találta akkor? Büntetést fizetett. Csalónak minősítették. Ezt a szégyent!... Még akkor is dühöngött, amikor benyitott a

hatodik a-ba. Mérgében ráfordult az osztályra, hogy rakják ki az asztalra a házi feladatokat... jaj annak, aki nem csinálta meg, az viszont az ellenőrzőjét készíttse ki, irgalmatlanul beírja az egyest. A füzetek az asztalon, ment sorba, kipipálta azt akinél minden rendben volt. Nehogy már, mindenkinek van házi feladata? Ilyen nincs, mindig akad, aki nem készül... No lám csak, itt egy ellenőrző az asztalon, sehol a feladat, no ez lesz az...

– Szóval nincs házi feladat? Nem szégyelled magad? Sírhatnak a szüleid eleget miattad! – mondta gúnyosan, végre valaki, akit leordíthat, mert most ordíthatnékja, üvölthetnékje van. Dühösen nézett Petire. Micsoda pimasz kölyök, még csak nem is szégyelli magát, állja a tekintetét, bele sem pirul.

– Ezt a pimasz kölyköt! Még jó, hogy nem röhögsz a képeembe! Tudod mit, jöjjenek be a szüleid, majd elbeszélgetek velük egy kicsit. Meg kell téged nevelni alaposan! – beírta az ellenőrzőbe is, hogy kéri a szülőket jelenjenek meg az osztályfőnöknél a fiuk pimasz viselkedése miatt!

Azután új anyagot vettek. Írt a táblára, magyarázott, még mindig pattogott a dühtől. Egyszer kérdezett valamit az osztály felé fordulva. Látta, hogy a Peti gyerek az asztalra borulva alszik. Ilyen nincs! Még jobban felment benne a pumpa.

– Peti fiam, gyere csak ki a táblához! – mondta, de Peti nem moccan.

– Elaludtunk, Peti fiam? – csattant fel a hangja – ilyen szégyentelen kölyköt! Gyere ki a táblához! – Peti pattant, persze miután a padtársa felrázta álmából a csirkefogót. Fogta a krétát és írta, amit diktált neki.

Azután megoldotta szépen hiba nélkül. Csak ámult, ezt most honnan tudja?

– Honnan tudod? Átaludtad, amikor magyaráztam! Figyeltelek! Ilyesmit nem tud az ember csak úgy. Sűgött valaki? Halljam, halljam!... – Peti hallgatott. Itt áll egykedvűen, szégyentelenül... Ez már mindennek a teteje, nem bírja tovább türtőztetni magát.

– Pusztulj a szemem elől! Mars ki az osztályból! – üvöltötte teli torokból. Na végre! Ez legalább jólesett... kicsit megkönnyebbült... megszabadult a reggel óta felgyülemlett feszültségtől.

Azután már kicsit helyre billent, könnyebben telt a délelőtt... de az a Peti gyerek sokat visszatért a gondolataiba. Talán mégis igazságtalan volt vele. Jól tanul, mindig készül... nem tudja most mi történhetett vele... aztán meg még el is aludt... bosszantó... Próbálta elhessegetni a gondolataiból.

Egy óra tájban összefutott Katival a folyosón. Kati nagyon kedves fiatal kolléganő. Elsősei vannak. Alig múlt huszonöt éves, de nagyon talpraesett, lelkes pedagógus. Szerette és tisztelte kolléganőjét fiatal kora ellenére.

– Szia Katikám! – köszönt rá.

– Szia, jaj de jó, hogy látlak. Éppen gondoltam rád, hogy megmondom, milyen rendes ez a Peti gyerek az osztályodból.

– A Peti? Miért, mit csinált?

– Most vitte haza Julikát, a kishúgát. Egy órával ezelőtt elkérte, hogy elvihesse a hatodik óra után, mert az öccséért is kell mennie az óvodába.

– Neki? Miért neki, azt nem mondta?

– Igazság szerint, motyogott valamit, hogy a szülei elutaztak, ő vigyáz a testvéreire, de valami nem stimmelt, nem mert közben a szemembe nézni. Mintha nem mondott volna igazat.

Icának közben csörgött a telefonja, így Kati tovább ment. A férje volt. Mondta, jó ütemben folynak a tárgyalások, de valójában reggel óta lelkiismeret furdalása van, amiatt, hogy haraggal váltak el.

– Jó, hogy hívtál, örülök, hogy rendben mennek a dolgaid. Harag? Dehogyan, nincs semmi harag! Szia drágám! – ez jólesett. Nagy kő esett le a szívéről.

Ica most már jókedvűen ment ebédelni. Amíg a levest kanalazta, vissza kúszott gondolataiba Peti. Igazságtalan volt vele. Rajta töltötte ki a bosszúját. Jó fejű gyerek, az elsők között van. Azt a matek példát álmából ébredve is megoldotta. Mi történhetett vele, miért aludt el órán? Ezek a mai gyerekek tévéznek későig, aztán nem alusszák ki magukat. Miért hagyják a szülők, hogy minden ostoba műsort nézzenek? A szülők? Peti szüleit nem is ismeri. Szülőértekezletre sem jönnek, fogadóórára sem... tényleg, az ellenőrzőbe is beírta, hogy jöjjenek be a szülei, talán már nem is először. Sohasem jöttek... Miért? Valami nincs rendben. Majd megkérdezi Katit, ha már a kislány hozzá jár, vajon ő ismeri a szüleit? Furcsa, nagyon furcsa!

– Ica ideülhetek? – Kati volt.

– Még te sem ebédeltél? Hát, hogy maradtál így le? – kérdezte Ica csodálkozva.

– Nem volt idő, de most már farkaséhes vagyok. Tudod, az elsősökkel még sok gond van, olyan

anyátlanok... Szó szerint, anyjuk helyett, anyjuk vagyok amíg itt vannak, s néha olyan kis esetlenek tudnak lenni. Imádom őket! – hadarta Kati egy szuszra, majd kanalizni kezdte a levest. Ica hagyta enni, de amint befejezte a tárgyra tért.

– Ugye, te ismered ezeknek a Horgosi gyerekeknek a szüleit?

– Úgy érted, a Julikáét meg a Petiét? – kérdezett vissza elgondolkozva Kati.

– Igen úgy értem, van másik Horgosi is?

– Nálam van még egy Horgosi gyerek az osztályban, persze te azt nem tudhatod. Nem, nem ismerem, miért kérded?

– Azért, mert én sem. Már második éve vagyok osztályfőnöke Petinek, de még nem láttam a szüleit. Valahogy eddig meg sem fordult a fejemben, de most... Peti elaludt óra közben. Ennek valami komoly oka van. A kislány nem szokott fecsegni esetleg, te nem tudsz valamit?

– Most hogy mondod! Hallottam már Julikától, hogy az anyukája egész nap alszik. Gondoltam éjjeli műszakban dolgozhat, vagy ilyesmi. Kérdeztem, olyankor ki ad ennetek? Azt mondta a Peti.

– Itt valami nem stimmel! Itt valami nagyon nem stimmel! – hajtogatta Ica, s érezte, hogy nagy baj lehet. Megegyeztek, hogy másnap Ica Petivel fog elbeszélgetni komolyan, mert ő már nagy fiú, Kati pedig próbálja meg kifaggatni Julikát, s vegye komolyan a szavait. Azután majd egyeztetnek...

– Holnap minden kiderül! – mondta Ica, amikor szétváltak útjaik.

III

Joli néni egy napja

Milyen szép verőfényes őszi nap, gondolta, amíg szélesre tárta az ablakot, hogy kiszellőztesse a szobát. Ki is hajolt az ablakon, olyan zamatos jó illata volt a levegőnek, mélyen belélegezte a kora reggeli frissességet. Ni csak, a kisfiúk a szomszédból.

– Hát ti hová mentek ilyen korán? – kérdezte.

– Csókolom! – köszöntek illedelmesen – Öcsit viszem az óvodába! – mondta a nagyobbik, pedig még ő is olyan kisgyerek. De ügyes gyerek, aki ennyit segít az anyjának, az csak jó gyerek lehet. Még nézett utánuk mosolyogva, azután ment megfőzni a reggeli kávéját.

Később, kosárral a kezében lépett ki a kapun. Elmegy bevásárolni, azután megfőzi az ebédet. Úgy szokta, hogy legalább három, négy napra főz. Olyan keveset úgysem tudna megfőzni, amennyit ő maga megesszik. Meg nem is nagyon szereti már a főzést. Főleg mióta egyedül van. Szívesebben tölti a napját kinn a kertben a virágai között, no meg a konyhakertben is mindig akad tennivaló. Nem szeret benn lenni a házban, elég lesz majd a télen, amikor arra kényszerül, hogy benn töltsen a napjait.

Joli néni ebéd után máris kinn matatott a virágai között.

– Csókolom! – köszönt rá valaki.

– Szervusz, szervusz aranyom! – mondta, de akkorra Peti, a szomszéd kisfiú már messze futott. Szatyor volt nála. Nyilván boltba küldte az anyja.

Rendezgette a virágágyásokat, gyönyörködött a még nyíló rózsákban, de már a krizantémok is nyíltak. Olyan gyönyörűek. Ő azokat a nagyfejű baba krizantémokat szereti, a sárgát, fehérét. Ebből van a legtöbb. Majd ezt viszi szegény megboldogult ura sírjára. Hát, hogy így itt hagyta egyedül... van annak már... mennyi is, talán tizenkét éve... tizenkét éve él egyedül. A gyerekek jönnek... jönnek, de távol élnek. Egyre ritkábban jönnek. Ő meg egyre öregebb lesz... mennyi is? Már nem is tudja, ki kell számolnia...

Ni csak, a kis Peti, most jön a boltból teli szatyorral. Aranyos egy gyerek meg kell hagyni!

Megállt egy kicsit pihenni, a kapára támaszkodva nézelődött. Már megint itt rohan ez a gyerek.

– Hova, hova Petikém?

– Öcsiért megyek az oviba! – kiabálta, de már messze járt...

Joli néni elment a pihenőbe, s leült a padra. Ő maga készítette, ő is nevezte el pihenőnek. Ültetett néhány tuját, befűvesített egy kis területet, s csinált ide egy padot. Igen, ezt is maga csinálta, s itt szokott üldögélni, megpihenni. Itt jól érzi magát a fák között a szép zöld gyepen, rálát a virágaira, ez a kedvenc tartózkodási helye. No meg az unokák is szeretnek itt nagyon. Amikor kisebbek voltak még homokozót is csinált ide nekik... most már nem kell, megnőttek ők

is... nem játszanak... de üldögélni szoktak itt együtt, amikor itt vannak, itt beszélgetnek... jó kis hely ez... nagyon jó!

Innen az utcára is kilát, na nézd csak, ott jön a két Horgosi gyerek. Mennyit futkos ez a szegény kisgyerek. De tényleg, rég látta már az anyját. Már idejét sem tudja mikor. Csak nem beteg?

A kert is úgy el van hanyagolva. Azelőtt ott a kerítésnél beszélgettek néha, mert nem nagyon bőbeszédű asszonyka, de olykor kérdezgette, hogy mit mikor kell ültetni, meg kapálni. Nem nagyon tudott semmit, ő tanította, meg adta neki a jó tanácsokat. Rendbe is szedte a kertet, beültette, rendezgette, megtermett ott minden... most meg tele van gazzal, mint azelőtt, amikor az öreg lakott itt. A Horgosinak az apja. Ővé volt a ház, egyedül lakott benne még meg nem halt. Akkor örökölte meg a fia. Kicsit kitarozták és ide költöztek. Hány éve is annak? Akkor még csak két gyerek volt, milyen idős lehet a kicsi, óvodás, olyan négy éves... talán öt éve lakhatnak itt. Valahogy így...

Elmegy hátra a konyhakertbe. Ott is van kapálni való, gyomot irtani, azt mindig kell, úgy nő a gyom, mint a gyom, szokta mondogatni az ura... a szegény megboldogult... Nagyot sóhajtott, ha tudná, milyen nehéz egyedül, talán nem hagyta volna magára olyan korán.... akkor alig múlt hatvan... hatvannégy volt... most meg már jócskán a hetven fölött van... Hajaj, a dereka is de megfájdult, pedig még nem ért véget a nap... na, kigyomlálja a földiepret, meg megkapálja... aztán tavaszra csak teremnie kell... de jó is az!

Na lám, a szomszéd gyerekek futkosnak a kertben... a két kisebb... hogy is hívják a kislányt, talán Julinak... meg az a kis ovis, azt csak Öcsinek szokták szólítani... No de tényleg, hol van az anyjuk... régen látta már. Csak nem igaz amit beszélnek? Mert mesél a nép mindenfélét, azt is, hogy ez a Horgosi iszik mint a kefekötő... az ég tudja, sohasem látja. Nagyon csendes az az asszonyka... tőle sosem hallotta... áh, beszél a nép mindenfélét... Csak nem beteg ez az asszonyka?

Mire végzett a földiepressel, addigra bealkonyult. Elég is volt mára... de megfájdult a dereka...

Mi ez a lárma a szomszédban? Az a kis Juli az előbb a fára mászott, éppen odanézett... de most itt a Peti gyerek is... mit kiabálnak? Hol a kislány, hol a fiú, de mit? Keresnek valamit, vagy valakit?

Aha, hallja már, Öcsi, ezt kiabálják. Csak nem tűnt el a kis mihaszna no! Fülelni kezdett...

– Öcsi, Öcsiii, Öcsiiii! – hallatszott a szomszédból. Közelebb megy már no, csak nem vészett el az a gyerek?

– Végre, csakhoggy megvagy! Uramisten, hogy nézel ki? – ezt a Peti gyerek mondta, már nem látja őket a garázstól, de megvan hála Istennek no! Akkor ő is megnyugodhat. Bemegy, lezuhanyozik, aztán meg elteszi magát holnapra... a kutyafáját, de megfájdult a dereka! No de, hol lehet az anyjuk?

Az sem jó, ha korán lefekszik, mert korán is ébred, nem bírja átaludni az éjszakát... de mit csináljon, meg

hát úgy, de úgy megfájdult a dereka... csak kell pihentetni... lefekszik mégis.

Kicsit még morfondírozott magában, jólesett kinyújtózni, aztán csakhamar álmodni kezdett szemére az angyalok.

Még jócskán sötét volt, amikor felébredt. Vajon hány óra lehet? Felkel, megnézi. Még csak egy óra múlt? De messze van a reggel... tudta, ha korán fekszik, aztán nem tud éjjel aludni. Na legalább az ablakot kinyitja, had jöjjön be friss levegő. Oda botorkált az ablakhoz, kitérte sarkig. Úgysem alszik már, nem álmos... no, kiszagol az éjszakába, legalább szív jó friss levegőt. Mi ez a lárma?

Valami részeg társaság jár erre? A Horgosiéknál ég a villany, az udvarra az ablak is tárva... ni csak, mintha onnan jönne a lárma... nem hallja jól, nem érti mit mond de ordít valamit... csak nem részeg tényleg ez a szomszéd? Most jött haza részegen és üvöltözik itt a beteg feleségével? Szegény asszony. No kimegy, hogy jobban hallja. Magára kapott valamit, mert hűvös az éjszaka... megfázni azt azért nem akar... no, de megnézi má` mi van itt?

Joli néni kicsoszogott a sötét éjszakába, még az udvari lámpát sem kapcsolta fel, nehogy meglássa valaki, hogy hallgatózik. Most már hajtotta a kíváncsiság, egészen a kerítésig ment, szinte ott volt az ablak alatt... most már tisztán hallott mindent. Ez tényleg részeg, üvölt mint állat. Miii? Azt mondta: megöllek! Az asszony is kiabál, sírva... szegény asszony, nem elég, hogy beteg, még ez az állat itt... de tényleg, mi van ha megöli? Csak nem hagyhatja... ott van három kisgyerek...

Istenem, szegénykék... Mit tegyen? Aztán hirtelen gondolt egyet, ment vissza a házba. Bezárta gondosan az ajtót maga mögött, felvette a telefont és tárcsázott. Aztán leroskadt egy székre. Azok a szegény gyerekek... amikor olyan helyes az a kis Peti, mennyit segít a beteg anyjának. Csak nem hagyhatja... szegénykék, szegény kis bogaraim... szegény asszony... Ó, jaj nekem!

Mégis fel kellett kelnie, hirtelen szomjas lett. Megivott egy nagy pohár vizet. Aztán oda ment az ablakhoz, s ott állt addig, amíg megérkezett a rendőrautó, és megállt Horgosiék háza előtt.

Egy újabb nap három szemszögből:

I

Zsandár

Mindig elsőnek kelek. Szeretek hajnalban kelni, körbe loholok az udvaron néhányszor... Szívesen kimennék az utcára is, jó lenne egy hosszút futni, de hát nem lehet. Itt benn átkutatok minden kis zugot... na, ez is megvolt. Hm, de jó végigheverni az ajtó előtt! Itt megvárom amíg felkelnek a házbeliek. Hallok valami zörejt bentről! Már hangokat is! No, majd csak érkezik a reggeli is...

Már jön is ki Gazdasszony. Vau, vau, üdvözületem Gazdasszony!

Ám, ő semmi jelét sem mutatja a viszonzásnak. Futok, gyorsan megkeresem a labdát! Felnézek rá, majd megbököm a kezét a labdával, de valahogy nem reagál, illetve morog valamit, majd újra becsukja az ajtót.

Várákozom tovább. Unalmas a várakozás, de megjelenik Kiszgazdi az ajtóban, na ez az igazi öröm. Vau, vau – gyere hemperegni a fűben, meg labdázni! Ezúttal ő sem mutat semmi hajlandóságot a játékra. Pedig hát ugyancsak körbe ugrándozom, csaholok, a labdát is kínálom, de Kiszgazdi morcos és valami púp van a hátán, amit szemlátomást nehezen visel. Gazdasszony mond valamit Kiszgazdinak, ő megsimogatja a fejemet – no, ez igazán jólesett –

aztán megy ahhoz a zörgő zúgó valamihez, amibe Gazdasszony már beült. Kisgazdi felemeli az ujját, ez azt szokta jelenteni, hogy nem szabad követnem, becsukja a kaput, ő is beül abba a zörgő, zúgó ládába és eltűnnek a szemem előtt.

Most jut eszembe... hát a reggelim? mi lesz a reggelimmel?... de már hiába, senki sem hallja.

Lehasalhatok itt a kapuban is, gondolkodni itt is lehet. Vajon mi baja volt Kisgazdinak? Mindig vidám, mindig kapható a játékra, kacarászik... most meg olyan szomorú volt... egészen beleszomorodok én is, s nem tudok szabadulni a gondolattól...

Kisvártatva nyílik a kapu, most érkezik haza Nagygazdi... Hej, de örülök neki! Körbeugrálva köszöntöm. Megsimogat, majd hív: gyere Zsandár, kapsz reggelit! Örömmel követem. Csak a verandára mehetek fel, a házba nem szabad bemennem, Nagygazdi, int, hogy itt várjak, majd megjelenik a tálkámmal. Ejha, most jön a finom reggeli! Egy másikba önt valamit, most már lehet falatozni.

Még nem fejeztem be a reggelit, máris zúgást hallok, elhallgat a kapu előtt. Rohanok teljes gőzzel a kapuba, ilyen hamar megjött volna Kisgazdi? De nem ő az. Egy másik láda áll a kapu előtt, s már Nagygazdi is fut a kapuba, kinyitja, s üdvözli az érkezőt. No, ezt meg kell ugatni, ez nem ide tartozik, idegen. Vau, vauuu! No, mi van? Akarod hangosabban? Nagygazdi rám szól dühösen, hogy takarodjak! Dehogy takarodom! Jól van no, kicsit hátrább lépek... na most aztán teli torokból! Vau,

vauuu! Igenis az idegent meg kell ugatnia, figyelmeztetni kell Nagygazdit, hogy itt valaki tilosban jár!

A jövevénynek is olyan hosszú bozót van a fején, mint Gazdasszonynak, Nagygazdi meg kedvesen betessékeli a házba. Persze, egy idegent... én viszont nem mehetek be... ezt az igazságtalanságot!

Odamegyek az ajtó elé, na, itt lehasalok újra. Fülelek. Hangokat hallok, olyan hangokat, amilyeneket Kisgazdi szokott hallatni, amikor együtt labdázunk. Olyankor én ugatok, csaholok össze-vissza, Kisgazdi meg hangosan kacarászik... most is olyan hangokat hallok bentről. Aztán csörög valami, valami, amit úgy a fülükhöz szoktak tartani és beszélnek bele... Hogy annak mi értelme? Hosszan csörög, jó hosszán... Nagygazdi hagyja csörögni... ki érti ezeket a gazdikát? S ott bent az az idegen... beengedni egy idegent?! Hát szabad ezt? És én, én vajon miért nem mehetek be?

Most megint az a zúgás, zörgés, ami annyira ismerősen hangzik. Kisgazdi! Ez csakis ő lehet! Futás a kapuhoz. Igen, az a láda, csak hogy most a túloldalon áll... persze, mert itt a kapu előtt áll annak a bozontos fejűnek aládája. Gazdasszony jelenik meg elsőnek, haragosan, morogva, szitkozódva. Aztán jön Kisgazdi is... azt a púpot most nem a hátán viseli, hanem húzza maga után. Szegényke alig bírja... Ugatni kell, szólnom kell, hogy itt valami idegen is van a házban! Gazdasszony dühös, kiabál: Zsandár, fogd be! Kisgazdival is kiabál, becsukja a kaput, s húzza maga után a púpot. – Jó, én szoltam! – Megyek

Kisgazdinak segíteni, fogom azt a fület és segíték húzni. Kisgazdi azonnal el is engedi, szó nélkül lépeget előttem. Dög nehéz ez a púp, alig bírom egyedül, új fogást kell keresni rajta, na, így már könnyebb... Bemennek a házba, s nyitva marad az ajtó, így hát behúszom a púpot az előszobába.

Na, itt szétnézek. Mindenki eltűnik egy-egy ajtó mögött. Kisgazdi azt is nyitva hagyja maga után. Ahová Gazdasszony ment, onnan nagy láрма hallatszik. Többen is kiabálnak egyszerre. Hm, fülelek! Hoppá... nyílik az ajtó, jobb lesz innen gyorsan kisurranni. Jön ki a nagy bozontos fejű idegen, utána Gazdasszony, olyan hosszú nyelvű valamivel, s azzal ütlegeli az idegent. Mind a ketten rikácsolnak, akkora lármát csapnak, hogy csak no. Megmondtam, hogy nem lesz annak jó vége, ha idegent engednek a házba. Sőt, én Gazdasszonyt is próbáltam figyelmeztetni... hiába, azt mondta fogjam be! Hát befogtam... Most mégis ő kiabál, no megyek segítek neki. Vau, vauuu... nagy hanggal rohanok az idegen után, csak elüldözni innen ezt a betolakodót... egészen a kapuig zavarom... sikoltozik... hát csak hadd sikoltozzon! Miután kívül van a kapun, akkor kezd ordibálni velem, még neki áll feljebb? Mégis beül a ládjába s elzúg innen. Gazdasszony visszamegy a házba, az ajtó továbbra is nyitva marad és a kiabálás is folytatódik. Ni csak, az az ajtó, ahol Kisgazdi eltűnt, most is nyitva áll, szép csendben besurranok oda. Hát mit látok? Itt fekszik elnyúlva fent valamin. Megmondtam, hogy valami baj van Kisgazdival. A lábánál van valami puha, összehajtogatott dolog. Azt szétrázom, így ni, s ráhúszom Kisgazdira. Eddig meg

van... most meg leülök ide melléje, a fejem egészen közel hajtom az övéhez. Vauuu, vauuu, – mi a baj? Kiszgazdi, kinyitja a szemét, megsimogatja a fejemet, s beszél hozzám egy kicsit. Ettől megnyugszom – itt maradok melletted, ne félj!

A szomszéd szobából továbbra is hallani a lármát. Olykor hangos erélyes, máskor el-elcsukló, reszkető hangok. Egyszer csak Kiszgazdi újra kinyitja a szemét, mond valamit... Nyüszítek, nem értem. Csak az tűnik ismerősnek, hogy víz, vizet... nekem is mondják olyankor, amikor öntenek a tálkámba... tehát az amit öntenek, azt szoktam lefetyelni. Lehet, hogy Kiszgazdi is lefetyelni akar? No, lássuk csak, mintha az előbbi helységben láttam volna olyant, amilyenből nekem is szokták önteni azt a vizet, vagy mit?... no, nézzük csak... aha, itt van olyan... no, hozom már, máris hozom... idehoztam egyet! Hogy felragyogott a szeme! Ez most mit csinál? Felveszi azt a valamit, lecsavarja a tetejét, majd úgy azt felemeli és önti magába azt a vizet. Érdekes, nem lefetyel, nem is önti ki tálkába... milyen érdekes!? Aztán vissza csavarja, leteszi és hív, hogy menjek oda. Leülök és odateszem a fejem, közel Kiszgazdiéhoz. Újra megsimogat, majd lecsukja a szemét. Biztosan alszik, ahogyan én is szoktam, amikor így lecsukom a szemem, de a kezét azt ott hagyta a nyakamon... s az olyan jó! – Ne félj pajtás, én vigyázok rád!

Húúú, de felriadtam, ahogy berontott a szobába Gazdasszony! Hát majd eltaposott. Odaült Kiszgazdihoz, rám mordult: Zsandár, kifelé! Nagyon

ordibálós kedvében van ma, jobban teszem, ha kioldalgok. Most a másik szoba ajtaja is nyitva van... benézek. Mit csinál Nagygazdi? Dűnnyög, morog, pakol valami zsákba, meg ládába mindenfélét, főleg olyan puha dolgokat, amit viselni szokott. De megszomjaztam, most látom, hogy még a reggelimet sem ettem meg, félbehagytam. Na, most lefetyelek, meg megeszem a maradékot... csak azon jár az eszem, hogy mi van Kisgazdival? Láttam én már akkor, amikor elmentek, hogy valami nincs rendben vele. Rosszul érzi magát, s ez most nekem is olyan rosszul esik. Na, talán Gazdasszony segít neki, most már ott ül mellette... engem meg kizavart... be sem mehetek hozzá... Jajj, de szomorú vagyok. Mit is tegyek?

Jön Nagygazdi, jön kifelé. Most az ő hátán van púp, meg a kezében is valami nagy dobozféle, amibe az előbb dobálta bele a holmit, megindul a kapu felé. Szemlátomást rossz kedve van. Aztán csak szól hozzám:

– Na, szevasz Zsandár! – megsimogatja a fejemet – ez most nagyon jólesett – körülugrálok, s egészen a kapuig kísérem. Becsapódik mögötte a kapu. Még vakkantok néhányat utána.

Bandika

– Hé, Bandika ébresztő! Elkéssel az iskolából – hallja anya hangját, de nincs kedve felkelni. Egész éjjel alig aludt valamit, rosszul érezte magát... olyan jó lenne ágyban maradni!

– Bandika, már szoltam, gyorsan pattanj ki az ágyból! Gyerünk, gyerünk egy-kettő!

– Ne, anya, nem érzem jól magam – mondja elnyújtott hangon. Anya ettől begurul, kiabál, hogy mindig őmiatta késik ő is, mert ki nem lehet verni az ágyból.

– Ezt a lusta kölyköt, azonnal pattanj és öltözz! – Kelletlenül kászálódik ki az ágyból, megy a mosdóba, szédül... most hogy szóljon anyának, mindig csak kiabál vele, no, majd a mosdóvízzel jól lehűti az arcát, hátha utána jobb lesz.

Néhány perc múlva készen áll. Anya sürgeti.

– Gyerünk, indulás!

– Még nem adtam Zsandárnak reggelit – mondja félénken, de anya letorkolja.

– Nincs rá idő, na gyerünk! Majd apád ad neki, ha hazaér a munkából.

Ettől megnyugszik. Most már hányingere is van, ez a táska is dög nehéz, amikor felveszi a hátára majdnem hanyatt esik. Ahogy kilép a verandára,

Zsandár üdvözlí. Csahol örömében, körbeugrálja, és fut a labdáért, hívja őt játszani. Legalább szólhatnék hozzá néhány szót, hogy most nem lehet, megértené, a német-juhászkutyák nagyon értelmesek, Zsandár meg különösen az, de nem szólhat, nem meri kinyitni a száját, mert mindjárt elhányja magát... Anya kiabál, hogy csukja be a kaput... sajnállak Zsandár, tényleg, de most hagyj békén, jó? Tudja, hogy a gondolatait is olvassa. Jó kutya vagy, nagyon szeretlek! Még jó, hogy megtanította, ha felemeli az ujját, akkor nem követheti. Itt kell maradnod Zsandár! Becsukta a kaput, s beült ő is a kocsiba.

Az iskola előtt kiszállt, anya csak annyit mondott: vigyázz magadra, s elhajtott. Alig bírja bevonszolni magát a tanterembe. Matek az első óra. Mindenki kipakolja a füzetét, könyvét, író eszközeit... neki nincs hozzá ereje. Milyen szerencse, hogy ilyen jó tanítónénije van! Gizi néni azonnal kiszúrja, hogy valami nincs rendben. Csak ránéz, s kérdi:

– Mi a baj Bandika? – ő nem válaszol, az asztalra hajtja a fejét... hányni kell... Gizi néni lépteit hallja közeledni, kezét a homlokára teszi, olyan jó hűs.

– Ne pakolj ki semmit a táskából, mindjárt szólok anyának, hogy jöjjön érted, lázas vagy! – De jó, hazamehet! Persze, ha rajta múlik, el sem jött volna. A többiek kapnak valami feladatot a munkafüzetben, addig Gizi néni telefonál, aztán szól, hogy édesanyád azt mondta, szól édesapádnak, majd hamarosan érted jön!

Aztán mégis anya kopog be az ajtón, csak int neki, hogy menjen, nem akarja az órát zavarni. Gizi néni

mégis kijön vele a folyosóra, fogja a kezét. Még mond valamit anyának, aztán elindulnak... Anya nem fogja a kezét, dühös. Morog, hogy hiába hívta apát, nem vette fel, pedig ő igazán ráér, s az orvoshoz is elvihetné, hiszen most jött meg a munkából, ennyit igazán megtehetne.

Egész úton morgolódik, mérges. Vissza kell mennie dolgozni, majd apával elmennek az orvoshoz. Amikor a ház elé érnek, akkor megint robban. Egy autó áll a kapu előtt, s miatta nem tud oda parkolni. A túloldalon áll meg. Így még többet kell mennie, cipelni ezt a dög táskát, csak a földön húzza, így is megszakad. Szerencsére a kapun belül már Zsandár segít, rá is hagyja, – húzd Zsandár! Ő egyenesen a szobájába megy, lerúgja a cipőjét, s elnyúlik az ágyon.

A szomszéd szobából nagy láрма hallatszik. Összebalhéztak anyáék? Mintha idegen hangot is hallana... kit érdekel... most jólesik, hogy lefekhetett. Valaki bejött a szobába, és betakarta. Ki sem nyitja a szemét... jó így lehunyva. Aztán valami nyüszítést hall, mégiscsak kinyitja, hát Zsandár úgy látszik belopakodott, itt a feje az ágyon, s őt figyeli. – Szia pajti, jó kutya vagy! Megsimogatja a fejét, milyen jó, ha van az embernek egy ilyen jó barátja.

– Szomjas vagyok, vizet, vizet! – Zsandár nyüszít, persze, csak ő van mellette, anyáék még mindig ordibálnak... Ni csak, Zsandár hoz egy üveg vizet, jaj, de jó! Kincset ér egy ilyen kutya a háznál. Itt ül szemben vele, s nézi, hogy iszik... na jó, megszimizi kicsit, megérdemli.

Alighanem elaludt. Arra ébredt, hogy anya bejött s leült az ágya szélére. Aztán kikergette Zsandárt.

Ő szólt, hogy ne! Biztosan nagyon halkán mondta, s anya nem is hallotta meg. Most a homlokát tapogatja. Azt mondja mindjárt hoz lázcsillapítót, meg borogatást a homlokára. Az jó lesz, biztosan jó lesz!

– Ezt vedd be kicsim, meg teszek borogatást a homlokodra, aztán ha csillapodik a lázad, akkor elmegyünk a doktor bácsihoz, jó? – bólogat, hogy jó. Még megkérdezi, hogy éhes-e, de ő csak a fejét rázza, nem kíván enni, nem is bírna... aztán azt kérdezi, hogy teát főzzön, vagy gyümölcslevet hozzon, az utóbbit választja, az jól fog esni. Aztán kéri, hogy engedje be Zsandárt. De anya nemet mond... persze, tudja ő, hogy nem szereti, ha bejön a szobába.

– Anya, tudod, hogy Zsandár takart be, és ő hozott vizet, amikor szomjas voltam, igazán lehetnél vele megértőbb! – Anya újra oda ül mellé, rácsodálkozik, tényleg ő takart be? Aztán azt mondja, hogy most feküdjek nyugodtan, hamarosan jobban fogom érezni magam, orvoshoz megyünk, azután majd bejöhet Zsandár is, ha annyira szeretném. Most egy nagy hurrá-t kiáltanék, ha nem érezném magam ilyen vacakul...

III

Judit

Már az óracsörgés előtt felébred, fel is kel, hamarosan úgyis csörögne, kimegy a verandára, kiszagol, milyen idő van. Ragyog a nap, igazán szép idő ígérkezik, álldogál egy kicsit, hallgatná a madarak csicsérgését, ha nem ugatna közbe Zsandár. Őkelme szereti ha rá figyelnek. Most is rohan, hozza a labdát, bökdösi vele a kezét... – Még mit nem képzelsz, azt hiszed nekem sincs más dolgom mint, hogy játsszak veled? Különben is beleugattál a kellemes madárcsicsergésbe, legalább azt élvezhette volna még egy kicsit! No megy, elkészíti Bandika uzsonnáját. Nagyon válogatós ez a gyerek, sosem lehet tudni, megeszi-e az iskolában amit kap, inkább még pakol is neki azt amit szeret, így legalább biztos benne, hogy eszik valamit. Még így is olyan vézna szegényke... no, idővel majd csak megerősödik.

– Hé, Bandika ébresztő! Elkéssel az iskolából – csak úgy beszél az ajtón, aztán megy a konyhába készíti neki finom szendvicseket. Azután fel is öltözik, már készen van, de Bandika sehol.

– Bandika, már szoltam, gyorsan pattanj ki az ágyból! Gyerünk, gyerünk egy-kettő!

– Ne anya, nem érzem jól magam – mondja elnyújtott hangon. No, ezt nem játsszuk végig minden reggel.

– Miattad kések én is, mert ki nem lehet verni az ágyból. Ezt a lusta kölyköt, azonnal pattanj és öltözz!

– Ennek van hatása, a végén még tényleg elkésik.

– No, indulás! – de nem, ő még Zsandárt is meg akarja etetni.

– Nincs rá idő, gyerünk! Majd apád ad neki, ha hazaér a munkából.

Nehezen szokja meg a koránkelést ez a gyerek. Persze, jobb lenne ha aludhatna ameddig jólesik, de hát elvégre már másodikos, meg kell szoknia a koránkelést, a pontosságot. Most is alszik még, alig vonszolja magát. Oda szól neki, hogy csukja be a kaput. Na végre, indulhatnak!

Az iskola előtt kiteszi Bandikát, s máris tovább hajt, így még beér ő is időben a munkahelyére.

A Bevándorlási Hivatalban jogtanácsos. Talán akkor sem lenne semmi baj, ha késne egy kicsit, de ő nem szeret, őt így tanították, így szokta meg, szereti betartani a rendet...

Alig foglalja el helyét az íróasztalánál, amikor csörög a telefonja. Gizi néni az, Bandika tanító nénije. Hogy lázas a gyerek? Különös neki fel sem tűnt reggel. Megígéri, hogy telefonál a férjének, s ő majd érte megy. Aztán Andrást hívja. Nem veszi fel. Negyedórán át hívogatja, csörög sokáig, semmi. Hol a fenébe van András, hogy nem veszi fel? Megbeszéli a főnökkel, haza kell vinnie a gyereket, mert beteg, húsz perc múlva itt lesz!

Elviharzik. Bekopog a tanterem ajtaján, s csak int Bandikának, jöjjön, nem akarja az órát zavarni. Gizi néni mégis kijön a gyerekekkel. Még odasúgja neki, hogy magas láza van, nagyon rosszul érezheti magát, csak maradjon otthon nyugodtan amíg meg nem gyógyul. Megköszöni.

Hát ez a nap is jól kezdődik.

Amikor a ház elé érnek, akkor bosszankodik, hogy valaki a kapu elé parkolt. Most ő hová a csodába álljon, mégsem állhat más kapujába. No, itt hagyja csak az út szélén, úgyis megy tovább azonnal, csak éppen megbeszéli Andrással, vigye el orvoshoz Bandikát.

– Zsandár, fogd be! – muszáj ennek a kutyának folyton ugatnia? Az előszobából a nappaliba nyit, azonnal neki szegezi a kérdést Andrásnak.

– Mi a csudáért nem vetted fel azt a telefont, legalább negyedórán át csörög... – itt elakad a szava. Meghűl benne a vér... Ez mit keres itt?... Aztán fennhangon is neki szegezi a kérdést.

– Te mit keresel itt?... Hogy kerülsz te ide? – kérdi, de a dühtől elcsuklik a hangja. Aztán csak úgy átsiklik az agyán, hogy tegnap itt hagyta valahol a sarokban a partfist, felkapja, s most már magánkívül ordítja.

– Megmondtam, hogy ide soha többé nem teheted be a lábad! Takarodj innen, de azonnal! – s lendíti a partfist Vilma felé. Még hallja Vilma könyörgő hangját...

– Judit, hallgass meg kérlek!... – de ő akkor már se lát, se hall a dühtől. András közeledik felé, de ő csak Vilmát látja, s érzi, hogy ha azonnal el nem tűnik,

akkor megüti a guta. Nem bírja elviselni a látványát, a közelségét, ordít magánkívül s üt. Vilma menekül ki a szobából, sírva fakad, bocsánatért esdekel... de ő túlkiabálja, nem hallja Vilmát, mert nem akarja hallani, és most már azt is tudja, hogy nem is fog megbocsátani soha, de soha! Már kinn vannak az udvaron, Zsandár a segítségére siet, hangos ugatással ront rá az idegenre. Vilma sikoltozik, s most már menekül, a kutya egészen a kapuig zavarja, s miután becsapódik a kapu mögötte, ő visszatér a házba.

– Mióta jár ide, válaszolj? – András ott ül megsemmisülten, szótlanul – nagyon jól tudod, megbeszéltük, hogy ide többé nem teheti be a lábát, s te a hátam mögött találkozgatsz vele? – András feláll, aztán fel s alá járkál, végül csak kibukik belőle.

– Az istenért Judit, nem haragudhatunk rá egy életen át... mégiscsak a húgom! – mondja reszkető hangon – különben csak most láttam először azóta, félórával ezelőtt jött, azt mondta meglátott az utcán, szeretne kibékülni velünk, hiányzunk neki... baleset volt!

– Hogyhogy baleset volt? Te képes vagy felülni ilyen szánom-bánomnak? Nagyon jól tudjuk mi volt. Mi az, hogy hiányzunk neki... talán azt hiszed, hogy nekem nem hiányzik, no nem a húgod, hanem a lányunk?... – a könnyeivel küzd, sírva fakad, s magánkívül üvöltözik.

– Nyugodj meg kérlek? Megváltozott, megbánta, ezerszer megbánta... akkor még csak tizenhét éves volt. Neki sem mindegy... Bocsáss meg neki, hiszen

tíz évvel ezelőtt történt! – mondja békülékeny hangon András. Ez őt még jobban felzaklatja.

– Te azt akarod mondani, hogy megbocsátottál neki? Nem, ezt nem teheted! Én sohasem fogom megbocsátani, megölte a gyerekeket, a gyerekeinket! – s újra zokogásba fullad a hangja.

András tehetetlenül nézi, majd karjait kitérve közeledik felé, de ő elhúzódik s rárivall.

– Semmit sem változtat a lényegen, hogy tíz évvel ezelőtt volt. Megölte a gyerekeinket, te meg most elárultál! – András közbevág.

– Judit, baleset volt, nem gyilkosság. Rábíztuk a babát, nem sejtettük, hogy be van drogozva, senki sem tudott róla. Elejtette, véletlen volt... baleset volt... bocsáss meg neki kérlek!

Érzi, hogy szemeiben a könnyek villámgyorsan felszáradnak, lángot lövellnek úgy kiabál Andrásra.

– Elárultál! Takarodj innen! Takarodj a házamból te is, és ne lássalak többé!

András még próbálkozik, higgadtan kérlel, hogy ne gondoljunk a múltra. Szép életünk van, itt van Bandika... egy család vagyunk... szépen élünk, ne tegyük tönkre a saját életünket.

De ő hajthatatlan marad. Most már ragaszkodik hozzá, hogy András elköltözzön onnan, méghozzá azonnal.

– Most azonnal csomagolj és ne lássalak többé! – faképnél hagyja. Eszébe jut Bandika. Szegényke, beteg, s ő nem vele foglalkozik. Megy a kisfiához, most már úgyis csak ketten maradnak... ezután már csak ketten lesznek ebben a házban.

Bemegy a gyerekszobába. Bandika alszik, de amikor leül az ágyára, felébred. Hogy kerül ide ez a kutya, rákiabál.

– Zsandár, kifelé! – aztán megtapogatja a homlokát. Úristen, tűzforró. Hogy lehet ilyen figyelmetlen. Mondja, lázcsillapítót hoz, meg borogatást a homlokára, mindjárt jön.

– Ezt vedd be kicsim, meg teszek borogatást a homlokodra, aztán ha csillapodik a lázad, akkor elmegyünk a doktor bácsihoz, jó?

– Éhes vagy? – Bandika a fejét rázza – főzzek teát, vagy gyümölcslevet hozzak? – az utóbbit kéri, jó sokat kell innia belőle, hogy lemenjen a láza. Kéri, engedje be a kutyát... pedig nagyon jól tudja, hogy nem szereti ha bejön a lakásba, ez nem szobakutya.

– Anya, tudod, hogy Zsandár takart be, és ő hozott vizet, amikor szomjas voltam, igazán lehetnél vele megértőbb! – Ja persze, szörnyű ez a nap, csak a kutya törődött a beteg gyerekekkel, most lelkiismeret furdalása van. Fáj mindene. Ott lüktet újra az a rémes nap az agyában, zakatol minden fájdalmával együtt...

Megígéri Bandikának, ha hazajönnek az orvostól, beengedi Zsandárt. Most mosolyog, lázrózsa ül a kicsi arcán... na, majd mindjárt jobban lesz egy kicsit.

Amikor hazajöttek az orvostól, akkor már enni is kért Bandika. Azután meg beengedte hozzá Zsandárt, hát hiszen megígérte. Ő meg leroskadt a nappaliban egy fotelbe. Micsoda förtelmes nap! Dolgozni sem ment vissza, sőt a főnökét sem hívta... minden úgy, de úgy összekuszálódott. Elkergette Andrást... Istenem, hová mehetett? Fel kellene hívnia... igazságtalan volt

vele. Vilma kihozta a sodrából... Andrásnak mégiscsak a testvére, együtt nőttek fel, lehet, hogy neki is hiányzott a húga, csak sosem beszélt róla. Tíz éve... már tíz év múlt el azóta... az a szörnyű nap óta...

Le kell nyugodnia, s higgadt fejjel átgondolnia ezt a mai napot. Fel fogja hívni Andrást, még ma fel fogja hívni... jön haza... adjon neki egy kis időt, átgondolja, megbeszélük!...

Talán meg kellene bocsátania Vilmának is?...

* * *

Kőműves Ida: Ha jöttök, lesztek...